

2228

การจัดหาและ การใช้หนังสือของหอสมุดกลาง
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
 Book Acquisition and Use at the Central Library,
 Prince of Songkla University, Hat-Yai Campus

34040

ศิษยา โสภะ โยม
 Disana Sompayom

พรจัดหาทรัพยากรงานห้องสมุด
 ๑ ในภาคต้นปี ๗ (ห้องสมุด)
 ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เลขที่ 2 689.8.054 065 ๐๒ ๑.๒
 เลขทะเบียน 032778
 ๙.๐.๒. 2536

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 Master of Arts Thesis In Library and Information Science
 Prince of Songkla University

ชื่อวิทยานิพนธ์   การจัดหาและการใช้หนังสือของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 วิทยาเขตหาดใหญ่
 ผู้เขียน   นางศิษญา โสมะพะโยม
 สาขาวิชา   บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์วิสิทธิ์ จินตวงศ์)
 .....กรรมการ
 (อาจารย์ปราโมทย์ กระทม)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์วิสิทธิ์ จินตวงศ์)
 .....กรรมการ
 (อาจารย์ปราโมทย์ กระทม)
 .....กรรมการ
 (อาจารย์มนตรี หงษ์สุวรรณศิริ)
 .....กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์กุล นาคะชาต)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

.....
(Signature)

(ดร. ไพรัตน์ สงวนไทร)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อวิทยานิพนธ์	การจัดการและการใช้หนังสือของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
ผู้เขียน	นางศิษมา โสมพะโยม
สาขาวิชา	บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ปีการศึกษา	2535

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปริมาณหมวดหมู่ของหนังสือ การใช้หนังสือ ศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการและการใช้หนังสือที่จัดหาในระยะ 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2529-2531 ของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ รวมทั้งศึกษาถึงวัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้หอสมุดกลางจัดซื้อ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลนี้มี 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งเป็นการศึกษาวัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้หอสมุดกลางจัดซื้อ จำนวน 314 ฉบับ และแบบบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ของหนังสือแต่ละเล่ม โดยรวบรวมข้อมูลจากสมุดทะเบียนหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ บัตรรายการและบัตรประจำหนังสือ หนังสือที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้เป็นหนังสือที่หอสมุดกลางจัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2529-2531 และเป็นหนังสือทั่วไปซึ่งผู้ใช้สามารถยืมออกนอกห้องสมุดได้มีจำนวน 9,973 เล่ม แบ่งเป็นหนังสือภาษาไทย จำนวน 4,916 เล่ม และเป็นหนังสือภาษาต่างประเทศจำนวน 5,057 เล่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าอัตราส่วน และการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการคัดเลือกหนังสือของอาจารย์ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อมากที่สุด คือ ใช้ประกอบการเตรียมการสอน รองลงมาคือ ใช้ประกอบการวิจัย และน้อยที่สุดเพื่อใช้ประกอบการทดลอง
2. การจัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศมากกว่าหนังสือภาษาไทย หนังสือภาษาต่างประเทศ หมวดหมู่ที่จัดหามากที่สุดคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ รองลงมาคือหมวด T เทคโนโลยี และน้อยที่สุดคือหมวด M คณิตกรรม สำหรับหนังสือภาษาไทย หมวดหมู่ที่จัดหามากที่สุดคือหมวด H สังคมศาสตร์ รองลงมาคือหมวด Q วิทยาศาสตร์ และน้อยที่สุดคือหมวด V นาวิกศาสตร์

ข

3. การใช้หนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ หนังสือภาษาไทยหมวดหมู่ที่ใช้มากที่สุดคือหมวด H สังคมศาสตร์ รองลงมาคือหมวด Q วิทยาศาสตร์ สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ หมวด Q วิทยาศาสตร์ ใช้มากที่สุด รองลงมาคือหมวด T เทคโนโลยี

4. การศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดหาและการใช้หนังสือด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

5. หนังสือที่มีการใช้มากจะเป็นหนังสือที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี

Thesis Title : Book Acquisition and Use at the Central Library,
Prince of Songkla University, Hat-Yai Campus
Author : Disana Sompayom
Major Program : Library and Information Science
Academic Year : 1992

ABSTRACT

This research studies the quantity, subject areas, and use of books as well as to find the relationship between the acquisition and use of books acquired during a period of three years, from 1986 to 1988, of the Central Library, Prince of Songkla University, Hat-Yai Campus, and identify the lecturer's purpose in selecting new titles for the library. There were two devices for collecting the data. One was 314 questionnaires from Prince of Songkla University lecturers; the other was the information cards relating to 4,916 Thai books and 5,057 foreign books which were borrowed from 1986-1988. The data was analyzed by percentage, ratio and correlation coefficient methods.

The research findings are summarized as follows.

1. The purposes of the lecturers in selecting new books for the library were first for use in their lecture preparation, and secondly for research. The last one was for use for experiments.

2. The quantity of the acquisition of foreign books was much bigger than that of Thai books. The foreign books which were most acquired were in two subject areas, Class Q-Science and Class T-Technology respectively. The least acquired were Class M-Music. The Thai books which were most acquired were in two subject areas, Class

H-Social Science and Class Q-Science, and the least acquired were Class V-Naval Science.

3. Thai books were used much more than foreign books. The Thai books which were most used were in the subject areas of Class H-Social Science, and then Class Q-Science. The foreign books which were most used were in the subject area of Class Q-Science and then Class T-Technology.

4. Correlation studies revealed that there was a high relationship between the acquisition and use both of foreign and Thai books.

5. The books which were most used were published no more than five years ago.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์วิสิทธิ์
จินตวงศ์ และอาจารย์ปราโมทย์ กระทบ ที่คอยให้คำแนะนำและข้อคิดเห็น ตลอดจนตรวจแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ ทางด้านเนื้อหา และสำนวนภาษา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่าน
เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์มนตรี พรหมสุวรรณศิริ และรองศาสตราจารย์กุศล นาคะชาติ
ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอกราบขอบพระคุณคุณแม่
ที่ น้องและเพื่อน ๆ ทุกคนเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีตลอดมา

ดิษณา ไสยมะโยม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ี
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช

บทที่

1 บทนำ	1
ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	3
ความสำคัญและประโยชน์	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	7
โครงสร้างสายงานและภาระงาน	7
การจัดหาหนังสือของหอสมุดกลาง	10
บริการถ่าย-รับของหอสมุดกลาง	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	12
การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	12
จุดมุ่งหมายของงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	12
ลักษณะการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	13
การดำเนินการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ	13

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
งานวิจัยในต่างประเทศ	24
งานวิจัยในประเทศไทย	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
แหล่งข้อมูล	33
เครื่องมือที่ใช้	34
การรวบรวมข้อมูล	35
การจัดกระทำข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
สถิติที่ใช้	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5 บทสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	110
วัตถุประสงค์	110
สมมติฐานการวิจัย	111
วิธีดำเนินการวิจัย	111
การวิเคราะห์ข้อมูล	112
สรุปผลการวิจัย	112
อภิปรายผล	119
ข้อเสนอแนะ	123
บรรณานุกรม	125
ภาคผนวก	135
ประวัติผู้เขียน	139

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนอาจารย์ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคณะ	42
2 วิธีการสอนของอาจารย์	43
3 วัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อ.....	44
4 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อ	45
5 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อ	46
6 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะทรัพยากรธรรมชาติในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อ	47
7 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะ เกษศาสตร์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อ	48
8 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะวิทยาการจัดการในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อ	49
9 จำนวนหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดหาในปี 2529-2531.....	51
10 จำนวนหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดหาในปี 2529, 2530 และปี 2531	53
11 จำนวนหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดหาด้วยการจัดซื้อและได้รับบริจาคในปี 2529-2531	56
12 การใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในปี 2529-2531.....	61
13 การใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อ ในปี 2529-2531.....	64
14 การใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่ได้รับบริจาค ในปี 2529-2531.....	67
15 การใช้หนังสือภาษาไทยในปี 2529-2531 แบ่งตามสถานภาพผู้ใช้.....	71
16 การใช้หนังสือภาษาต่างประเทศในปี 2529-2531 แบ่งตามสถานภาพผู้ใช้.....	75
17 การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในปี 2529-2531.....	81
18 การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อ ในปี 2529-2531.....	84

ตารางที่	หน้า
19 การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่ได้รับบริจาค ในปี 2529-2531	87
<hr/>	
20 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทย	91
21 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยที่จัดซื้อ	93
22 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยที่ได้รับบริจาค	95
23 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ	97
24 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อ	99
25 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศที่ได้รับบริจาค	101
26 การใช้หนังสือจำแนกตามกลุ่มอายุของหนังสือ	104
27 การใช้หนังสือจำแนกตามกลุ่มอายุ และภาษาของหนังสือ	105
28 การใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่และกลุ่มอายุของหนังสือ	107

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีบทบาทต่อการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยในปัจจุบันนี้มาก เนื่องจากวิธีการสอนในมหาวิทยาลัย ได้เปลี่ยนไปจากการสอนแบบบรรยายมามุ่งไปในทางส่งเสริมแนะแนวให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็น โดยการสอนแบบสัมมนา และแบบการสอนพิเศษ (Tutorial) ดังนั้นห้องสมุดมหาวิทยาลัยจึงเป็นสถานที่ที่จำเป็นในการเพิ่มพูนความรู้ของนิสิตนักศึกษา และงานวิจัยของอาจารย์ (นวนิตย์ อินทรามะ 2516 : 321) ดังนั้นห้องสมุดจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งสำหรับการศึกษาโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา จนอาจกล่าวได้ว่า มหาวิทยาลัยจะดีหรือไม่อยู่ที่คุณภาพของห้องสมุด (สุทธิลักษณ์ อ่ำพันธ์ 2521 : 64) แต่คุณภาพของห้องสมุดมิได้อยู่ที่จำนวนหนังสือประการเดียว (ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธ์ 2506 : 290) ต้องคำนึงถึงคุณภาพและความต้องการของผู้ใช้ด้วย จึงจะทำให้หนังสือแต่ละเล่มที่จัดหาเข้ามาภายในห้องสมุด ใช้ได้อย่างคุ้มค่า และเหมาะสมได้สัดส่วนกับเงินงบประมาณการจัดหาหนังสือของห้องสมุด

ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจะต้องจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ ให้สมบูรณ์สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการทางวิชาการแก่ชุมชน รวมทั้งการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนดูแลให้ทรัพยากรเหล่านั้นให้ทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด

ในการพิจารณาคัดเลือกหนังสือ บรรณารักษ์จึงจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณในการเลือก เป็นอย่างมาก เพราะสภาพของการปฏิบัติงานจริงเกี่ยวกับการจัดหาวัสดุห้องสมุดนั้น บรรณารักษ์ไม่สามารถจัดหาวัสดุทุกชนิดที่ต้องการได้ ทั้งนี้เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ นโยบาย ตลอดจนคุณค่าของวัสดุ

ในปัจจุบันการผลิตหนังสือสามารถผลิตได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวาง มาก มีหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศผลิตออกมามากมาย ซึ่งห้องสมุดไม่สามารถจัดหาเข้ามาได้ทั้งหมด จึงจำเป็นต้องคัดเลือกหนังสือให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด และสิ่งที่จะเป็นเครื่องแสดงความ ต้องการใช้น้ำหนักของผู้ใช้วิธีหนึ่งคือหลักฐานการยืมหนังสือ เพราะการยืมหนังสือเป็นเครื่องแสดงถึงการใช้และความต้องการของผู้ใช้ การพิจารณาถึงการใช้น้ำหนักและการยืมหนังสือ ควรจะพิจารณาว่ามีการยืมและการใช้น้ำหนักในหมวดวิชาใดมากที่สุดเพียงใด เพื่อจะได้ทราบว่าควรจะหาหนังสือในหมวดวิชาที่มีการยืมและการใช้น้ำหนักมากที่สุด และอาจจะลดการจัดหาหนังสือในบางหมวดวิชา ซึ่งจะทำให้ห้องสมุดมีหนังสือสนองความต้องการของนักศึกษาและผู้ใช้ห้องสมุดได้อย่างเพียงพอ

ฉะนั้นการยืมหนังสือของผู้ใช้จะเป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่ช่วยให้บรรณารักษ์ได้ทราบว่าหนังสือหมวดหมู่ใดที่มีผู้ต้องการใช้น้ำหนักมาก และหมวดหมู่ใดที่มีผู้ใช้น้ำหนักน้อย ซึ่งผลจากการยืมนี้จะ เป็นแนวทางและใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดในอนาคต ช่วยให้การจัดหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ประหยัดงบประมาณและผู้ใช้ได้ใช้น้ำหนักอย่างคุ้มค่าที่สุด

จากความสำเร็จในการจัดหาหนังสือและการใช้น้ำหนักของผู้ใช้ห้องสมุด ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้น้ำหนัก เพื่อจะได้ทราบถึงจำนวนหนังสือแต่ละหมวดหมู่ที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ภายในระยะเวลา 3 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2529-2531 ว่าจะมีการจัดหาหนังสือในหมวดต่าง ๆ มากน้อยและเหมาะสมเพียงไร รวมทั้งการใช้น้ำหนักที่จัดหาเข้ามาในระยะเวลา 3 ปี เพื่อจะได้เสนอแนะแนวทางในการจัดหาหนังสือสำหรับปีต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. ศึกษาถึงวัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือเพื่อ
ให้หอสมุดกลางจัดซื้อ
2. เพื่อวิเคราะห์ปริมาณและประเภทของหนังสือที่จัดหามาในช่วง
ปี พ.ศ.2529-2531 จำแนกตามหมวดหมู่วิชาของระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน
3. เพื่อวิเคราะห์ปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาเข้ามาในช่วงปี
พ.ศ.2529-2531 จำแนกตามหมวดหมู่วิชาของระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาหนังสือและการใช้
หนังสือที่จัดหาเข้ามาในช่วงปี พ.ศ.2529-2531
5. เพื่อศึกษาถึงอายุของหนังสือที่มีการใช้

สมมติฐานของการวิจัย

1. การจัดหาหนังสือของห้องสมุดและการใช้หนังสือของผู้ใช้
ห้องสมุดมีความสัมพันธ์กัน
2. อัตราส่วนการใช้หนังสือภาษาไทยมีมากกว่าหนังสือภาษาต่าง
ประเทศ
3. หนังสือที่มีปริมาณการใช้สูงจะมีอายุไม่เกิน 5 ปี

ความสำคัญและประโยชน์

1. เพื่อให้ทราบว่าในระยะ 3 ปี คือระหว่างปี พ.ศ.2529-
2531 หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จัดหา
หนังสือเป็นจำนวนเท่าใด แยกเป็นหมวดวิชาละกี่เล่ม และมีการใช้หนังสือ
เหล่านั้นมากน้อยเพียงไร เมื่อเปรียบเทียบระหว่างหมวด

2. เพื่อเป็นการเสนอแนวทางในการวางแผนการคัดเลือกและจัดหาหนังสือของห้องสมุดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้และมีความเหมาะสมในแต่ละสาขาวิชา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาปริมาณและประเภทของหนังสือที่หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จัดหาเข้ามาในระหว่างปี พ.ศ.2529-2531 เฉพาะหนังสือทั่วไปที่อนุญาตให้ยืมออกจากห้องสมุด

2. ศึกษาการใช้หนังสือที่จัดหาเข้ามาระหว่างปี พ.ศ.2529-2531 จากการยืมของผู้ใช้หนังสือ ของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดหาหนังสือ ซึ่งหมายถึงหนังสือที่จัดซื้อและได้รับบริจาคทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในช่วงปี พ.ศ.2529-2531 และเป็นหนังสือที่อนุญาตให้ยืมออกจากห้องสมุด โดยไม่รวมถึงหนังสืออ้างอิงและสิ่งพิมพ์รัฐบาล

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การใช้หนังสือ ซึ่งหมายถึงการยืมหนังสือออกจากห้องสมุดในช่วงปี พ.ศ.2529-2531

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ห้องสมุด หมายถึง หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ หรือเรียกอีกชื่อว่า หอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร

2. การจัดหาหนังสือ หมายถึง หนังสือที่จัดซื้อและได้รับบริจาคทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในช่วงปี พ.ศ.2529-2531 และเป็นหนังสือที่อนุญาตให้ยืมออกจากห้องสมุด

3. การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง วิธีการเพิ่มเติมสื่อประเภทต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งตีพิมพ์และมีสิ่งตีพิมพ์ที่ได้เลือกสรรแล้ว เข้ามาไว้ในห้องสมุดด้วยวิธีการต่าง ๆ กล่าวคือโดยการจัดซื้อ การขอหรือได้รับบริจาค การแลกเปลี่ยน การขอยืมวารสาร รวมทั้งการผลิตขึ้นเอง

4. การใช้หนังสือ หมายถึง การยืมหนังสือออกจากห้องสมุดในช่วง พ.ศ.2529-2531

5. ผู้ใช้ห้องสมุด หมายถึง อาจารย์ นักศึกษา ข้าราชการ ตลอดจนบุคคลภายนอก ที่เข้ามาใช้ห้องสมุดในช่วงปี พ.ศ.2529-2531

6. บัตรประจำหนังสือ หมายถึง บัตรประจำหนังสือแต่ละเล่ม มีไว้ให้ผู้ยืมหนังสือไว้เป็นหลักฐาน เมื่อต้องการยืมออก

7. สมุดทะเบียนหนังสือ หมายถึง สมุดที่ใช้ลงรายการหนังสือที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุด

8. บัตรรายการ หมายถึง บัตรซึ่งบรรจุรายละเอียดของหนังสือ ได้แก่ เลขเรียกหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า

9. อายุของหนังสือ หมายถึง อายุของหนังสือจำแนกตามปีที่พิมพ์หนังสือ โดยกำหนดให้หนังสือที่พิมพ์ในปีปัจจุบัน (2531) มีอายุเป็น 0 ปี และหนังสือย้อนหลังปีปัจจุบันมีอายุเพิ่มขึ้นตามลำดับดังนี้ คือ หนังสือที่พิมพ์ในปี พ.ศ.2531 มีอายุเท่ากับ 0 ปี หนังสือที่พิมพ์ปี 2530 มีอายุเท่ากับ 1 ปี หนังสือที่พิมพ์ปี 2529 มีอายุเท่ากับ 2 ปี หนังสือที่พิมพ์ปี 2528 มีอายุเท่ากับ 3 ปี

10. การจัดหมวดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Classification) หมายถึงการจัดหมวดหมู่หนังสือ แบ่งออกเป็น 20 หมวดใหญ่ และในแต่ละหมวดใหญ่แบ่งเป็นหมวดย่อยโดยใช้อักษรโรมันและตัวเลข (Library of Congress Classification Schedules, 1982 : 1) ดังนี้คือ

หมวดหมู่หนังสือประเภทหนังสือ

A	งานเขียนทั่วไป
B	ปรัชญา ศาสนา
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา
H	สังคมศาสตร์
J	รัฐศาสตร์
K	กฎหมาย
L	การศึกษา
M	จิตกรรม
N	วิจิตรศิลป์
P	ภาษาและวรรณคดี
Q	วิทยาศาสตร์
R	แพทยศาสตร์
S	เกษตรศาสตร์
T	เทคโนโลยี
U	ยุทธศาสตร์
V	นาวิกศาสตร์
Z	บรรณารักษศาสตร์

การศึกษาครั้งนี้ได้เพิ่มหมวด FIC นวนิยาย ซึ่งหอสมุดได้จัดแยก
ต่างหาก จึงรวมทั้งหมด 21 หมวดใหญ่

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

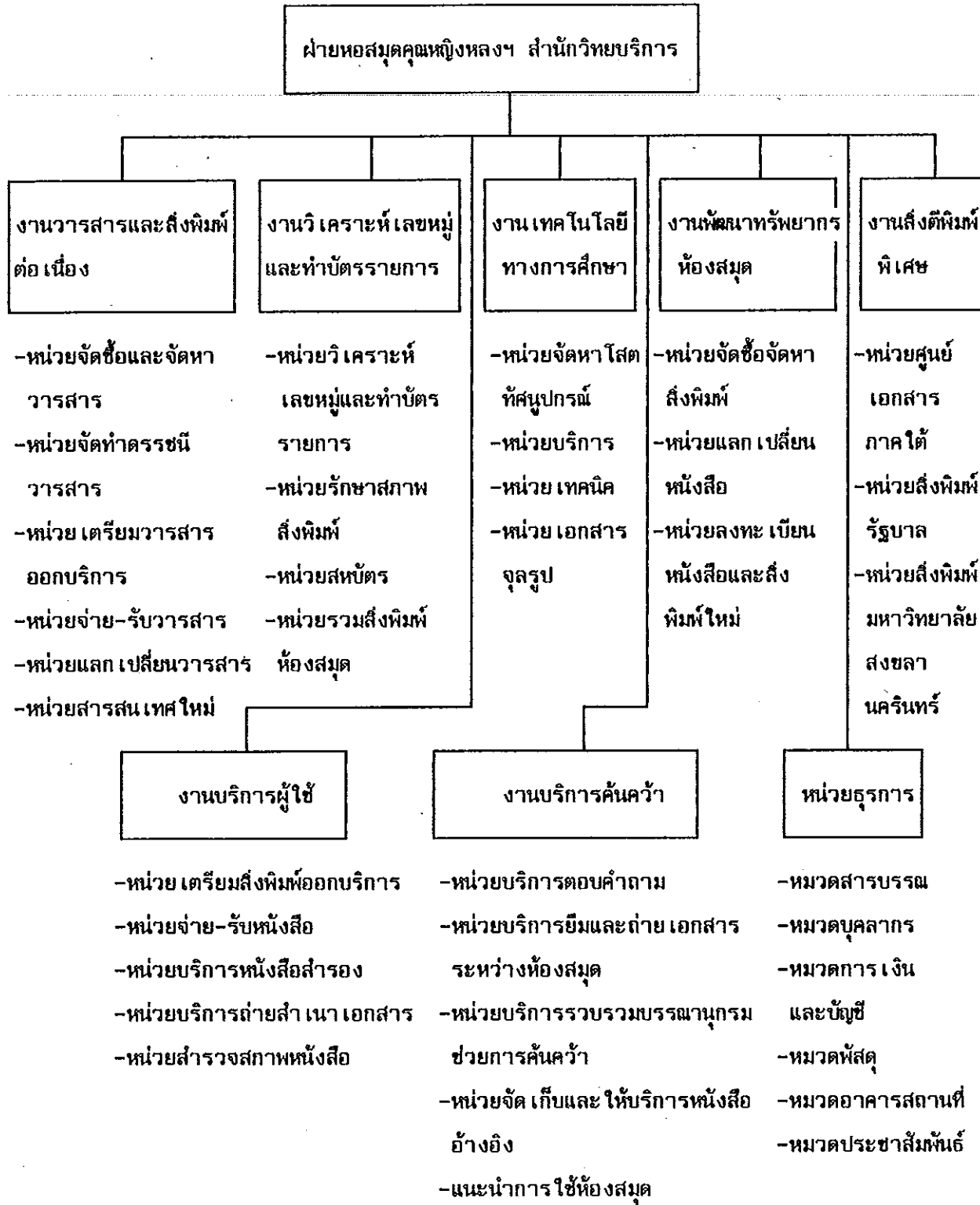
หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เริ่มเปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2521 โดยเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า "หอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร" ทั้งนี้เพื่อเป็นเกียรติแก่คุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร ผู้มอบที่ดินประมาณ 700 ไร่ ให้เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ในระยะแรก หอสมุดกลางมีฐานะเป็นงานห้องสมุด สังกัดกองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี ต่อมาเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2532 หอสมุดได้รับการยกฐานะเป็นฝ่าย ให้ชื่อว่า "ฝ่ายหอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร" สังกัดสำนักวิทยบริการ

สำหรับตัวอาคารหอสมุดกลางเป็นอาคารทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสสามชั้น มีเนื้อที่ทั้งหมด 5,108.59 ตารางเมตร จุที่นั่งอ่านได้กว่า 800 ที่นั่ง เก็บหนังสือได้ประมาณ 100,000 เล่ม ค่าก่อสร้างรวมทั้งเครื่องปรับอากาศรวมเป็นเงิน 19,310,000 บาท ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 ฝ่ายหอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร ได้อาคารเพิ่มขึ้นอีก 1 หลัง โดยมีวัตถุประสงค์เป็นที่นั่งอ่านสำหรับนักศึกษา และเป็นหอประชุมจุคนได้ประมาณ 300 คน และอาคารหลังใหม่นี้ มีเนื้อที่ 4,241 ตารางเมตร จุที่นั่งอ่านได้ 600 ที่นั่ง ค่าก่อสร้างเป็นเงิน 20 ล้านบาท

1. โครงสร้างสายงานและภาระงาน

ปี พ.ศ. 2532 หน่วยงานภายในฝ่ายหอสมุดคุณหญิงหลงฯ แบ่งออกเป็น 8 หน่วยงานตามโครงสร้างและภาระงานดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างสายงานและการะงาน

1.1 งานพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด เป็นงานเทคนิคลำดับแรกของงานห้องสมุด มีหน้าที่คัดเลือกและดำเนินการจัดหาหนังสือด้วยการจัดซื้อ แลกเปลี่ยน ขอบริจาค และลงทะเบียนหนังสือและสิ่งพิมพ์ใหม่

1.2 งานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ เป็นงานเทคนิคหลักของห้องสมุด ทำหน้าที่กำหนดหมวดหมู่และทำบัตรรายการทั้งหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่ได้รับการจัดหาจากงานพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ในการเข้าถึงทรัพยากรของห้องสมุด

1.3 งานบริการผู้ใช้ ทำหน้าที่รับผิดชอบงานบริการผู้ใช้ห้องสมุดให้ได้รับความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ งานบริการผู้ใช้ประกอบด้วยงานบริการจ่าย-รับ บริการจองหนังสือ เป็นบริการที่อำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้ห้องสมุด ในกรณีที่หนังสือเล่มที่ต้องการถูกผู้อื่นยืมไปและต้องการยืมเป็นคนต่อไป โดยติดต่อกับเจ้าหน้าที่รับคืนงานบริการผู้ใช้ นอกจากนี้มีบริการหนังสือสำรองเป็นหนังสือที่อาจารย์ผู้สอนกำหนดให้อ่านประกอบการเรียน ซึ่งมีนักศึกษาต้องการใช้มาก แต่ห้องสมุดมีหนังสือดังกล่าวจำนวนจำกัด จึงนำมาให้ยืมระยะสั้นกว่าหนังสือทั่วไป

1.4 งานบริการค้นคว้า เป็นบริการที่ช่วยเหลือผู้ใช้ห้องสมุดที่ไม่สามารถค้นหาข้อมูลหรือสารนิเทศได้ด้วยตนเอง บริการช่วยเหลือค้นหาและแนะนำแหล่งข้อมูลบริการนี้สามารถจะใช้บริการได้ทั้งโดยตรงที่ได้ะรับบริการทางโทรศัพท์หรือโดยทางจดหมาย สำหรับเอกสารที่หอสมุดกลางไม่มีแต่มีในห้องสมุดระดับอุดมศึกษา หรือห้องสมุดอื่น ๆ ผู้ใช้บริการสามารถยืมได้จากห้องสมุดเหล่านั้น โดยมาใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด โดยไม่ต้องเสียค่าบริการแต่อย่างใด เพียงแต่ชำระเงินค่าส่งเอกสารหรือค่าถ่ายสำเนาเอกสาร หากเอกสารที่ต้องการไม่มีภายในประเทศ หอสมุดกลางจะขอถ่ายสำเนาหรืออาจยืมฉบับจริงจากต่างประเทศได้อีกด้วย เช่น ประเทศออสเตรเลีย เป็นต้น

1.5 งานวารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง มีหน้าที่ คัดเลือก จัดหา ดำเนินงานด้านเทคนิค จัดบริการวารสาร ทำดัชนีวารสารและบริการให้ยืมวารสาร

1.6 งานเทคโนโลยีทางการศึกษา มีหน้าที่ คัดเลือก จัดหา โสตทัศนวัสดุประเภทต่าง ๆ ห้องสมุดจะจัดหาและให้บริการอุปกรณ์เครื่องอ่าน โสตทัศนวัสดุ

1.7 งานสิ่งพิมพ์พิเศษ มีหน้าที่จัดเก็บและให้บริการสิ่งพิมพ์ เกี่ยวกับภาคใต้ของประเทศไทย และสิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.8 หน่วยธุรการ เป็นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบงาน สารบรรณ งานการเงิน งานพัสดุของหอสมุดกลาง งานบุคลากร อาคารสถานที่ ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในหอสมุดกลาง

2. การจัดหาหนังสือของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

หอสมุดกลางได้จัดหาด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การจัดซื้อ การ ขอรับบริจาค การแลกเปลี่ยน เนื่องจากงานจัดหาเป็นงานที่ต้องมีความรับผิดชอบ สูง เพราะจะต้องคอยควบคุมดูแลให้หอสมุดกลางมีหนังสือและวัสดุต่าง ๆ ที่ เหมาะสมและเพียงพอตามจำนวนงบประมาณที่หอสมุดกลางได้รับ ดังนั้นหอสมุด จึงควรกำหนดนโยบายการจัดหาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้เป็นแนวทางใน การจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ เข้าหอสมุดกลาง และทำให้การจัดหาเป็นไปอย่าง ต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อจัดหา ทรัพยากรหอสมุดกลาง และทำให้บรรณารักษ์สามารถควบคุมการเพิ่มจำนวน ของทรัพยากรในหอสมุดกลาง ตลอดจนช่วยลดปัญหาความขัดแย้งในการ ปฏิบัติงาน

หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ต้องรับผิดชอบต่อการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อสนองความต้องการของอาจารย์ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร และกิจกรรมของหน่วยงานระดับคณะของวิทยาเขต หาดใหญ่ ดังนี้

- ก. คณะวิทยาศาสตร์
- ข. คณะวิศวกรรมศาสตร์
- ค. คณะทรัพยากรธรรมชาติ
- ง. คณะ เกษศาสตร์
- จ. คณะวิทยาการจัดการ
- ฉ. บัณฑิตวิทยาลัย
- ช. ศูนย์คอมพิวเตอร์

ดังนั้นหอสมุดกลาง จึงมีนโยบายในการจัดหาดังต่อไปนี้

2.1 จัดหาสิ่งพิมพ์ทุกสาขาวิชาที่เปิดสอนตามคณะต่าง ๆ ที่หอสมุดกลาง รับผิดชอบ

2.2 จัดหาหนังสืออ้างอิงตามสาขาวิชาที่เปิดสอนตามคณะต่าง ๆ ที่หอสมุดกลางรับผิดชอบ

2.3 จัดหาหนังสือในหมวดวิชาที่ยังขาดอยู่ และ/หรือมีน้อยซึ่งจำเป็นต้องเสริมสร้างให้ทรัพยากรสมดุลกัน

2.4 รวบรวมสิ่งพิมพ์และผลงานวิจัย เอกสารตำราของคณาจารย์ และข้าราชการของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2.5 จำนวน เล่มและรายการที่จัดหา

หนังสือภาษาไทย 2 เล่ม ต่อ 1 ชื่อเรื่อง

หนังสือภาษาต่างประเทศ 1 เล่ม ต่อ 1 ชื่อเรื่อง

3. บริการจ่าย-รับของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่

หอสมุดกลางให้บริการยืมหนังสือแก่ อาจารย์ ข้าราชการ นักศึกษา และบุคลากรอื่น ๆ ตลอดจนบุคคลภายนอก

3.1 การทำบัตรสมาชิก

ติดต่อทำบัตรสมาชิกหอสมุดกลางได้ที่หน่วยบริการผู้ใช้ โดยนำสิ่งต่อไปนี้ยื่นต่อ เจ้าหน้าที่

3.1.1 รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว จำนวน 2 รูป (ถ่ายไม่เกิน 6 เดือน)

3.1.2 บัตรประจำตัวนักศึกษา หรือบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรข้าราชการ

3.1.3 ถ้าเป็นนักศึกษา ต้องแสดงใบเสร็จค่าบำรุงการศึกษา

3.1.4 บุคคลภายนอกได้แก่ ประชาชนทั่วไป ต้องชำระค่าบำรุงปีละ 50 บาท สำหรับนักเรียน ชำระปีละ 30 บาท ทั้งนี้ต้องวางเงินประกันคนละ 300 บาท และจะคืนเงินประกันให้ต่อเมื่อมาแจ้งความจำนงขอลองการเป็นสมาชิกเท่านั้น

3.2 ระเบียบการยืมสิ่งพิมพ์

ระยะเวลาและจำนวนเล่มที่ให้ยืมนั้นจะแตกต่างกันตามสภาพของผู้ใช้หอสมุดกลาง กล่าวคือผู้ใช้ที่มีสถานภาพเป็นอาจารย์ ยืมได้ครั้งละ 10 เล่ม ต่อ 1 ภาคการศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาตรี ครั้งละ 5 เล่ม ต่อ 1 สัปดาห์ นักศึกษาระดับปริญญาโท ครั้งละ 10 เล่ม ต่อ 1 สัปดาห์ ข้าราชการและบุคลากรอื่นของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ครั้งละ 5 เล่ม ต่อ 1 สัปดาห์ บุคคลภายนอก ครั้งละ 2 เล่ม ต่อ 1 สัปดาห์

ส่วนหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่จัดเก็บเป็นพิเศษตลอดจนวัสดุห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ที่มีได้อยู่ในความรับผิดชอบของบริการจ่าย-รับ จะมีระยะเวลาและจำนวนเล่มที่ให้ยืมแตกต่างกันออกไป

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1. การจัดการทรัพยากรสารสนเทศ

1.1 จุดมุ่งหมายของงานจัดการทรัพยากรสารสนเทศ

งานจัดหา เป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งงานหนึ่งของห้องสมุดทุกประเภท ซึ่ง เกลเฟนด์ (Gelfend 1968 : 63) กล่าวว่าในบรรดาความรับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคือ การควบคุม

ดูแล้วว่า ได้มีหนังสือและวารสารที่เหมาะสมเพิ่มเติมเข้าห้องสมุดอยู่เสมอตามจำนวนงบประมาณที่ห้องสมุดได้รับ งานจัดหามีจุดมุ่งหมายต่อไปนี้

1.1.1 เพื่อให้ห้องสมุดมีสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ในสาขาวิชาที่อาจารย์และนักศึกษาสนใจมากที่สุด

1.1.2 เพื่อพัฒนาวิธีการจัดหาหนังสือที่ทันแรงงานและ เวลาตลอดจนเตรียมหนังสือใหม่ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

1.1.3 เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาอื่นจะ เป็นผลให้สามารถจัดหาหนังสือได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด

1.1.4 เพื่อร่วมกับห้องสมุดอื่น ๆ ในการหลีกเลี่ยงการจัดหาหนังสือซ้ำ

1.2 ลักษณะการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศโดยทั่ว ๆ ไป อาจแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ (ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพงศ์, 2527 : 129 อ้างอิงมาจาก Asworth, Welfred, ed., 1967 : 46) คือ

1.2.1 การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นมาตรฐาน ได้แก่ ทรัพยากรที่ให้ความรู้พื้นฐานเบื้องต้นที่สำคัญของวิชาต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่สนใจของผู้ใช้ในสถาบันนั้น ๆ เพื่อการนี้บรรณารักษ์จำเป็นจะต้องสืบค้นแหล่งที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรที่มีจำหน่าย ซึ่งนอกจากจะศึกษาจากคู่มืออ้างอิงและบรรณานุกรมประเภทต่าง ๆ แล้วยังมีวิธีอื่นอีก เช่น การสำรวจทรัพยากรของห้องสมุดอื่นที่เฉพาะทางด้านนั้น ๆ เพื่อจะสำรวจว่ามีวรรณกรรมสำคัญอะไรบ้างในสาขาวิชานั้น ๆ หรืออาจตรวจดูจากบัญชีรายชื่อทรัพยากรห้องสมุดต่าง ๆ การไปชมห้องสมุดอื่นหรือการไปสำรวจทรัพยากรสารสนเทศตามร้านจำหน่าย

1.2.2 การจัดหาทรัพยากรใหม่ ๆ เป็นการจัดหาทรัพยากรในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ บรรณารักษ์จำเป็นจะต้องติดตามทรัพยากรที่ผลิตออกมาใหม่ ๆ โดยอาศัยเครื่องมือช่วยในการเลือกทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ช่วยในการพิจารณาเลือกจัดหาเข้าห้องสมุด

1.3 การดำเนินการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดแต่ละประเภท และแต่ละแห่งอาจมีรายละเอียด ในการดำเนินงานแตกต่างกันไป แล้วแต่สภาพแวดล้อมและความเหมาะสม อย่างไรก็ตามห้องสมุดทุกแห่งจะมี

ขั้นตอนการดำเนินงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเช่นเดียวกัน ได้แก่ การวางแผนนโยบาย การวางโครงการ การศึกษาผู้ใช้และการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเข้าห้องสมุด การเตรียมออกบริการ และการซ่อมบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศดังกล่าวในรายละเอียดเฉพาะหัวข้อต่อไปนี้

1.3.1 นโยบายการจัดการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

ห้องสมุดทุกแห่งควรจะกำหนดนโยบายการจัดการไว้เป็นลายลักษณ์อักษร การกำหนดนโยบายการจัดการควรมีการพิจารณาาร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหาร ครู อาจารย์ และบรรณารักษ์

1.3.1.1 จุดมุ่งหมายของนโยบาย

- ก. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ เข้าห้องสมุด
- ข. เพื่อให้การจัดการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- ค. เพื่อให้มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการใช้จ่ายเงินงบประมาณสำหรับการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
- ง. เพื่อให้บรรณารักษ์สามารถควบคุมการเพิ่มจำนวนทรัพยากรสารสนเทศ
- จ. เพื่อช่วยลดปัญหาความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน

1.3.1.2 สาระสำคัญของนโยบายมีดังนี้

(ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพงศ์, 2527 : 130)

- ก. ห้องสมุดจะรวบรวมทรัพยากรประเภทใดบ้าง เฉพาะทรัพยากรตีพิมพ์หรือทรัพยากรไม่ตีพิมพ์ด้วย รวมทั้งระบุนิตยสารของทรัพยากรเช่นหนังสืออ่านทั่วไป ตำรา นวนิยาย วารสาร ฟิล์มสตริป ไมโครฟิล์ม ไมโครฟิช เป็นต้น
- ข. ห้องสมุดจะเน้นการจัดการจัดหาทรัพยากรในสาขาวิชาใดและจะให้ครอบคลุมในสาขาวิชาใดบ้าง

ค. ห้องสมุดจะจัดหาทรัพยากร
สารนิเทศสำหรับผู้ใช้ในระดับวัยและระดับการศึกษาใดบ้าง

ง. จำกัดภาษาของทรัพยากร
ตีพิมพ์ว่า ควรมีภาษาใดบ้าง

จ. จำนวนหนังสือซ้ำเล่ม ควร
กำหนด เกณฑ์ว่าหนังสือแต่ละประเภทจะจัดหาซ้ำ เรื่องที่เล่มจึงจะเหมาะสม
เช่น หนังสือเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นต้น

ฉ. วิธีการจัดหาทรัพยากรสาร
นิเทศ

ช. ความร่วมมือระหว่าง
ห้องสมุดในการจัดหา เช่น การจัดหา ร่วมกับการแลกเปลี่ยน เป็นต้น

1.3.2 การวางแผนโครงการในการจัดหาทรัพยากร

สารนิเทศ

1.3.2.1 ข้อควรกำหนด

ก. ใครรับผิดชอบในการ
ควบคุมดูแลว่ามีการวางแผนโครงการจัดหาและมีการดำเนินตามนโยบายนั้น เป็น
อย่างดี

ข. ใครมีอำนาจสูงสุดในการ
ดำเนินการและควบคุมการแบ่งสรรงบประมาณสำหรับซื้อหนังสือ

ค. ควรจัดหาวัสดุอะไรบ้าง

ง. ใครบ้างที่จะร่วมมือในการ

เลือกหนังสือ

1.3.2.2 ขั้นตอนการวางแผนโครงการ

ก. แต่งตั้งคณะกรรมการของ
แผนกหรือหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยขึ้น เพื่อให้เป็นผู้กระตุ้นและสั่ง การ
เลือกหนังสือและวัสดุที่แผนกของตนต้องการ

ข. กรรมการประจำแผนก
ควรจะต้องให้ทราบเป็นระยะ ๆ เกี่ยวกับการแบ่งงบประมาณประจำปี และ
สถานะที่เป็นอยู่ของงบประมาณของแผนกในแต่ละ เดือน

- ค. การส่งข่าวสารเกี่ยวกับวัสดุที่อาจเป็นที่สนใจไปยังคณะกรรมการแผนกต่าง ๆ และอาจารย์อยู่เสมอ
- ง. การมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ผู้ใดคนหนึ่ง เป็นผู้มีความรู้ยู่ตลอดเวลาเกี่ยวกับสภาวะการเงินและหนังสือที่กำลังอยู่ในระหว่างการสั่งซื้อ

1.3.3 การศึกษาผู้ใช้และการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

การศึกษาผู้ใช้ และการใช้ทรัพยากรห้องสมุด เป็นกิจกรรมขั้นต้นของการพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด (ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ, 2524 : 12) ผู้ใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้แก่ คณาจารย์ ข้าราชการ นักศึกษา และบางครั้งรวมถึงบุคคลภายนอกด้วย (Goldhor, 1983 : 1) นั่นคือห้องสมุดจะต้องพยายามจัดหาสิ่งพิมพ์ทางวิชาการใหม่ ๆ มาให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวิชาที่อาจารย์และนักศึกษากำลังสนใจและศึกษาอยู่

1.3.3.1 ความสำคัญของการศึกษาผู้ใช้และการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ มีดังต่อไปนี้ (Christiansen and Davis and Reed-Scott, 1983 : 434 ; Burns, 1978 : 6 ; Tauber, 1967 : 24 ; Sargent, 1979 : 416-417)

- ก. เพื่อศึกษาความต้องการและพฤติกรรมของผู้ใช้ซึ่งจะสามารถสร้างความเข้าใจ ช่วยแก้ปัญหาและช่วยให้ได้ทรัพยากรสารสนเทศที่เหมาะสมกับผู้ใช้
- ข. เพื่อจะได้ทราบถึงประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่มีผู้ใช้ต้องการใช้อย่างแท้จริง
- ค. เพื่อจะได้ทราบถึงประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่มีการใช้บ่อยครั้ง และทรัพยากรสารสนเทศประเภทที่ไม่มีการใช้หรือมีการใช้น้อย ซึ่งจะทำให้ห้องสมุดสามารถนำผลการศึกษามาใช้ในการวางแผนและนโยบายการเลือกและจัดหาทรัพยากรเข้าห้องสมุด เพื่อพิจารณาคัดออกต่อไป
- ง. เพื่อศึกษาจำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่มีผู้ใช้ในแต่ละสาขาวิชา

จ. เพื่อจะได้ทราบถึงการใช้
ของผู้ใช้ห้องสมุดแต่ละกลุ่ม เช่น นักศึกษา คณาจารย์ และนักวิจัย

ฉ. ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบ
ที่มีอิทธิพลต่อการใช้ห้องสมุด เพื่อจะได้กำหนดจำนวนทรัพยากรของห้องสมุดได้
พอเพียงกับความต้องการของสถาบัน

ช. เพื่อเป็นแนวทางให้ทราบ
ถึงความต้องการในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดเพิ่มขึ้น

1.3.3.2 วิธีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
ให้ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้ มีดังต่อไปนี้ (จรรยา ไพโรจน์กุล, 2524
: 7-11)

ก. วัตถุประสงค์การใช้หนังสือ
ของห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ความหมาย "การใช้" หนังสือของห้อง
สมุดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานั้น แจสเปอร์ จี สแควด (Jasper G. Schad)
กล่าวว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีลักษณะเฉพาะการใช้หนังสือที่แตกต่างกัน 2
ประการคือการใช้หนังสือเพื่อการเรียนการสอนและการใช้หนังสือเพื่อการวิจัย
(Schad, 1979 : 66) ซึ่ง วอยท์ (Volgt, 1979 : 66) มีความเห็น
ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมีการใช้หนังสือเพื่อการวิจัยน้อยและนักศึกษาส่วนใหญ่
ใช้หนังสือเพื่อการเรียนตามหลักสูตรและเพื่อความสนใจทั่วไป

ข. คุณค่า (Value) ของการ
ใช้หนังสือ ความหมาย "การใช้" หนังสือ เมื่อพิจารณาในด้านคุณค่าของการ
ใช้หนังสือนั้นเป็นคุณค่าที่บรรณารักษ์กำหนดตามวัตถุประสงค์ของการใช้ห้องสมุด
ได้แก่ การใช้หนังสือเพื่อการศึกษา เพื่อความรู้ และข่าวสาร เพื่อการค้นคว้า
และวิจัย เพื่อความจรรโลงใจและเพื่อนันทนาการ และทรัพยากรที่บรรณารักษ์
จะจัดหา ก็จะพิจารณาว่าสิ่งที่จะจัดหาเข้าห้องสมุดนั้นมีคุณค่า หรือมีคุณประโยชน์
ต่อผู้ใช้ และไม่เป็นภัยต่อสังคม

ค. การใช้หนังสือภายในห้อง
สมุด และการยืมหนังสือออก แมคกราท (McGrath, 1972 : 212-219)
ได้อธิบายเกี่ยวกับการใช้หนังสือภายในห้องสมุดไว้ว่าหมายถึง การที่ผู้ใช้หยิบ
หนังสือออกจากชั้นโดยผู้ใช้ห้องสมุดอาจไม่ได้ใช้ เลข เรียกหนังสือ ในการค้นหา

หนังสือ เล่มนั้น หรืออาจใช้ เลข เรียกหนังสือ เป็นเพียง เครื่องชี้บอกตำแหน่งของ หนังสือที่ต้องการ ดังนั้นใครก็ตามที่หยิบหนังสือออกจากชั้นหนังสือ และสำรวจ คูหนังสือ นั้น มักมีจุดประสงค์แรก เพื่อดูว่า เป็นหนังสือที่ต้องการใช้หรือไม่ พฤติกรรมการ ใช้หนังสือภายในห้องสมุดนี้จะปรากฏ เริ่มตั้งแต่ผู้ใช้หยิบหนังสือ ออกจากชั้นหนังสือ และนำ หนังสือไปที่โต๊ะอ่านหนังสือจากนั้นจะ เลือกหนังสือที่ ต้องการใช้และยืมออกไป ส่วนหนังสือที่ไม่ต้องการผู้ใช้จะวางทิ้งไว้บนโต๊ะ อ่านหนังสือ ดังนั้นตามทัศนะของแมคคราห์ มีความเห็นว่าการ ใช้หนังสือภายใน ห้องสมุด ไม่สามารถจะถือได้ว่าผู้ใช้ได้ ใช้หนังสือ นั้นจริง โดยแมคคราห์มีเหตุผล ที่ว่ายังไม่มีใครศึกษาและ ให้ข้อสรุปว่าผู้ใช้ที่ ใช้หนังสือภายในห้องสมุดได้ใช้ หนังสือ เล่มนั้นจริงหรือไม่

วอยท์ (Voigt, 1979 : 66) ได้ให้ข้อสรุปอันเป็นประโยชน์ โดย ได้รับรายงานผลการ ใช้ห้องสมุดจากกลุ่มนักวิจัยที่มา ใช้ห้องสมุดว่า ผู้วิจัย ส่วนใหญ่มัก ใช้หนังสือภายในห้องสมุด เพื่อการศึกษาค้นคว้ามากกว่าการยืมออก แม้ว่าผู้วิจัย เหล่านั้นจะ ไม่สามารถค้นหาหนังสือ หรือตรวจสอบงานเพื่อการ อ้างอิงจากหนังสือภายในห้องสมุด ได้ในทันทีที่ผู้วิจัยต้องการก็ตาม ดังนั้นจึง ยากที่จะสรุปอย่าง ที่แมคคราห์มีความ เห็นว่าการ ใช้หนังสือภายในห้องสมุดยังไม่ สามารถบอกได้ว่า เหตุใดผู้ใช้จึงหยิบหนังสือ เล่มนั้นออกจากชั้นหนังสือ

ง. พฤติกรรมการ ใช้หนังสือ

ของผู้ใช้ห้องสมุด "การใช้" ตามลักษณะพฤติกรรมการ ใช้หนังสือของผู้ใช้ห้อง สมุด เป็นอีก เรื่องหนึ่งที่สามารถ นำมาพิจารณาในการกำหนดความหมายการใช้ หนังสือได้ในการศึกษาพฤติกรรมการ ใช้หนังสือของผู้ใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ชิคาโก เฮร์แมน เอช ฟิวส์เลอร์ และ เจ แอล ไซมอน (Herman H. Fussler and J.L. Simon) ได้สุ่มตัวอย่างหนังสือ 27 เล่ม จากหนังสือ ทุก ๆ 100 ชื่อเรื่องในสาขาวิชาฟิสิกส์ และประวัติศาสตร์ทั่วไป (หมวด GC และ D ตามระบบการจัดหมู่หนังสือของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน) และใส่แบบ สอบถามอันประกอบด้วยคำถามสั้น ๆ เกี่ยวกับการ ใช้หนังสือเล่มนั้น ๆ โดยผู้ ใช้เพียงแต่กา เครื่องหมายหน้าข้อความที่เลือกลงในแบบสอบถาม แบบสอบถาม นี้ประกอบด้วยคำถาม 2 หัวข้อใหญ่ ๆ คือข้อ A เป็นคำถามเกี่ยวกับวิธีการ

ค้นหาหนังสือ เล่มนั้นของผู้ใช้ และข้อ B เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะการใช้หนังสือเล่มนั้น ในข้อ B นี้ผู้ใช้สามารถเลือกพฤติกรรมการใช้หนังสือเล่มนั้นได้ ดังนี้คือ

ออกจากห้องสมุด	(1) ประสงค์จะยืมหนังสือ
หนังสือ	(2) นำไปอ่านที่โต๊ะอ่าน
ในการอ้างอิง	(3) จดชื่อหนังสือเพื่อใช้
ใตหน้าหนึ่งโดยเฉพาะ	(4) เลือกอ่านเพียงหน้า
อย่างคร่าว ๆ ตลอดเล่มในขณะที่ผู้อ่านยืนอยู่	(5) อ่านหนังสือเล่มนี้

พฤติกรรมการใช้หนังสือดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น

2 ประเภทใหญ่ ๆ ประเภทแรกคือลักษณะการใช้หนังสือที่ผู้ใช้ได้ใช้หนังสือเล่มนั้นจริง (tight core browsing) และประเภทที่สอง ลักษณะการใช้หนังสือที่ถือว่าผู้ใช้ไม่ได้ใช้หนังสือเล่มนั้นอย่างจริงจัง (loose core browsing) อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตได้ว่า พฤติกรรมบางอย่าง เช่น ข้อ (5) และข้อ (6) ผู้วิจัยได้จัดไว้เป็นการใช้ แต่บางกรณีผู้วิจัยจัดพฤติกรรมทั้งสองอยู่ในประเภทไม่ได้ใช้หนังสือนั้น โดยผู้วิจัยตีความว่า พฤติกรรมข้อ (5) ผู้ใช้อาจได้ใช้หนังสือเล่มนั้นหรืออาจใช้น้อยหรืออาจไม่ได้ใช้เลยก็ได้

จ. ด้านการอ่าน การใช้หนังสือ อีกลักษณะหนึ่งซึ่งหมายถึงการอ่าน การอ่านในความหมายการใช้หนังสือ อาจพิจารณาได้ 2 ประการ คือการใช้เวลาในการอ่าน และกระบวนการของการอ่าน บุคคลแต่ละคนใช้เวลาในการอ่านหนังสือแตกต่างกัน และเวลาที่ใช้อยู่ขึ้นอยู่กับประเภทของหนังสือและวัตถุประสงค์ในการอ่านอีกด้วย

1.3.3.3 วิธีการศึกษาการใช้ทรัพยากร

สารนิเทศ คริสเตียนเซ็นและ เดวิส และริด-สกอตต์ (Christiansen and

Davis and Reed-Scott, 1983 : 435-439) ซึ่งเป็นสมาชิกของคณะ
อนุกรรมการศึกษาการใช้และผู้ใช้ในคณะกรรมการจัดการและพัฒนาทรัพยากร
ห้องสมุดฝ่ายทรัพยากรและบริการด้านเทคนิค สมาคมห้องสมุดอเมริกันได้กล่าว
ถึงวิธีศึกษาการใช้และผู้ใช้ทรัพยากรสารสนเทศไว้ 6 วิธีด้วยกัน คือ

ก. การศึกษาสถิติการยืม-คืน

(Circulation Studies) การศึกษาสถิติการยืม-คืน เป็นการศึกษาสถิติ
การใช้และสถิติการยืมที่ห้องสมุดเก็บรวบรวมไว้ การศึกษาวิธีนี้จะทำให้ทราบว่า
ทรัพยากรห้องสมุดรายการใดใช้มาก รายการใดใช้น้อย หรือไม่ใช้เลย
ตลอดจนทำให้ทราบว่ามีการใช้หนังสือมากหรือน้อย ในสาขาวิชาใดบ้าง และ
ยังสามารถพิจารณาว่าหนังสือประเภทใดเป็นทรัพยากรหลัก (Core collec-
tion) ของห้องสมุด โดยดูจากสถิติการยืม-คืนของหนังสือ ซึ่งจะบอกถึง
ประเภทของหนังสือที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ในอนาคตด้วย นอกจากนี้ยัง
แสดงแบบการใช้ (Use Pattern) ในแต่ละสาขาวิชา โดยพิจารณาจาก
บัตรแจ้งหมู่หนังสือของแต่ละสาขาวิชาเปรียบเทียบกับการยืม-คืนทั้งหมดเพื่อ
ทราบว่า เป็นร้อยละ เท่าไร ผลจากการศึกษาจะช่วยในการพิจารณาวิธีการ
ปฏิบัติด้านการพัฒนาทรัพยากรและ ในการจัดสรรเงินซื้อหนังสือ ตลอดจนแสดงให้เห็นถึง
ประชากรผู้ใช่ว่า เป็นใครอีกด้วย

เจนค (Jenk, 1976 : 145) กล่าวว่าสถิติการยืมที่เก็บตาม
สาขาวิชาในช่วงระยะเวลาหนึ่ง จะบอกให้บรรณารักษ์ทราบว่าในช่วงเวลาที่
ผ่านมามีการใช้หนังสือประเภทไหนมากที่สุด และประเภทใดใช้น้อย และ
อาจจะแสดงอัตราส่วนการยืมหนังสือกับจำนวนหนังสือที่มีอยู่ในแต่ละสาขาวิชา
ข้อมูลเหล่านี้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินการจัดหา การคัดเลือก
เข้ามาเพิ่มเติมและการพิจารณาคัดหนังสือออกอีกด้วย

สถิติการยืมเป็นข้อมูลที่มีค่าสำหรับการประเมินคุณค่าทรัพยากร
สารสนเทศ (Intner, 1985 : 425) เพราะการศึกษาการใช้สถิติการยืม
จะทำให้ทราบว่าผู้ใช้ห้องสมุดมีความต้องการใช้หนังสือในแต่ละสาขาวิชาหรือ
แต่ละหมวดหมู่มากน้อยเพียงใด (Lancaster, 1980 : 16) ทั้งนี้เพราะ
การเก็บสถิติการยืมออกสามารถเก็บแยกตามหมวดหมู่ของหนังสือ ประเภท
ของผู้ใช้ และสามารถเก็บสถิติการยืมได้ในแต่ละวัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสถิติ

การยืมหนังสือออกมีประโยชน์ในการแสดงถึงความต้องการใช้หนังสือและแสดงถึงประสิทธิภาพการให้บริการของห้องสมุด (Leukuhler, 1966 : 15)

ข. การสำรวจความคิดเห็น
ของผู้ใช้ห้องสมุด (Survey of User Opinions) เป็นวิธีการศึกษาการใช้จากผู้ใช้เพื่อพิจารณาว่าทรัพยากรของห้องสมุดสนองความต้องการสารนิเทศของผู้ใช้ห้องสมุดได้ดีเพียงใด การศึกษาวิธีนี้ทำได้โดยการส่งแบบสอบถามและ/หรือสัมภาษณ์ผู้ใช้ห้องสมุด อาจส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ หรือแจกผู้ใช้ในขณะนั้น การสำรวจความคิดเห็นนี้ เป็นวิธีการประเมินหนึ่งในเชิงปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรและบริการของห้องสมุดว่าสามารถสนองความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดเพียงใด และผลการสำรวจจะทำให้ทราบว่าห้องสมุดควรจะจัดเตรียมทรัพยากรสารนิเทศใหม่ ๆ อะไรบ้าง รวมทั้งควรปรับปรุงและเพิ่มเติมบริการใดบ้าง

ค. การทดสอบการจัดส่ง
ทรัพยากรสารนิเทศ (Document Delivery Test) การศึกษาวิธีนี้เป็นการประเมินความสามารถของห้องสมุดในการจัดส่งทรัพยากรสารนิเทศตามที่ต้องการและให้ทันกับระยะเวลาที่ผู้ต้องการด้วย วิธีการมีด้วยกัน 2 วิธี วิธีการที่ใช้กันน้อย คือการรวบรวมรายชื่อเอกสารที่อ้างถึง (Citations) ในงานเขียนต่าง ๆ ซึ่งสันนิษฐานว่าสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการสารนิเทศของผู้ใช้ห้องสมุดในขณะนั้น และตรวจสอบว่าห้องสมุดมีรายการใดบ้างมีจำนวนมากน้อยเพียงใดที่จะสนองความต้องการของผู้ใช้ในขณะนั้น อีกวิธีหนึ่งคือ ขอความร่วมมือจากผู้ใช้ห้องสมุด ให้บอกถึงปัญหาในการค้นหาเอกสารที่ต้องการใช้ว่าเพราะเหตุใด จึงหาไม่ได้ในเวลาที่ต้องการ

ง. การศึกษาหนังสือที่อยู่
บนชั้น (Shelf Availability Studies) การศึกษาวิธีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะทราบถึงประสิทธิภาพของห้องสมุดในการให้บริการสิ่งพิมพ์แก่ผู้ใช้ โดยพิจารณาว่ารายการที่คาดว่าจะมีในห้องสมุดนั้นมีให้แก่ผู้ใช้หรือไม่ ซึ่งวิธีนี้กระทำกับผู้ใช้โดยตรงโดยดูจากปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ใช้ในช่วงที่สังเกตการณ์ ซึ่งอาจศึกษาได้หลายวิธี ผู้ใช้จะถูกถามให้ระบุชื่อเรื่อง ซึ่งเขาไม่สามารถค้นหาได้ในห้องสมุด อาจทำโดยการสัมภาษณ์และ ใช้แบบสอบถามหรือใช้บัตรรายนาม

3 x 5 นิ้ว ภายในบัตรพิมพ์ข้อความสั้น ๆ บอกให้ผู้ใช้บันทึกปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อไม่สามารถหาเอกสารที่ต้องการพบ อาจรวมถึงรายการที่ห้องสมุดไม่มี รายการที่ไม่ได้อยู่บนชั้น เนื่องจากมีคนยืมออกไป รายการที่หายหรือจัดเรียงผิดที่ ขาดรายการที่อ้างอิงที่ถูกต้องสมบูรณ์ ความผิดพลาดของผู้ใช้ในการออกเลขเรียกหนังสือและค้นหารายการบนชั้น บัตรนี้ผู้ใช้จะหย่อนลงกล่องที่ตั้งไว้ เมื่อผู้ใช้จะออกจากห้องสมุด ผู้สำรวจก็จะนำปัญหาข้อบกพร่องมาพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป ข้อบกพร่องของทรัพยากร ข้อบกพร่องการใช้บัตรรายการ ข้อบกพร่องที่ผู้ใช้ไม่สามารถหาหนังสือบนชั้นพบ เพื่อจะได้หาทางแก้ไขให้ตรงจุด ซึ่งอาจได้แก่ การเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดหา จัดซื้อหนังสือให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดทำบัตรรายการรวมทั้งปรับปรุงช่วงเวลาการให้ยืมแต่ละครั้งให้เหมาะสมแก่ความต้องการของผู้ใช้

การศึกษาหนังสือที่อยู่บนชั้นมีข้อดี คือจะบอกถึงความล้มเหลวของผู้ใช้ที่แท้จริงในการค้นหาวัสดุการอ่าน ซึ่งให้เห็นถึงการไม่พัฒนาทรัพยากร นอกจากนี้ยังให้ข้อมูลซึ่งอาจใช้เป็นพื้นฐานในการเปลี่ยนแปลงนโยบายและวิธีดำเนินงานของห้องสมุดและสามารถทำซ้ำได้ทันที เมื่อจะวัดความเปลี่ยนแปลงในการทำงานห้องสมุด

จ. การศึกษาการใช้ภายในห้องสมุด (In-House Use Studies) การศึกษาวิธีนี้ถ้าทำควบคู่ไปกับการศึกษาวิธีแรกก็จะทำให้ได้ภาพที่สมบูรณ์ของการใช้ทรัพยากรห้องสมุด การศึกษาวิธีนี้ทำได้โดยศึกษาจากวัสดุหรือหนังสือที่ผู้ใช้ ๆ แล้ววางทิ้งไว้บนโต๊ะอ่านหนังสือหรือบริเวณที่กำหนดไว้ แต่การศึกษาวิธีนี้ทำได้ลำบากสำหรับห้องสมุดที่เป็นชั้นเปิด นอกจากจะต้องขอความร่วมมือจากผู้ใช้ห้องสมุด ดังนั้นการศึกษการใช้ภายในห้องสมุดจึงเหมาะที่จะนำไปใช้กับการศึกษาการใช้วารสารและวัสดุอื่น ๆ หรือหนังสือที่จัดเก็บในชั้นปิด

ฉ. การศึกษาการอ้างอิง (Citation Studies) เป็นวิธีการศึกษาการใช้ด้วยการนับจำนวนครั้งของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงในการอ้างอิงที่เชิงอรรถ บรรณานุกรม หรือบรรณ誌 และสาระสังเขป ซึ่งเป็นเอกสารในงานเขียนต่าง ๆ ซึ่งอาจจะ เป็นวิทยานพนธ์ บทความในวารสารหรือหนังสือ การศึกษาวิธีนี้จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับประเภท

ของทรัพยากรที่ผู้ใช้ห้องสมุดนิยมนำไปอ้างอิงถึง โดยที่การศึกษาวิธินี้จะมีสมมติฐานว่า เอกสารที่มีการอ้างอิงบ่อยครั้งน่าจะมีการใช้มากกว่า เอกสารที่มีการอ้างอิงน้อยครั้งหรือไม่มีการอ้างอิงเลย การศึกษาวิธินี้มีข้อดีคือ ข้อมูลจัดเรียงเป็นกลุ่มทำให้วิเคราะห์ได้ง่าย วิธีการง่ายพอและสามารถใช้ซ้ำได้ และถ้าหากใช้ฐานข้อมูลระบบออนไลน์ก็สามารถรวบรวมและใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้แล้วยังแสดงแนวโน้มที่กำลังเปลี่ยนแปลงในวรรณกรรมที่ตีพิมพ์ ข้อเสียคือ เป็นการยากที่จะเลือกรายการซึ่งจะสะท้อนถึงสาขาวิชาที่ศึกษา หรือเป็นความต้องการของผู้ใช้ เพราะหากเลือกตัวแทนไม่ดีย่อมทำให้ผลการวิเคราะห์ขาดความเที่ยงตรง

วิธีศึกษาการใช้ทรัพยากรสารนิเทศทั้ง 6 วิธีดังกล่าว แต่ละวิธีจะมีข้อดีข้อเสียและเทคนิควิธีการแตกต่างกัน ซึ่งผู้ที่จะใช้วิธีการเหล่านี้ควรจะศึกษาให้ดี โดยผู้ที่จะศึกษาจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับประเภทและเป้าหมายของห้องสมุด ตลอดจนวัตถุประสงค์และความเป็นไปได้ของการที่จะศึกษา แต่อย่างไรก็ตามการศึกษากการใช้ โดยศึกษาจากสถิติการยืมก็เป็นวิธีหนึ่งที่นิยมปฏิบัติกันในปัจจุบัน เพราะสถิติการยืมเป็นข้อมูลที่มีคุณค่า (Lancaster 1980 : 179) และเป็นวิธีที่ทำได้ง่าย (Intner 1985 : 428)

1.3.4 วิธีการจัดหาทรัพยากรสารนิเทศ ชั้นแรกของการจัดหาหนังสือในห้องสมุด ก็คือการสำรวจวัสดุที่มีอยู่แล้วในห้องสมุด ไม่ว่าจะ เป็นห้องสมุดขนาดใด ผู้จัดหาหนังสือจะต้องดูว่าห้องสมุดมีหนังสือและวัสดุอะไรอยู่แล้วบ้าง อาจจะทำได้โดยการตรวจสอบหนังสือที่มีอยู่กับบรรณานุกรมที่ได้มาตรฐาน ในสาขาวิชาต่าง ๆ อันจะเป็นแนวทางให้ทราบว่าควรจัดหาอะไรเพิ่มเติม

ขั้นต่อไปเป็นการมองปัญหาอย่างกว้าง ๆ สำหรับห้องสมุดหลาย ๆ แห่ง การเลือกหนังสือจากบัญชีรายชื่อหนังสือต่าง ๆ อาจพอเพียง แต่ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ ซึ่งมีการสอนและการวิจัยขั้นสูงในวิชาต่าง ๆ แล้วจะต้องหาเพิ่มเติมอีกมาก การจัดหาหนังสือจำนวนมากควรจะทำเป็นโครงการระยะยาว จะต้องประสานงานกับโครงการสอนและการวิจัยของมหาวิทยาลัย เมื่อมีการเปิดสอนรายวิชาใด หรือคาดว่าจะเปิดก็ควรวางโครงการจัดหาวัสดุที่จะใช้ในวิชานั้น

เมื่อตกลงว่าต้องการหนังสือใดบ้างแล้ว จึงถึงการพิจารณาว่าจะใช้วิธีการจัดหาแบบใด ชื่อ ขอบริจาค หรือแลกเปลี่ยน จะต้องใช้ความสามารถในการจัดหาหนังสือทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอย่างรอบคอบ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

การศึกษาเรื่องการจัดหาและการใช้หนังสือซึ่งเป็นวิธีการประเมินผลการจัดหาหนังสือและทราบความต้องการในการใช้หนังสือของผู้ใช้ห้องสมุด อันจะเป็นแนวทางในการจัดหาหนังสืออย่างมีประสิทธิภาพตรงต่อความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด สำหรับในต่างประเทศมีการทำวิจัยและศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้ง 6 วิธี ตามที่คริสเตียน เชน, เดวิส, และรีด-สกอตต์ ได้กล่าวถึง และเป็นการวิจัยและศึกษาในห้องสมุดทุกประเภท

งานวิจัยที่ศึกษาการจัดหาหนังสือและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศไว้หลายรายด้วยกันดังนี้คือ

ในปี ค.ศ. 1968 แมคกราท (McGrath 1968 : 347-350) ได้ศึกษาการยืมหนังสือโดยแยกเป็นหมวดหมู่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าการยืมหนังสือแต่ละหมวดหมู่สัมพันธ์กับหลักสูตรการสอนหรือไม่ คำถามที่ต้องการศึกษา คือผู้ใช้ห้องสมุดมาจากภาควิชาใดมากที่สุด ผลการศึกษาคำถามนี้ นำไปปรับปรุงค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อหนังสือในแต่ละสาขาวิชาเพื่อให้สมดุลกับผู้ใช้ในแต่ละภาควิชา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อสังเกตว่าห้องสมุดต่าง ๆ มักจะเก็บสถิติหนังสือที่มีผู้ยืมโดยการจัดแยกตามหมวดหมู่อย่างกว้างๆ อันแสดงถึงการใช้น้ำหนักในแต่ละหมวดหมู่ใหญ่เท่านั้น ดังนั้นแมคกราท จึงเก็บสถิติการใช้ตามหมวดหมู่อย่างกว้าง ๆ ซึ่งข้อมูลจากการศึกษาสามารถคำนวณหาองค์ประกอบของการใช้หนังสือและนำมาวิเคราะห์สัดส่วน เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หนังสือแต่ละประเภท อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

การใช้ทรัพยากรของห้องสมุด การกำหนดนโยบายการจัดซื้อหนังสือประเภทต่าง ๆ และช่วยให้บรรณารักษ์สามารถคัดเลือกและจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง

ในปี ค.ศ.1970 อีแวน (Evans, 1970 : 297-308) จากการศึกษาถึงการเลือกวัสดุห้องสมุด โดยกลุ่มบุคคลที่ต่างกัน เปรียบเทียบผลการเลือกวัสดุนั้นว่าจะมีการนำวัสดุที่กลุ่มต่าง ๆ เลือกเข้าห้องสมุดนั้นไปใช้แตกต่างกันหรือไม่ ปรากฏว่าในสถาบันการศึกษาชั้นสูง 4 แห่งนั้น หนังสือที่เลือกโดยบรรณารักษ์มีการใช้มากกว่าหนังสือที่อาจารย์เป็นผู้เลือก และหนังสือที่อาจารย์เป็นผู้เลือกมีการใช้มากกว่าหนังสือที่ผู้ขายจัดเลือกมาให้ ตามข้อตกลงกับทางห้องสมุด (Approach Plan) ทั้งนี้เพราะบรรณารักษ์สามารถรู้ความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดมากกว่ากลุ่มอื่น

ปี ค.ศ.1976 อีเดลแมน (Edelman, 1976 : 222-245) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดระดับอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา พบว่าการจัดหามีความสำคัญที่จะทำให้หมวดหมู่หนังสือมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ด้วยความร่วมมือของคณะวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยในการช่วยเลือกหนังสือและการจัดงบประมาณให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดความสมดุลในการจัดซื้อให้ตรงกับความต้องการและทำให้บรรณารักษ์ปฏิบัติงานได้ตรงจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ปี ค.ศ.1980 บิงแฮม (Bingham, 1980 : 5230-A) ได้ทำการศึกษาถึงการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาระบบการจัดหาที่ดี โดยศึกษาจากสถิติการยืมและความสัมพันธ์ของการจัดหาโดยบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาของห้องสมุดมหาวิทยาลัย พบว่า การจัดหาหนังสือโดยอาจารย์จะมีความถี่ในการยืมสูงกว่าบรรณารักษ์เป็นผู้เลือก และหนังสือที่เลือกโดยอาจารย์หรือบรรณารักษ์จะมีความถี่ในการยืมสูงกว่าเจ้าหน้าที่เป็นผู้เลือก ซึ่งตรงกันข้ามกับผลการวิจัยของอีแวน (Evans, 1970 : 297-308)

ปี ค.ศ. 1984 คริสเตนเซิน (Christensen, 1984 : 75-82) ได้ศึกษาการใช้หนังสือที่ใช้อ่านในยามว่างของห้องสมุดมหาวิทยาลัยบริกแฮม ยัง (Brigham Young) รัฐยูทาห์ สหรัฐอเมริกา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดหาหนังสือประเภทนี้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้หนังสือที่ศึกษา ได้แก่ หนังสือนวนิยายและหนังสือทั่วไป หนังสือนวนิยายได้จัดแบ่งออกเป็นนวนิยายวิทยาศาสตร์ (Science fiction) จินตนิยาย (Fantasy) นวนิยายตะวันตก (Western) นวนิยายลึกลับ (Mystery fiction) นวนิยายความก้าวหน้า (Advanced fiction) นวนิยายรัก (Romance) หumor (Humor) และนวนิยายทั่วไป (General fiction) สำหรับหนังสือทั่วไป ได้จัดแบ่งออกเป็นวรรณคดีคลาสสิก (Classics) สารคดีทั่วไป (General Non-fiction) หนังสือที่อยู่ในความสนใจของประชาชนเฉพาะถิ่น (Local Interest) ชีวประวัติ (Biography) และคู่มือต่าง ๆ (Self-Help) ผลการศึกษาพบว่ามีการใช้หนังสือนวนิยายมากกว่าหนังสือทั่วไป นวนิยายที่มีผู้ใช้มาก ได้แก่ นวนิยายวิทยาศาสตร์ นวนิยายรัก นวนิยายทั่วไป นวนิยายผจญภัย และนวนิยายลึกลับ นอกจากนี้ยังพบว่าหนังสือใหม่ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับความต้องการของผู้ใช้

อาเธอร์ (Arthur, 1986 : 29-38) รายงานการสำรวจการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสวินเบิร์น (Swinburn) ประเทศออสเตรเลีย เพื่อกำหนดนโยบายการพัฒนาและการประเมินทรัพยากรสารสนเทศ การสำรวจมุ่งเน้นการศึกษาการใช้และผู้ใช้ การศึกษาผู้ใช้และความล้มเหลวในการใช้หนังสือ การสำรวจทำโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2500 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา ผลการศึกษารายงานว่าใกล้เคียงกับผลการศึกษาที่มีผู้ทำไว้แล้ว กล่าวคือ ผู้ใช้มีความพอใจอยู่ในระดับสูง นั้นหมายถึงห้องสมุดมีสิ่งที่มีผู้ใช้ต้องการมาก การสำรวจการใช้ภายในห้องสมุดใช้เวลาสำรวจ 10 สัปดาห์ โดยศึกษาหนังสือที่วางอยู่บนโต๊ะและหนังสือที่อยู่บนชั้น สำหรับไว้หนังสือเพื่อเตรียมชั้นชั้นเท่านั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ

สำรวจใช้เพียง 12 หมวดวิชาของดิวอี้ ผลการสำรวจพบว่ามีการใช้หนังสือในห้องสมุดร้อยละ 6 และมีการใช้หนังสือหมวด 790 มากถึงร้อยละ 9 และหมวด 370 ร้อยละ 2 ซึ่งเป็นการใช้ที่ต่ำ

พีสกู๊ด (Peasgood, 1986 : 242-256) ได้รายงานผลการสำรวจการใช้หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย ซัสเซกส์ (Sussex) ประเทศอังกฤษ เพื่อนำผลการสำรวจมาเป็นแนวทางประกอบนโยบายการจัดการจัดหาหนังสือของห้องสมุด เพื่อเป็นการปรับปรุงและพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้ดีขึ้น หนังสือที่สำรวจเป็นหนังสือที่จัดหาในช่วงปี 1980/1981 1981/1982 1982/1983 1983/1984 และ 1984/1985 โดยศึกษาการยืมหนังสือที่จัดหาในปีดังกล่าว กล่าวคือ หนังสือที่จัดหาในช่วง สิงหาคม 1980 - มกราคม 1981 จะทำการสำรวจการยืมหนังสือในเดือนธันวาคม 1987 ผลการศึกษาพบว่าการยืมหนังสือจะมีปริมาณมากน้อยต่างกัน บางสาขาวิชาจะมีการยืมถึงร้อยละ 90 บางสาขาวิชาจะมีการยืมร้อยละ 40 หรือน้อยกว่าร้อยละ 40 การสำรวจนี้ช่วยให้ห้องสมุดทราบเกี่ยวกับการใช้หนังสือของผู้ใช้ ทั้งยังสามารถนำข้อมูลมาปรับปรุงนโยบายการจัดการจัดหาของห้องสมุดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้

จากการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการใช้ทรัพยากรที่จัดหามา เป็นอย่างมาก จึงมีการศึกษาวิจัยและสำรวจเพื่อหาแนวทางในการวางแผนนโยบายหรือวางแผนเพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับพัฒนาทรัพยากร และเป็นแนวทางในการจัดหาหนังสือให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด

2.2 งานวิจัยในประเทศไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดหาและการใช้หนังสือของผู้ใช้หนังสือในประเทศไทยในแง่วิธีการดำเนินงานจัดหาและการศึกษาความสนใจในการใช้หนังสือ ซึ่งมีดังต่อไปนี้คือ

ปี พ.ศ.2514 นงนวล ล่ำซ่า (2514 : 93-100) ได้ทำการศึกษาถึงการจัดซื้อหนังสือของห้องสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ในระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ.2510-2512) โดยได้ศึกษาในด้านของงบประมาณที่ใช้จ่าย และการใช้งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือหมวดวิชาต่าง ๆ ในระยะเวลาที่กำหนด ตลอดจนการใช้หนังสือในระยะเวลาเหล่านั้น ผลจากการวิจัยพบว่าการจ่ายเงินซื้อหนังสือภาษาไทยน้อยกว่าหนังสือภาษาอังกฤษแต่ได้หนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาอังกฤษ และจำนวนหนังสือที่ซื้อทั้งหมดซื้อมากในหมวดวิชาใหญ่ ๆ 3 หมวดวิชา คือ หมวดสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และประวัติศาสตร์

ในปีเดียวกัน พัลลภ สรรพกิจ (2514 : 42-47) ได้สำรวจทัศนคติของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2512 ที่มีต่อห้องสมุด ผลการวิจัยพบว่า นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตรเห็นว่าห้องสมุดควรเพิ่มหนังสือภาษาไทยให้มากกว่าภาษาอังกฤษ รวมทั้งวารสารและหนังสือพิมพ์ด้วย ส่วนหนังสือภาษาอังกฤษนั้นเห็นว่าค่อนข้างเข้าใจยาก ห้องสมุดควรเลือกหนังสือที่อ่านง่ายกว่านี้

ปี พ.ศ.2516 พูลสุข ศรีภิรมย์ (2516 : 344-351) ได้ทำการศึกษาการจัดหาหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า งานจัดหาเป็นงานแผนกหนึ่งของห้องสมุด มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำ หน้าหลักของแผนกจัดหาคือ การเลือกหนังสือ การสั่งซื้อ การขออนุญาตหนังสือบริจาค และการแลกเปลี่ยนหนังสือกับสถาบันอื่น การจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดส่วนมากกระทำโดยวิธีซื้อมากกว่าวิธีอื่น ๆ ห้องสมุดส่วนใหญ่ซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ จากตัวแทนจำหน่ายในประเทศไทย ปัญหาที่สำคัญในการจัดหาคือ การขาดแคลนงบประมาณสำหรับซื้อหนังสือไม่มีเจ้าหน้าที่เพียงพอในการปฏิบัติงาน หนังสือภาษาไทยยังมีน้อยเกินไป ต้องอาศัยหนังสือภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีปัญหาในการสั่งซื้อมาก ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ความขาดแคลนคู่มือในการเลือกซื้อหนังสือทุกประเภทที่ผลิตในประเทศไทย ระเบียบการใช้จ่ายเงินของทางราชการก็มีส่วนทำให้การจัดหาหนังสือของห้อง

สมุดกระทำไม่ได้ไม่คล่องตัวเท่าที่ควร ผู้ที่ทำการเลือกหนังสือที่จัดหาเข้าห้องสมุด มีทั้งบรรณารักษ์ห้องสมุด บรรณารักษ์แผนกจัดหา อาจารย์และนิสิตของ มหาวิทยาลัย

ปี พ.ศ.2523 บุญศิริ สุวรรณเพชร (2523 : 112) ทำการศึกษาเปรียบเทียบแผนการจัดหาวัสดุห้องสมุดของบรรณารักษ์กับความต้องการใช้วัสดุของนักศึกษาและอาจารย์วิทยาลัย เอกชน ผลการศึกษาพบว่าแผนการจัดหาวัสดุห้องสมุดของบรรณารักษ์อยู่ในระดับเดียวกับความต้องการใช้วัสดุของนักศึกษา แต่วัสดุที่บรรณารักษ์จัดหาบางอย่างก็มีผู้ใช้น้อยหรือไม่ใช้เลย ซึ่งขึ้นอยู่กับหลักสูตรและรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาด้วย

ปี พ.ศ.2524 จรรยา ไพโรจน์กุล (2524 : ง-ฉ) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของหนังสือที่ยืมออกกับประเภทของหนังสือที่ใช้ภายในห้องสมุดของห้องสมุดมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า สถิติการยืมหนังสือออกที่แผนกจ่าย-รับของห้องสมุดจัดเก็บเป็นประจำวันนั้นสามารถใช้เป็นข้อมูลแสดงการใช้หนังสือของผู้ใช้โดยส่วนรวมได้หรือไม่ การวิจัยนี้มุ่งที่จะศึกษาเปรียบเทียบ โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของหนังสือที่มีผู้ยืมออกกับประเภทของหนังสือที่ผู้ใช้ใช้ภายในห้องสมุด ในแต่ละหมวดหมู่ของระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน จากห้องสมุดมหาวิทยาลัย 3 แห่ง คือสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร และสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของหนังสือที่ยืมออก และที่ใช้ภายในห้องสมุดสูง สถิติการยืมหนังสือออกที่จัดเก็บที่โต๊ะจ่าย-รับของห้องสมุดจึงเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ซึ่งบรรณารักษ์ใช้เป็นแนวทาง สำหรับการวางแผนดำเนินงานภายในห้องสมุดได้ อาทิเช่น การจัดสรรเงินงบประมาณในการสร้างและพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในแต่ละหมวดหมู่ของระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน

ปี พ.ศ.2525 ปัทมาธิ์ วีระพันธ์ มาลี เสียงไทย และอัญญาแสงกระจ่าง (2528 : 53-56) ได้ทำการวิจัยและสำรวจการจัดซื้อหนังสือในปี 2524 กับการใช้หนังสือในปี 2525 ของหอสมุดกลางมหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าการจัดซื้อหนังสือของห้องสมุดในปี 2524 มีความสัมพันธ์กับการใช้ในปีการศึกษา 2525 สูง กล่าวคือหนังสือหมวดใดที่มีการจัดซื้อมากก็มีผู้ใช้มาก และหนังสือหมวดใดที่มีการจัดซื้อน้อยก็มีใช้น้อยเช่นกัน และหนังสือที่อาจารย์เป็นผู้สั่งซื้อนั้นก็พบว่าอาจารย์ใช้มาก เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้หนังสือทั้งหมดของอาจารย์

ปี พ.ศ.2528 กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2528 : 36-42) ได้ศึกษาการจัดหาและการใช้หนังสือ ณ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณและประเภทของหนังสือ การใช้หนังสือที่จัดหาในระยะ 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2523-2525 โดยรวบรวมข้อมูลจากบัตรทะเบียนหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ บัตรรายการ บัตรประจำหนังสือของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่า การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยมีมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวนภาษาไทยที่จัดหามากใน 3 หมวดวิชาใหญ่ ๆ คือ หมวดสังคมศาสตร์ หมวดภาษาและวรรณคดี หมวดวิทยาศาสตร์ หนังสือภาษาต่างประเทศที่จัดหาเข้ามา มากใน 3 หมวดวิชาคือ หมวดสังคมศาสตร์ หมวดวิทยาศาสตร์ หมวดภาษาและวรรณคดี ส่วนหนังสือภาษาไทยที่ใช้มากใน 3 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดสังคมศาสตร์ หมวดวิทยาศาสตร์ หมวดกฎหมาย หนังสือภาษาต่างประเทศมีการใช้มากในหมวดวิทยาศาสตร์ หมวดสังคมศาสตร์ หมวดภาษาและวรรณคดี

ปี พ.ศ.2530 สมศรี ปรากฏ์ประทานพร (2530 : ง) ศึกษาเรื่องการใช้หนังสือของห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขต ฃฃฃฃฃฃฃฃฃ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของหนังสือในห้องสมุดกับการเรียนการสอน ส่วนการใช้หนังสือของห้องสมุด ปรากฏว่า หนังสือส่วนใหญ่ไม่มีการใช้เลย หรือมีการใช้ไม่เกิน 3 ครั้ง ภายในระยะเวลา 3 ปี การศึกษา มีการใช้หนังสือภาษาไทยที่มีเนื้อหาตรงกับหลักสูตรมาก และมีอายุไม่เกิน 5 ปี

ปี พ.ศ.2531 จีรวรรณ ชุ่มอินทรจักร (2531 : ง) ศึกษาเรื่องการจัดหาและการใช้หนังสือห้องสมุดบริติช เคาน์ซิล ผลการวิจัยพบว่า หนังสือที่มีการจัดหามากสามอันดับแรก คือ สาขาสังคมศาสตร์ วรรณคดี และ

หนังสืออ่านอย่างง่าย มีการใช้ขบประมาณในการซื้อหนังสือสาขาสังคมศาสตร์ มาก เป็นอันดับแรก อันดับสองคือสาขาวรรณคดี และอันดับสามคือสาขา ศิลปกรรม แต่มีการใช้หนังสืออย่างง่ายมากเป็นอันดับแรก หนังสือสาขา ภาษามาก เป็นอันดับสองและสาขาศิลปกรรมมากเป็นอันดับสาม ส่วนการศึกษา ความสัมพันธ์ของการใช้หนังสือด้วยการใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงถดถอยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า .693 ซึ่งแสดงว่าการจัดหาและการใช้หนังสือ มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ในปีเดียวกัน ชนิดา จริยาพรพงศ์ (2531 : ง) ศึกษาเรื่องการ จัดหาและใช้หนังสือของหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2525-2527 ผลการวิจัยพบว่า การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยมี มากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ การจัดหาและการใช้หนังสือสารคดีทั้งภาษา ไทยและภาษาต่างประเทศมีมากกว่าหนังสือบันเทิงคดี หนังสือภาษาไทยที่จัดหา และใช้มากที่สุดคือ สาขาวิชามนุษยศาสตร์ ส่วนหนังสือภาษาต่างประเทศมีการ จัดหามากในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ แต่มีการใช้มากในสาขาวิชามนุษยศาสตร์ สำหรับการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์ของการจัดหา และการใช้หนังสือด้วยการหาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่าการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยและภาษา ต่างประเทศ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

วรุณ อุษณกร (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องลักษณะ บางประการของหนังสือภาษาอังกฤษที่ไม่มีผู้ใช้ในหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะ บางประการของหนังสือภาษาอังกฤษที่ไม่มีผู้ใช้ ส่วนใหญ่เป็นหนังสือหมวด วิทยาศาสตร์ มีปีที่พิมพ์อยู่ในช่วงก่อนปี ค.ศ.1970 เป็นหนังสือประเภทตำรา และ เป็นหนังสือที่จัดหาเข้ามาโดยการได้รับบริจาค เหตุผลในการไม่ใช้หนังสือ ภาษาอังกฤษของอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้แก่ อาจารย์มีหนังสือส่วนตัวเพียงพอแก่การศึกษาค้นคว้าแล้ว และเหตุผล ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้แก่ การอ่านหนังสือภาษาอังกฤษทำให้นักศึกษา

ต้องใช้เวลาในการแปลมาก ส่วนเหตุผลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ได้แก่ นักศึกษามักจะค้นคว้าหาข้อมูลจากหนังสือภาษาไทยมากกว่าค้นคว้าจากหนังสือภาษาอังกฤษ

จากงานวิจัยในประเทศดังกล่าว จะเห็นว่างานวิจัยเหล่านี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือ โดยศึกษาจากสถิติการยืมในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ผลการวิจัยจะพบว่า การจัดหาและการใช้ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง กล่าวคือหนังสือสาขาวิชาใดที่มีการจัดหามากจะมีการใช้มาก ส่วนหนังสือสาขาวิชาใดที่จัดหาน้อยจะมีการใช้น้อย นอกจากนี้ผลการวิจัยที่ได้เหมือนกันส่วนใหญ่คือผู้ใช้จะใช้หนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ และประเด็นที่งานวิจัยทุกเรื่องมีความสอดคล้องกันคือ ห้องสมุดควรจัดหาหนังสือและทรัพยากรให้เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูล
2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

แหล่งข้อมูล

1. รายการหนังสือที่จัดหาเข้ามาในหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2529-2531 ศึกษาจาก ทะเบียนหนังสือของหน่วยพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด แบ่งเป็น

หนังสือภาษาไทย ตั้งแต่เลขทะเบียนหนังสือเล่มแรกที่จัดหาในปี พ.ศ.2529 คือเลขทะเบียนที่ 020982 ถึงเล่มสุดท้ายที่จัดหาเข้ามาในปี พ.ศ.2531 คือเลขทะเบียนที่ 026655 คิดเป็นจำนวน 5,673 เล่ม

หนังสือภาษาต่างประเทศ ตั้งแต่เลขทะเบียนเล่มแรกที่จัดหาในปี พ.ศ.2529 คือเลขทะเบียนที่ 026905 ถึงเล่มสุดท้ายที่จัดหาเข้ามาในปี พ.ศ.2531 คือเลขทะเบียนที่ 033554 คิดเป็นจำนวน 6,649 เล่ม

2. บัตรรายการ (Card Catalog) ของหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

3. บัตรยืมหรือบัตรประจำหนังสือของหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ตามข้อ 1. และ 2. ที่ผู้ใช้ของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ยืมออกจากหอสมุดกลาง ในปีการศึกษา 2532

4. แบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดจัดซื้อ แจกแบบสอบถามอาจารย์คณะทรัพยากรธรรมชาติ, คณะวิทยาศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์, คณะวิทยาการจัดการ, คณะเกษตรศาสตร์, ศูนย์คอมพิวเตอร์ และบัณฑิตวิทยาลัย สำหรับอาจารย์จากศูนย์คอมพิวเตอร์แจกแบบสอบถามร่วมกับคณะวิศวกรรมศาสตร์ ส่วนอาจารย์จากบัณฑิตวิทยาลัยแจกแบบสอบถามร่วมกับคณะวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์จากศูนย์คอมพิวเตอร์ที่แจกแบบสอบถามสังกัดคณะวิศวกรรมศาสตร์ ส่วนอาจารย์จากบัณฑิตวิทยาลัยที่แจกแบบสอบถามสังกัดคณะวิทยาศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ ต้องการศึกษาในแง่ของการจัดหาและการใช้หนังสือ จึงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมการวิจัยครั้งนี้ 2 ชนิด ซึ่งได้แก่

1. แบบสอบถาม ซึ่งเป็นการศึกษาวัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดจัดซื้อ (ดังตัวอย่างแบบสอบถามในภาคผนวก)

2. แบบบันทึกของหนังสือแต่ละชื่อเรื่อง เป็นเครื่องมือหลักของการวิจัยครั้งนี้ รายละเอียดของแบบบันทึกของหนังสือแต่ละชื่อเรื่องประกอบด้วย

- 2.1 เลขเรียกหนังสือ
- 2.2 ชื่อผู้แต่ง
- 2.3 ชื่อเรื่อง
- 2.4 เลขทะเบียน
- 2.5 ปีที่จัดหา
- 2.6 วิธีการจัดหา (ซื้อ, ได้รับบริจาค)
- 2.7 ปริมาณในการยืมหรือความถี่ในการยืม
- 2.8 สถานภาพของผู้ยืม (อาจารย์, ข้าราชการ, นักศึกษา)
- 2.9 ปีที่พิมพ์
- 2.10 คณะ/หน่วยงานที่สั่งซื้อ

เลขทะเบียน	ชื่อผู้แต่ง
	ชื่อเรื่อง
เลขเรียกหนังสือ	
ปีที่พิมพ์	วิธีการจัดหา ☐ ซื้อ ☐ ได้รับบริจาค
	ปริมาณการยืม
ปีที่จัดหา	สถานภาพของผู้ยืม
	☐ อาจารย์
☐ คณะ/หน่วยงานที่สั่งซื้อ	☐ ข้าราชการ
.....	☐ นักศึกษา คณะ.....

การรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหาหนังสือ

1.1 บันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ของหนังสือแต่ละเล่มจากสมุดทะเบียนหนังสือลงในแบบบันทึก รายละเอียดที่ได้จากสมุดทะเบียนหนังสือ ได้แก่ เลขทะเบียน ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ปีที่จัดหา และวิธีการจัดหา

1.2 นำแบบบันทึกในข้อ 1.1 มาเรียงลำดับตัวอักษรของชื่อเรื่องของหนังสือ โดยเรียงแยกเป็นหนังสือภาษาไทย ก-ฮ และหนังสือภาษาต่างประเทศ A-Z

1.3 นำแบบบันทึกข้อ 1.2 ตรวจสอบกับตู้บัตรรายการหนังสือ เพื่อบันทึก เลขเรียกหนังสือของหนังสือชื่อเรื่องนั้น ๆ

จากการตรวจสอบแบบบันทึกกับตู้บัตรรายการหนังสือ นอกจากจะได้ เลขเรียกหนังสือแล้ว ยังทำให้ทราบว่าหนังสือชื่อเรื่องใดเป็นหนังสือที่ไม่อยู่ในขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้แก่ หนังสืออ้างอิง สิ่งพิมพ์ รัฐบาล

1.4 นำแบบบันทึกในข้อ 1.3 มาเรียงตามลำดับเลขเรียกหนังสือ A-Z ตามระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน เพื่อตรวจสอบกับตู้บัตรทะเบียนหนังสือ จากการตรวจสอบครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ยังมีหนังสืออีกมากประเภทที่อยู่นอกขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หนังสือที่ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานของแผนกงานต่าง ๆ หนังสือหายและหนังสือจำหน่ายออก

1.5 บันทึกสาขาวิชาของหนังสือ แบ่งเป็น 21 หมวดใหญ่ ๆ ดังนี้คือ

หมวดหมู่หนังสือ	ประเภทหนังสือ
A	งานเขียนทั่ว ๆ ไป
B	ปรัชญา ศาสนา
C	ประวัติศาสตร์ และศาสตร์ต่าง ๆ
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา
H	สังคมศาสตร์
J	รัฐศาสตร์
K	กฎหมาย
L	การศึกษา
M	จิตกรรม
N	วิจิตรศิลป์
P	ภาษาและวรรณคดี
Q	วิทยาศาสตร์
R	แพทยศาสตร์
S	เกษตรศาสตร์
T	เทคโนโลยี

หมวดหมู่หนังสือ	ประเภทหนังสือ
U	ยุทธศาสตร์
V	นาวิกศาสตร์
Z	บรรณารักษศาสตร์
FIC	นวนิยาย

1.6 ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยนำไปแจกแบบสอบถามอาจารย์คณะทรัพยากรธรรมชาติ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะเภสัชศาสตร์ ศูนย์คอมพิวเตอร์ และบัณฑิตวิทยาลัย จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 400 ฉบับ สำหรับอาจารย์จากศูนย์คอมพิวเตอร์แจกแบบสอบถามร่วมกับคณะวิศวกรรมศาสตร์ ส่วนอาจารย์จากบัณฑิตวิทยาลัยแจกแบบสอบถามร่วมกับคณะวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ เนื่องจากอาจารย์จากศูนย์คอมพิวเตอร์ที่แจกแบบสอบถามสังกัดคณะวิศวกรรมศาสตร์ ส่วนอาจารย์จากบัณฑิตวิทยาลัยที่แจกแบบสอบถามสังกัดคณะวิทยาศาสตร์

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หนังสือ

นำแบบบันทึกในข้อ 1 ซึ่งเรียงตามเลขเรียกหนังสือไปหาตัวเล่มบนชั้นหนังสือ เพื่อบันทึกความถี่ในการใช้และสถานภาพของผู้ใช้ โดยดูจากบัตรยืม หรือบัตรประจำหนังสือของหนังสือแต่ละเล่ม สำหรับหนังสือที่มีผู้ยืมออกนอกหอสมุดกลางในขณะนั้น ได้ตรวจสอบจากบัตรยืม หรือบัตรประจำหนังสือที่งานบริการจ่าย-รับ

ในการบันทึกความถี่ของการใช้หนังสือนี้ บันทึกโดยการนับจำนวนครั้ง ถ้าเป็นหนังสือที่จัดหามาในปี 2529 จะเก็บความถี่ในการใช้ ตั้งแต่ปี 2529 จนถึงปี 2531 ถ้าเป็นหนังสือที่จัดหามาในปี 2530 จะเก็บความถี่ในการใช้ตั้งแต่ปี 2530 ถึงปี 2531 และถ้าเป็นหนังสือที่จัดหามาในปี 2531 จะเก็บความถี่ในการใช้เฉพาะปี 2531

การจัดกระทำข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ได้จัดกระทำกับข้อมูลดังนี้

1. นำข้อมูลที่มีรายการต่าง ๆ ของหนังสือ จำแนกออกเป็น 2 ประการคือ
  - 1.1 หนังสือภาษาไทย
  - 1.2 หนังสือภาษาต่างประเทศ
2. นำข้อมูลรายการต่าง ๆ ที่จำแนกตามหนังสือภาษาไทย และหนังสือภาษาต่างประเทศ มาแยกบัตรหนังสือหรือแยกบัตรบันทึกแต่ละเล่มตามหมวดหมู่ จำแนกโดยดูจากเลขเรียกหนังสือ (Call Number) และนับจำนวนเล่มของหนังสือแต่ละหมวดหมู่
3. บันทึกจำนวนครั้งการใช้หนังสือของหนังสือแต่ละหมวดหมู่จากบัตรประจำหนังสือที่มีผู้ใช้ห้องสมุดยืม ตามหัวข้อข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หนังสือ

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมด ผู้วิจัยได้นำมาดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการคัดเลือกหนังสือ เพื่อจัดซื้อจัดหาของอาจารย์
2. พิจารณาจำนวนเล่มของหนังสือที่จัดหาในแต่ละหมวดหมู่แล้วนำมาเปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละ
3. เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละของจำนวนหนังสือที่จัดหาด้วยการซื้อและได้รับบริจาคในแต่ละหมวดหมู่
4. หาค่าร้อยละ ในการใช้หนังสือแต่ละหมวดหมู่ของปี 2529-2531
5. หาค่าร้อยละ ในการใช้หนังสือที่จัดซื้อมาในแต่ละหมวดหมู่ของปี 2529-2531

6. หาค่าร้อยละ ในการใช้หนังสือที่ได้รับบริจาค ในแต่ละหมวดหมู่
ของปี 2529-2531

7. หาค่าร้อยละ ในการใช้หนังสือแต่ละหมวดหมู่ของผู้ใช้ที่มีสถานภาพ
ต่าง ๆ กัน ของปี 2529-2531

8. เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละของการใช้หนังสือแต่ละหมวดหมู่
ในช่วงปี 2529-2531

9. เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละของการใช้หนังสือที่จัดซื้อใน
แต่ละหมวดหมู่ ในช่วงปี 2529-2531

10. เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละของการใช้หนังสือที่ได้รับบริจาค
ในแต่ละหมวดหมู่ ในช่วงปี 2529-2531

11. หาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือที่จัดซื้อ
ในแต่ละหมวดหมู่ของผู้ใช้ห้องสมุด

12. หาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือที่ได้รับ
บริจาคในแต่ละหมวดหมู่ของผู้ใช้ห้องสมุด

13. วิเคราะห์อายุของหนังสือที่ใช้ โดยถือเอาปีที่พิมพ์หนังสือเป็น
เกณฑ์ อายุของหนังสือที่ใช้แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ 0-5 ปี, 6-10 ปี,
11-15 ปี, 16-20 ปี และมากกว่า 20 ปีขึ้นไป

ในการวิเคราะห์เพื่อจัดกลุ่มอายุของหนังสือที่ใช้ ผู้วิจัยใช้วิธีนับ
อายุของหนังสือตามปีที่พิมพ์หนังสือ โดยกำหนดให้หนังสือที่พิมพ์ในปี พ.ศ.2531
มีอายุเพิ่มขึ้นตามลำดับ เช่น หนังสือที่พิมพ์ปี พ.ศ.2529 จะมีอายุ 2 ปี
หรือหนังสือที่พิมพ์ปี พ.ศ.2525 จะมีอายุ 6 ปี เป็นต้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาดัชนีส่วนร้อยละ โดยใช้สูตร

$$P = \frac{x \times 100}{N}$$

P = ค่าร้อยละ

x = จำนวนความถี่ของหนังสือ

N = จำนวนหนังสือทั้งหมด

2. หาค่าอัตราส่วน (ครึ่ง/ชื่อ) ใช้สูตร

$$= \frac{\text{ผลรวมของจำนวนครึ่งที่ใช้ในแต่ละหน่วย}}{\text{จำนวนเล่มของหนังสือในแต่ละหน่วย}}$$

3. การหาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือ

โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ใช้สูตร

$$r = \frac{N \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้

x แทน จำนวนหนังสือที่จัดหา

y แทน จำนวนความถี่ของการใช้หนังสือ

$\sum x$ แทน ผลรวมของจำนวนหนังสือที่จัดหา

$\sum y$ แทน ผลรวมของจำนวนความถี่ของการใช้หนังสือ

$\sum xy$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างตัวแปร x และ y

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของตัวแปร x

$\sum y^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของตัวแปร y

N แทน จำนวนหมวดหมู่หนังสือ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกได้เป็น 7 ประเภท คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการคัดเลือกหนังสือ เพื่อจัดซื้อ จัดหาของอาจารย์
2. การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการจัดหา
3. การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการใช้หนังสือ
4. การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการใช้หนังสือของผู้ใช้ที่มีสถานภาพต่าง ๆ กัน
5. การเปรียบเทียบข้อมูล เกี่ยวกับการจัดหาและการใช้หนังสือ
6. หาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือ
7. การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับอายุของหนังสือที่มีการใช้

ในการศึกษาการใช้หนังสือตามกลุ่มอายุของหนังสือ ผู้วิจัยได้ศึกษาการใช้โดยเปรียบเทียบการใช้ 2 รูปแบบ คือ ศึกษาการใช้จากปริมาณการใช้ โดยวิธีนับจำนวนครั้งที่ใช้ และหาค่าร้อยละ และอีกวิธีคือ ศึกษาการใช้โดยเฉลี่ยเป็นอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อ 1 เล่ม

**การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการคัดเลือกหนังสือเพื่อจัดซื้อ
จัดหาของอาจารย์**

แบบสอบถามซึ่งแจกให้อาจารย์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตหาดใหญ่ ได้แจกตามคณะต่าง ๆ ดังนี้ คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 400 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 314 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.50 ของแบบสอบถามทั้งหมด สำหรับอาจารย์จากศูนย์คอมพิวเตอร์คิดแบบสอบถามร่วมกับคณะวิศวกรรมศาสตร์ ส่วนอาจารย์จากบัณฑิตวิทยาลัย คิดรวมกับคณะวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์จากศูนย์คอมพิวเตอร์ที่แจกแบบสอบถามสังกัดคณะวิศวกรรมศาสตร์ ส่วนอาจารย์จากบัณฑิตวิทยาลัยที่แจกแบบสอบถามสังกัดคณะวิทยาศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญดังนี้คือ

ตารางที่ 1 จำนวนอาจารย์ตอบแบบสอบถามจำแนกตามคณะ

คณะ	จำนวน แบบสอบถาม ที่ส่งอาจารย์	จำนวน แบบสอบถาม ที่ได้กลับคืน	ร้อยละ
วิศวกรรมศาสตร์	80	69	86.25
วิทยาศาสตร์	150	115	76.67
ทรัพยากรธรรมชาติ	70	56	80.00
เภสัชศาสตร์	50	37	74.00
วิทยาการจัดการ	50	37	74.00
	400	314	78.50

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ได้รับแบบสอบถามคืนจากอาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละ 86.25 ได้รับคืนจากอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 76.67 ได้รับคืนจากคณะทรัพยากรธรรมชาติ ร้อยละ 80.00 และได้รับคืนจากคณะเภสัชศาสตร์เท่ากับคณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ 74.00 รวมทั้งหมดรับคืนร้อยละ 78.50

ตารางที่ 2 วิธีการสอนของอาจารย์

วิธีการสอน	คณะ	คณะ	คณะ	คณะ	คณะ	ความถี่	ร้อยละ
	วิศวกรรมศาสตร์	วิทยาศาสตร์	ทรัพยากรธรรมชาติ	เภสัชศาสตร์	วิทยาการจัดการ		
บรรยายอย่างเดียว (Lecture)	9	23	6	17	1	56	7.94
บรรยาย-มอบหมายงานให้ทำ (Lecture-Assignment)	65	75	45	26	31	242	34.33
บรรยาย-ทดลอง (Lecture Laboratory Experiment)	45	73	42	32	1	193	27.38
อภิปราย (Discussion)	23	30	16	14	8	91	12.91
สัมมนา (Seminar)							
บรรยาย-อภิปราย/สัมมนา (Lecture-Discussion)	26	41	21	9	13	110	15.60
มอบหมายงานให้ทำอย่างเดียว	10	1	2	-	-	13	1.84
						705	100

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์มีการสอนแบบบรรยาย-มอบหมายงานให้ทำ (Lecture-Assingment) มากที่สุด รองลงมาสอนแบบบรรยาย-ทดลอง (Lecture-Laboratory Experiment) บรรยาย-อภิปราย/สัมมนา (Lecture-Discussion) อภิปราย (Discussion) สัมมนา (Seminar) บรรยายอย่างเดียว และอาจารย์ใช้วิธีสอนที่น้อยที่สุดได้แก่ มอบหมายงานให้ทำอย่างเดียว

นอกจากนี้อาจารย์ได้ใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ซึ่งนอกเหนือคำตอบที่ให้ดังนี้คือ :-

1. บรรยาย - มอบหมายงานให้ทำ - อภิปราย - คู่มือนอกสถานที่
2. บรรยายและฝึกปฏิบัติ
3. คู่มือโอเพนเรื่องที่เกี่ยวข้องบทเรียน
4. บรรยาย - มอบหมายงานให้ทำ - ทดลอง
5. บรรยาย - มอบหมายงานให้ทำ - อภิปราย - ทดลอง
6. บรรยาย - ทดลอง - อภิปราย

ตารางที่ 3 วัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุด
ดำเนินการจัดซื้อ

วัตถุประสงค์	คณะ	คณะ	คณะ	คณะ	คณะ	ความถี่	ร้อยละ
	วิศวกรรมศาสตร์	วิทยาศาสตร์	บริหารธุรกิจ	เกษตรศาสตร์	วิทยาการจัดการ		
ใช้ประกอบการเตรียมการสอน	65	112	56	36	37	306	21.84
ใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา	45	68	47	19	29	208	14.85
ใช้ประกอบการเขียนตำรา	37	78	39	28	24	206	14.70
ใช้ประกอบการวิจัย	43	90	45	30	15	223	15.92
ใช้ประกอบการอภิปราย/สัมมนา	25	54	40	12	13	144	10.28
ใช้ประกอบการทดลอง	23	58	35	21	-	137	9.78
เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป	41	65	30	16	25	177	12.63
						1,401	100

จากตารางที่ 3 วัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุด
ดำเนินการจัดซื้อมากที่สุด ได้แก่ ใช้ประกอบการเตรียมการสอน รองลงมาได้แก่ ใช้ประกอบ
การวิจัย ใช้ประกอบการเขียนตำรา ใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา เพื่อศึกษาหา
ความรู้ทั่วไป ใช้ประกอบการอภิปราย/สัมมนา และน้อยที่สุดเพื่อใช้ประกอบการทดลอง

ตารางที่ 4 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อ

วัตถุประสงค์	ความถี่	ร้อยละ
ใช้ประกอบการเตรียมการสอน	65	23.30
ใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา	45	16.13
ใช้ประกอบการเขียนตำรา	37	13.26
ใช้ประกอบการวิจัย	43	15.41
ใช้ประกอบการอภิปราย/สัมมนา	25	8.96
ใช้ประกอบการทดลอง	23	8.24
เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป	41	14.70
	279	100

จากตารางที่ 4 วัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อ มีวัตถุประสงค์ มากที่สุดได้แก่ ใช้ประกอบการเตรียมการสอน รองลงมาใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา ใช้ประกอบการวิจัย เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป ใช้ประกอบการเขียนตำรา ใช้ประกอบการอภิปราย/สัมมนา และน้อยที่สุดได้แก่ ใช้ประกอบการทดลอง

ตารางที่ 5 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ในการคัดเลือกหนังสือ
เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อ

วัตถุประสงค์	ความถี่	ร้อยละ
ใช้ประกอบการเตรียมการสอน	112	21.33
ใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา	68	12.95
ใช้ประกอบการเขียนตำรา	78	14.86
ใช้ประกอบการวิจัย	90	17.14
ใช้ประกอบการอภิปราย/สัมมนา	54	10.29
ใช้ประกอบการทดลอง	58	11.05
เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป	65	12.38
	525	100

จากตารางที่ 5 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ในการคัดเลือกหนังสือเพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อ มากที่สุดได้แก่ ใช้ประกอบการเตรียมการสอน รองลงมาใช้ประกอบการวิจัย ใช้ประกอบการเขียนตำรา ใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป ใช้ประกอบการทดลอง และวัตถุประสงค์น้อยที่สุด ได้แก่ ใช้ประกอบการอภิปราย/สัมมนา

ตารางที่ 6 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะทรัพยากรธรรมชาติในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อ

วัตถุประสงค์	ความถี่	ร้อยละ
ใช้ประกอบการเตรียมการสอน	56	19.18
ใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา	47	16.10
ใช้ประกอบการเขียนตำรา	39	13.36
ใช้ประกอบการวิจัย	45	15.40
ใช้ประกอบการอภิปราย/สัมมนา	40	13.70
ใช้ประกอบการทดลอง	35	11.99
เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป	30	10.27
	292	100

จากตารางที่ 6 วัตถุประสงค์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อของอาจารย์คณะทรัพยากรธรรมชาติ มากที่สุดได้แก่ ใช้ประกอบการเตรียมการสอน รองลงมาใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา ใช้ประกอบการวิจัย ใช้ประกอบการอภิปราย/สัมมนา ใช้ประกอบการเขียนตำรา ใช้ประกอบการทดลอง และน้อยที่สุดได้แก่ เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป

ตารางที่ 7 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะ เกษศาสตร์ในการคัดเลือกหนังสือ
เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อ

วัตถุประสงค์	ความถี่	ร้อยละ
ใช้ประกอบการเตรียมการสอน	36	22.22
ใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา	19	11.73
ใช้ประกอบการเขียนตำรา	28	17.28
ใช้ประกอบการวิจัย	30	18.52
ใช้ประกอบการอภิปราย/สัมมนา	12	7.41
ใช้ประกอบการทดลอง	21	12.96
เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป	16	9.88
	162	100

จากตารางที่ 7 วัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือ
เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อของอาจารย์คณะ เกษศาสตร์ มากที่สุดได้แก่
ใช้ประกอบการเตรียมการสอน รองลงมาใช้ประกอบการวิจัย ใช้ประกอบ
การเขียนตำรา ใช้ประกอบการทดลอง ใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา
เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป และน้อยที่สุดได้แก่ ใช้ประกอบการอภิปราย/สัมมนา

ตารางที่ 8 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะวิทยาการจัดการในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อ

วัตถุประสงค์	ความถี่	ร้อยละ
ใช้ประกอบการเตรียมการสอน	37	25.87
ใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา	29	20.28
ใช้ประกอบการเขียนตำรา	24	16.78
ใช้ประกอบการวิจัย	15	10.50
ใช้ประกอบการอภิปราย/สัมมนา	13	9.09
ใช้ประกอบการทดลอง	-	-
เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป	25	17.48
	143	100

จากตารางที่ 8 วัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อของอาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มากที่สุด ได้แก่ ใช้ประกอบการเตรียมการสอน รองลงมาใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป ใช้ประกอบการเขียนตำรา ใช้ประกอบการวิจัย และน้อยที่สุดได้แก่ ใช้ประกอบการอภิปราย/สัมมนา ส่วนใช้ประกอบการทดลองไม่มีเลย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหา

ข้อมูลในส่วนนี้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณหรือจำนวนหนังสือภาษาไทย และภาษาต่างประเทศที่จัดหาในปี 2529-2531 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 9-10 โดยที่ตารางที่ 9 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม เพื่อแสดงให้เห็นว่าในปี 2529-2531 หอสมุดฯ ได้จัดหาหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นจำนวนมากน้อยเท่าไร ส่วนตารางที่ 10 แสดงจำนวนหนังสือที่หอสมุดฯ จัดหามาในแต่ละปี และตารางที่ 11 เป็นการนำข้อมูลจากตารางที่ 9 มาวิเคราะห์จำแนกตามวิธีการจัดหาและประเภทของหนังสือตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดหาในปี 2529-2531

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	ภาษาไทย (เล่ม)		ภาษาต่างประเทศ (เล่ม)		รวม (เล่ม)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
A	งานเขียนทั่วไป	28	0.57	7	0.14	35	0.35
B	ปรัชญา ศาสนา	503	10.23	61	1.21	564	5.66
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	49	1.00	3	0.06	52	0.52
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์ โลกเก่า	245	4.99	69	1.36	314	3.15
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	9	0.18	31	0.61	40	0.40
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	111	2.26	69	1.36	180	1.80
H	สังคมศาสตร์	966	19.65	813	16.08	1,779	17.84
J	รัฐศาสตร์	275	5.59	74	1.46	349	3.50
K	กฎหมาย	170	3.46	11	0.22	181	1.81
L	การศึกษา	180	3.66	75	1.48	255	2.56
M	ศิลปกรรม	6	0.12	3	0.06	9	0.09
N	วิศวกรรม	52	1.07	9	0.18	61	0.61
P	ภาษาและวรรณคดี	258	5.25	243	4.81	501	5.02
Q	วิทยาศาสตร์	622	12.65	1,524	30.14	2,146	21.52
R	แพทยศาสตร์	443	9.01	305	6.03	748	7.50
S	เกษตรศาสตร์	228	4.63	577	11.41	805	8.07
T	เทคโนโลยี	481	9.78	1,133	22.40	1,614	16.18
U	ยุทธศาสตร์	11	0.22	11	0.22	22	0.22
V	นาวิกศาสตร์	1	0.03	6	0.12	7	0.07
Z	บรรณารักษศาสตร์	60	1.22	19	0.38	79	0.79
FIC	นวนิยาย	218	4.43	14	0.28	232	2.34
	รวม	4,916	100.00	5,057	100.00	9,973	100.00

ตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าในระยะเวลา 3 ปี คือ ตั้งแต่ปี 2529-2531 หอสมุดกลางได้จัดหาหนังสือทั้งหมด 9,973 เล่ม โดยจัดหาหนังสือหมวด Q วิทยาศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 2,146 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 21.52 รองลงมาได้แก่ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 1,779 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 17.84 หมวด T เทคโนโลยี จำนวน 1,614 คิดเป็นร้อยละ 16.18 และจัดหาหนังสือในหมวด V นาวิกศาสตร์ น้อยที่สุด จำนวน 7 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.07 เมื่อพิจารณาแยกตามภาษาของหนังสือที่จัดหาเข้ามาพบว่า หอสมุดกลางได้จัดหาหนังสือภาษาอังกฤษมากกว่าหนังสือภาษาไทย คือ จัดหาหนังสือภาษาอังกฤษ จำนวน 5,057 เล่ม สำหรับหนังสือภาษาอังกฤษ หอสมุดกลางได้จัดหาหมวด Q วิทยาศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 1,524 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 30.14 รองลงมาคือ หมวด T เทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 22.40 หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 813 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 16.08 หมวด S เกษตรศาสตร์ จำนวน 577 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 11.41 และจัดหาหนังสือภาษาอังกฤษน้อยที่สุด คือ หมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และหมวด M คีตกกรรม จำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.06 ส่วนหนังสือภาษาไทยหมวดหมู่หนังสือที่จัดหาเข้ามามากที่สุด คือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 966 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 19.65 รองลงมา หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 622 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.65 และจัดหาหนังสือภาษาไทยที่น้อยที่สุด คือ หมวด V นาวิกศาสตร์ จำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.03

ตารางที่ 10 จำนวนหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดหาในปี 2529, 2530, 2531

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	ภาษาไทย			ภาษาต่างประเทศ		
		จำนวนเล่ม และ (ร้อยละ)			จำนวนเล่ม และ (ร้อยละ)		
		2529	2530	2531	2529	2530	2531
A	งานเขียนทั่วไป	15 (0.72)	10 (0.65)	3 (0.23)	3 (0.14)	2 (0.13)	2 (0.15)
B	ปรัชญา ศาสนา	175 (8.44)	188 (12.14)	140 (10.81)	35 (1.60)	9 (0.59)	17 (1.26)
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	36 (1.74)	13 (0.84)	-	1 (0.05)	2 (0.13)	-
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	137 (6.61)	74 (4.78)	34 (2.63)	29 (1.33)	21 (1.37)	19 (1.41)
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	5 (0.24)	3 (0.19)	1 (0.08)	24 (1.10)	3 (0.20)	4 (0.30)
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	55 (2.65)	38 (2.45)	18 (1.39)	26 (1.19)	28 (1.83)	15 (1.11)
H	สังคมศาสตร์	411 (19.83)	284 (18.35)	271 (20.92)	381 (17.45)	192 (12.57)	240 (17.83)
J	รัฐศาสตร์	108 (5.21)	76 (4.91)	91 (7.02)	37 (1.69)	19 (1.24)	18 (1.34)
K	กฎหมาย	114 (5.50)	40 (2.58)	16 (1.23)	8 (0.37)	1 (0.07)	2 (0.15)
L	การศึกษา	60 (2.89)	55 (3.56)	65 (5.02)	34 (1.56)	31 (2.03)	10 (0.74)
M	ศิลปกรรม	3 (0.14)	2 (0.13)	1 (0.08)	-	3 (0.20)	-

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	ภาษาไทย			ภาษาต่างประเทศ		
		จำนวนเล่ม และ (ร้อยละ)			จำนวนเล่ม และ (ร้อยละ)		
		2529	2530	2531	2529	2530	2531
N	วิทยุศิลป์	41 (1.98)	1 (0.06)	10 (0.77)	4 (0.18)	4 (0.26)	1 (0.07)
P	ภาษาและวรรณคดี	135 (6.51)	68 (4.40)	55 (4.25)	156 (7.15)	36 (2.35)	51 (3.79)
Q	วิทยาศาสตร์	246 (11.87)	191 (12.34)	185 (14.29)	601 (27.53)	561 (36.71)	362 (26.89)
R	หนังสือศาสตร์	174 (8.39)	131 (8.46)	138 (10.66)	128 (5.86)	94 (6.15)	83 (6.17)
S	เกษตรศาสตร์	77 (3.71)	82 (5.30)	69 (5.33)	228 (10.44)	188 (12.30)	161 (11.96)
T	เทคโนโลยี	174 (8.39)	177 (11.43)	130 (10.04)	464 (21.26)	321 (21.01)	348 (25.85)
U	ยุทธศาสตร์	6 (0.29)	1 (0.06)	4 (0.31)	10 (0.46)	1 (0.07)	-
V	นาวิกศาสตร์	1 (0.06)	-	-	2 (0.09)	2 (0.13)	2 (0.15)
Z	บรรณารักษศาสตร์	16 (0.78)	24 (1.55)	20 (1.54)	3 (0.14)	5 (0.33)	11 (0.83)
FIC	นวนิยาย	84 (4.05)	90 (5.81)	44 (3.40)	9 (0.41)	5 (0.33)	-
	รวม	2,073 (100.00)	1,548 (100.00)	1,295 (100.00)	2,183 (100.00)	1,528 (100.00)	1,346 (100.00)

เมื่อพิจารณาจำนวนหนังสือจัดหาโดยแยกตามปี จากตารางที่ 10 พบว่าในช่วงปี 2529-2531 มีการจัดหาหนังสือภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย ในปี 2529 และ 2531 ส่วนปี 2530 มีการจัดหาหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาอังกฤษ จากการจัดหาหนังสือภาษาไทยพบว่า หมวดหมู่หนังสือที่จัดหาเข้ามามากที่สุด ปี 2529 คือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 411 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 19.83 รองลงมาคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 246 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 11.87 ตามลำดับ

สำหรับปี 2530 หมวดหมู่หนังสือที่จัดหาเข้ามามากที่สุด คือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 284 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 18.35 รองลงมาคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 191 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.34 หมวด T เทคโนโลยี จำนวน 177 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 11.43 ตามลำดับ ปี 2531 หมวดหมู่หนังสือที่จัดหาเข้ามาที่สุด คือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 271 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 20.92 รองลงมาได้แก่ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 185 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 14.29 ตามลำดับ

สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ พบว่าปี 2529-2531 หอสมุดกลางได้จัดหาหมวดหมู่หนังสือเข้ามามากที่สุดคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ ปี 2529 จำนวน 601 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 27.53 ปี 2530 จำนวน 561 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 36.71 และปี 2531 จำนวน 362 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 26.89 รองลงมาคือหมวด T เทคโนโลยี ปี 2529 จำนวน 464 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 21.26 ปี 2530 จำนวน 321 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 21.01 และปี 2531 จำนวน 348 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.85 และหมวดหมู่หนังสือที่จัดหาเข้ามาน้อยที่สุดในปี 2529-2531 คือ หมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.05 และจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.13

ตารางที่ 11 จำนวนหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดหาด้วยการจัดซื้อและได้รับ
บริจาคในปี 2529-2531

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	ภาษาไทย		ภาษาต่างประเทศ	
		ชื่อ	บริจาค	ชื่อ	บริจาค
		จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนเล่ม(ร้อยละ)
A	งานเขียนทั่วไป	10 (0.57)	18 (0.57)	5 (0.22)	2 (0.07)
B	ปรัชญา ศาสนา	172 (9.83)	331 (10.45)	9 (0.39)	52 (1.88)
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	10 (0.57)	39 (1.23)	-	3 (0.11)
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	108 (6.17)	137 (4.33)	20 (0.87)	49 (1.77)
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	2 (0.11)	7 (0.22)	15 (0.66)	16 (0.58)
G	ภูมิศาสตร์ นานุชนวิทยา	34 (1.94)	77 (2.43)	15 (0.66)	54 (1.95)
H	สังคมศาสตร์	459 (26.23)	507 (16.01)	195 (8.54)	618 (22.29)
J	รัฐศาสตร์	140 (8.00)	135 (4.26)	15 (0.66)	59 (2.13)
K	กฎหมาย	46 (2.63)	124 (3.92)	2 (0.08)	9 (0.32)
L	การศึกษา	51 (2.91)	129 (4.07)	11 (0.48)	64 (2.31)
M	ศิลปกรรม	4 (0.23)	2 (0.06)	-	3 (0.11)

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ	
		ชื่อ	บรรทัด	ชื่อ	บรรทัด
		จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนเล่ม(ร้อยละ)
N	วิทยาสถิต	32 (1.84)	20 (0.63)	3 (0.13)	6 (0.22)
P	ภาษาและวรรณคดี	112 (6.40)	146 (4.62)	68 (2.98)	175 (6.30)
Q	วิทยาศาสตร์	125 (7.14)	497 (15.71)	875 (38.31)	649 (23.40)
R	มนุษยศาสตร์	147 (8.40)	296 (9.35)	217 (9.50)	88 (3.17)
S	เกษตรศาสตร์	54 (3.09)	174 (5.50)	183 (8.01)	394 (14.21)
T	เทคโนโลยี	182 (10.40)	299 (9.44)	625 (27.36)	508 (18.32)
U	สุขภาพศาสตร์	7 (0.40)	4 (0.13)	10 (0.44)	1 (0.04)
V	นาวิกศาสตร์	1 (0.06)	-	4 (0.18)	2 (0.07)
Z	บรรณารักษศาสตร์	13 (0.74)	47 (1.48)	12 (0.53)	7 (0.25)
FIC	นวนิยาย	41 (2.34)	177 (5.59)	-	14 (0.50)
	รวม	1,750 (100.00)	3,166 (100.00)	2,284 (100.00)	2,773 (100.00)

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าในช่วงระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปี 2529-2531 หอสมุดกลางได้จัดหาหนังสือภาษาไทยและหนังสือภาษาต่างประเทศด้วยการได้รับบริจาคมากกว่าการจัดซื้อ หนังสือภาษาไทยได้รับบริจาคจำนวน 3,166 เล่ม จัดหาด้วยการจัดซื้อจำนวน 1,750 เล่ม สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศได้รับบริจาค จำนวน 2,773 เล่ม และจัดหาด้วยการจัดซื้อ จำนวน 2,284 เล่ม

สำหรับหนังสือภาษาไทย หมวดหมู่ที่จัดซื้อมากที่สุด คือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 459 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 26.23 รองลงมาคือ หมวด T เทคโนโลยี จำนวน 182 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 10.40 หมวดหมู่ที่จัดซื้อน้อยที่สุด คือ หมวด V นาวิกศาสตร์ จำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.06 ส่วนหมวดหมู่ที่ได้รับบริจาคมากที่สุด คือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 507 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 16.01 รองลงมาคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 497 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 15.71 และหมวดหมู่ที่ได้รับบริจาค่น้อยที่สุดคือ หมวด M คีตกกรรม จำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.06 และหมวดหมู่ที่ไม่มีจำนวนที่ได้รับบริจาคคือหมวด V นาวิกศาสตร์

สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศมีการจัดซื้อมากที่สุด คือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 875 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 38.31 หมวดหมู่ที่จัดซื้อรองลงมาคือ หมวด T เทคโนโลยี จำนวน 625 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 27.36 หมวดหมู่ที่ไม่ได้จัดซื้อเลยคือหมวด C ประวัติศาสตร์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และหมวด M คีตกกรรม ส่วนหมวดหมู่ที่ได้รับบริจาคมากที่สุดคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 649 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 23.40 รองลงมาคือหมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 618 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 22.29 หมวดหมู่ที่ได้รับบริจาค่น้อยที่สุด คือ หมวด U ยุทธศาสตร์ จำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.04

จากตารางที่ 11 พบว่าหนังสือที่ได้รับบริจาคมีจำนวนมากกว่าการจัดซื้อทั้งหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

หนังสือภาษาไทยบรรณารักษ์จัดซื้อหมวด H สังคมศาสตร์ มากที่สุด ส่วนหมวดอื่น ๆ นั้นมีหนังสือภาษาไทยจำนวนน้อย ประกอบกับอาจารย์ผู้สอนไม่ได้เสนอแนะให้ซื้อ ทั้งนี้เพราะมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีการเรียนการสอนเน้นทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หนังสือภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีจำนวนจำกัด จึงมีการจัดซื้อน้อย ฉะนั้นบรรณารักษ์ใช้วิธีติดตามข่าวอยู่ตลอดเวลาทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ว่ามีสถาบันใดบ้างที่แจกวัสดุสิ่งพิมพ์และ ใช้หนังสือบางเล่มเป็นคู่มือในการเลือกหนังสือได้เปล่า สำหรับหนังสือภาษาไทยพิจารณาและขอรับบริจาคจากหนังสือที่ได้รับรวบรวมผลงานวิจัยที่ผลิตโดย

สถาบันต่าง ๆ อาทิเช่น ทำเนียบผลงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ซึ่งมีทุกปี ตลอดจนรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้รับใหม่ของห้องสมุดต่าง ๆ ซึ่งได้จัดทำขึ้นและส่งมาให้ห้องสมุดกลาง

สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ ช่วงระยะปี 2529-2531 หนังสือได้รับบริจาคมากที่สุดจากมูลนิธิอาเซีย (Asia Foundation) รองลงมาคือ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) และคณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ บริจาค ทั้งนี้เนื่องจากทางคณะได้ยืมห้องสมุดคณะ และมอบหนังสือทั้งหมดที่มีในห้องสมุดคณะให้แก่ห้องสมุดกลาง

สำหรับเกณฑ์การเลือกรับบริจาคสิ่งพิมพ์ของห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ นั้น บรรณารักษ์จัดหาจะต้องพิจารณาหนังสือที่จะขอบริจาคใน ๆ ว่ามีเนื้อหาดีหรือไม่ และจะต้องสอดคล้องกับหลักสูตรที่ศึกษาภายในมหาวิทยาลัยด้วย และเป็นหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ที่มีความสัมพันธ์กับวัสดุสิ่งพิมพ์ที่มีอยู่แล้วในห้องสมุด เพื่อช่วยให้การบริการของห้องสมุดกว้างขวางขึ้น

ในการบริจาคหนังสือบางครั้งผู้บริจาคบางท่านต้องการให้จัดหนังสือที่บริจาคไว้เฉพาะที่ เจอนไซนี้รับได้เพียงบางรายเท่านั้น เช่น หนังสือของคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร ห้องสมุดกลางได้จัดเก็บไว้ในตู้ปิด ส่วนรายอื่น ๆ นั้นบรรณารักษ์จะพิจารณาโดยให้ลงทะเบียนเหมือนหนังสือปกติและประทับตราบริจาคหลังหน้าปก ในว่าได้รับบริจาคจากใคร เช่น "จากเงินทุนประยูร ธาดาพัฒนานันท์" "จากทุนมูลนิธิอรรถกระวีสุนทร" เหล่านี้เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หนังสือ

ข้อมูลในส่วนนี้ได้แก่ ปริมาณหรือความถี่ของการใช้หนังสือภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ในช่วงปี 2529-2531 ซึ่งเสนอในตารางที่ 12-14 โดยที่ตารางที่ 12 เป็นการเสนอภาพรวมของการใช้หนังสือ ตารางที่ 13 เป็นการใช้อินเทอร์เน็ตที่จัดหาด้วยการจัดซื้อ ตารางที่ 14 เป็นการใช้อินเทอร์เน็ตที่
รับบริจาค

ตารางที่ 12 การใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในปี 2529-2531

หมวดหมู่	การใช้	ภาษาไทย						ภาษาต่างประเทศ					
		หนังสือที่จัดทำ ปี 2529		หนังสือที่จัดทำ ปี 2530		หนังสือที่จัดทำ ปี 2531		หนังสือที่จัดทำ ปี 2529		หนังสือที่จัดทำ ปี 2530		หนังสือที่จัดทำ ปี 2531	
		จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
A	งานเขียนทั่วไป	34	0.49	3	0.07	4	0.24	3	0.07	-	-	1	0.11
B	ปรัชญา ศาสนา	534	7.62	474	11.06	163	9.78	48	1.17	5	0.28	9	0.97
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	125	1.78	9	0.21	-	-	-	-	-	-	-	-
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	477	6.81	144	3.36	21	1.26	22	0.53	13	0.74	2	0.22
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	19	0.27	6	0.14	-	-	19	0.46	2	0.11	-	-
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	166	2.37	58	1.35	27	1.62	17	0.41	8	0.45	1	0.11
H	สังคมศาสตร์	1,757	25.07	985	22.98	409	24.54	269	6.54	100	5.67	42	4.51
J	รัฐศาสตร์	478	6.82	266	6.21	102	6.12	16	0.39	4	0.23	-	-
K	กฎหมาย	177	2.53	75	1.75	12	0.72	-	-	-	-	-	-
L	การศึกษา	253	3.61	95	2.22	25	1.50	20	0.49	5	0.28	-	-
M	ศิลปกรรม	1	0.01	10	0.23	-	-	-	-	2	0.11	-	-
N	วิจารณ์ศิลป์	143	2.04	50	1.17	5	0.30	11	0.27	2	0.11	-	-
P	ภาษาและวรรณคดี	347	4.95	181	4.22	27	1.62	160	3.89	29	1.65	29	3.61
Q	วิทยาศาสตร์	782	11.16	562	13.11	328	19.67	1,799	43.72	902	51.10	518	55.70
R	แพทยศาสตร์	567	8.09	267	6.23	191	11.46	357	8.68	192	10.88	115	12.37
S	เกษตรศาสตร์	345	4.93	260	6.07	113	6.77	394	9.57	113	6.40	65	6.99
T	เทคโนโลยี	527	7.53	643	15.00	205	12.30	969	23.55	374	21.19	148	15.91
U	ยุทธศาสตร์	26	0.37	-	-	1	0.06	-	-	-	-	-	-
V	นาวิกศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	11	0.63	-	-
Z	บรรณารักษศาสตร์	54	0.77	16	0.37	11	0.66	3	0.07	1	0.06	-	-
FIC	นวนิยาย	195	2.78	182	4.25	23	1.38	8	0.19	2	0.11	-	-
	รวม	7,007	100	4,286	100	1,667	100	4,115	100	1,765	100	930	100

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นถึงความถี่หรือจำนวนครั้งของการใช้หนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในปี 2529-2531

สำหรับหนังสือที่จัดหามาในปี 2529 และมีการใช้ตั้งแต่ปี 2529 ถึง 2531 จะเห็นว่ามีการใช้หนังสือภาษาไทยในทุกหมวดหมู่ จำนวน 7,007 ครั้ง หนังสือภาษาไทยที่มีผู้ใช้มากที่สุดคือหมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 1757 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.07 ลำดับที่สองคือหมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 782 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.16 และหมวดที่มีการใช้น้อยที่สุดคือหมวด M คณิตกรรม จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.01 และหมวดที่ไม่มีการใช้เลยคือหมวด V นาวิกศาสตร์ ส่วนหนังสือภาษาต่างประเทศมีการใช้ทุกหมวด จำนวน 4,115 ครั้ง หนังสือภาษาต่างประเทศที่มีผู้ใช้มากที่สุด คือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 1,799 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 43.72 อันดับสองคือหมวด T เทคโนโลยี จำนวน 969 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.55 หมวดที่มีการใช้น้อยที่สุดคือ หมวด V นาวิกศาสตร์ และหมวด A งานเขียนทั่ว ๆ ไป จำนวน 3 ครั้ง เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.07 และหมวดที่ไม่มีการใช้เลย คือหมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด M คณิตกรรม หมวด U ยุทธศาสตร์ และหมวด V นาวิกศาสตร์

ส่วนหนังสือที่จัดหามาในปี 2530 และมีการใช้ตั้งแต่ปี 2530-2531 ปรากฏว่า มีการใช้หนังสือภาษาไทยทุกหมวดหมู่ จำนวน 4,286 ครั้ง ส่วนหนังสือภาษาต่างประเทศมีการใช้ทุกหมวดหมู่ จำนวน 4,115 ครั้ง สำหรับหนังสือภาษาไทยที่มีการใช้มากที่สุด คือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 985 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.98 รองลงมาคือ หมวด T เทคโนโลยี จำนวน 643 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.00 สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศหมวดที่มีการใช้มากที่สุดคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 902 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 51.10 รองลงมาคือ หมวด T เทคโนโลยี จำนวน 374 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.19

ส่วนหนังสือที่จัดหามาในปี 2531 และมีการใช้ในปี 2531 ปรากฏว่ามีการใช้หนังสือภาษาไทยทุกหมวดหมู่จำนวน 1,667 ครั้ง ส่วนภาษาต่างประเทศมีการใช้ทุกหมวดหมู่ จำนวน 930 ครั้ง หมวดที่ใช้มากที่สุดคือหมวด Q

วิทยาศาสตร์ จำนวน 518 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 55.70 รองลงมาคือหมวด T เทคโนโลยี จำนวน 148 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.91 หมวดที่ใช้น้อยที่สุดคือ หมวด G ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.11 หมวดหมู่หนังสือที่ไม่ได้ใช้เลขของปี 2531 คือ หมวด C ประวัติศาสตร์และ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด J รัฐศาสตร์ หมวด K กฎหมาย หมวด M คีตกกรรม หมวด N วิจิตรศิลป์ หมวด U ยุทธศาสตร์ หมวด V นาวิกศาสตร์ หมวด Z บรรณารักษศาสตร์ และหมวด FIC นวนิยาย

ตารางที่ 13 การใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปี 2529-2531

หมวดหมู่	การใช้	ภาษาไทย						ภาษาต่างประเทศ					
		หนังสือที่สั่งซื้อ		หนังสือที่สั่งซื้อ		หนังสือที่สั่งซื้อ		หนังสือที่สั่งซื้อ		หนังสือที่สั่งซื้อ		หนังสือที่สั่งซื้อ	
		ปี 2529		ปี 2530		ปี 2531		ปี 2529		ปี 2530		ปี 2531	
ประเภทหนังสือ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	
	A	งานเขียนทั่วไป	30	0.72	2	0.12	-	-	3	0.12	-	-	1
B	ปรัชญา ศาสนา	336	8.01	301	18.45	57	8.78	4	0.15	5	0.36	1	0.14
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	82	1.95	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	306	7.29	64	3.92	4	0.62	11	0.42	-	-	-	-
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	9	0.22	-	-	-	-	16	0.62	-	-	-	-
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	97	2.32	21	1.29	19	2.93	13	0.50	2	0.15	-	-
H	สังคมศาสตร์	1,219	29.06	465	28.51	191	29.43	91	3.51	63	4.58	25	3.62
J	รัฐศาสตร์	335	7.99	135	8.28	59	9.09	8	0.31	4	0.29	-	-
K	กฎหมาย	76	1.81	12	0.74	9	1.39	-	-	-	-	-	-
L	การศึกษา	138	3.29	13	0.80	6	0.92	4	0.15	3	0.22	-	-
M	ศิลปกรรม	-	-	10	0.61	-	-	-	-	-	-	-	-
N	วิจารณ์ศิลป์	141	3.38	22	1.35	3	0.47	10	0.39	1	0.07	-	-
P	ภาษาและวรรณคดี	173	4.12	74	4.54	10	1.54	31	1.20	18	1.31	22	3.17
Q	วิทยาศาสตร์	326	7.77	103	6.32	47	7.24	1,176	45.42	766	55.63	374	53.97
R	แพทยศาสตร์	326	7.77	100	6.13	60	9.24	278	10.75	164	11.90	108	15.58
S	เกษตรศาสตร์	186	4.43	193	11.83	107	16.49	306	11.82	70	5.08	44	6.35
T	เทคโนโลยี	256	6.10	100	6.13	65	10.02	638	24.64	269	19.54	118	17.03
U	ยุทธศาสตร์	25	0.60	-	-	1	0.15	-	-	-	-	-	-
V	นาวิกศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	11	0.80	-	-
Z	บรรณารักษศาสตร์	48	1.14	16	0.98	11	1.69	-	-	1	0.07	-	-
FIC	นวนิยาย	86	2.05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	รวม	4,195	100	1,631	100	649	100	2,589	100	1,377	100	693	100

O.07 และหมวดหมู่ที่ไม่มีการใช้เลยคือ หมวด A งานเขียนทั่ว ๆ ไป หมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด D ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า หมวด E-F ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา หมวด K กฎหมาย หมวด M คีตกกรรม หมวด U ยุทธศาสตร์ หมวด V นาวิกศาสตร์ และหมวด Z บรรณารักษศาสตร์

ส่วนหนังสือที่จัดซื้อในปี 2531 และการใช้ในปี 2531 พบว่ามีการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศมากกว่าหนังสือภาษาไทย การใช้หนังสือภาษาไทยทุกหมวดหมู่ จำนวน 649 ครั้ง หมวดที่มีการใช้มากที่สุดคือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 191 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.43 รองลงมาคือหมวด S เกษตรศาสตร์ จำนวน 107 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.49 หมวดที่ใช้น้อยที่สุดคือ หมวด N วิจิตรศิลป์ จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.47 และหมวดที่ไม่มีการใช้เลยคือ หมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง, หมวด E-F ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา หมวด M คีตกกรรม หมวด V นาวิกศาสตร์ สำหรับการใช้นี้หนังสือภาษาต่างประเทศทุกหมวดหมู่ จำนวน 693 ครั้ง หมวดที่มีการใช้มากที่สุดคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 374 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 53.97 รองลงมาคือหมวด T เทคโนโลยี จำนวน 118 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.03 หมวดที่มีการใช้น้อยที่สุด คือ หมวด A งานเขียนทั่ว ๆ ไป หมวด B ปรัชญา ศาสนา จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.14 หมวดที่ไม่มีการใช้เลยคือหมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด D ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า หมวด E-F ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา หมวด G ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา หมวด J รัฐศาสตร์ หมวด K กฎหมาย หมวด L การศึกษา หมวด M คีตกกรรม หมวด N วิจิตรศิลป์ หมวด U ยุทธศาสตร์ หมวด V นาวิกศาสตร์ และหมวด Z บรรณารักษศาสตร์

ตารางที่ 14 การใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่ได้รับบริจาคในปี 2529-2531

หมวดหมู่	การใช้	ภาษาไทย						ภาษาต่างประเทศ					
		หนังสือที่ได้รับ บริจาคปี 2529		หนังสือที่ได้รับ บริจาคปี 2530		หนังสือที่ได้รับ บริจาคปี 2531		หนังสือที่ได้รับ บริจาคปี 2529		หนังสือที่ได้รับ บริจาคปี 2530		หนังสือที่ได้รับ บริจาคปี 2531	
		จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
A	งานเขียนทั่วไป	4	0.14	1	0.04	4	0.39	-	-	-	-	-	-
B	ปรัชญา ศาสนา	198	7.04	173	6.52	106	10.41	44	2.88	-	-	9	3.80
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	43	1.53	9	0.34	-	-	-	-	-	-	-	-
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	171	6.08	80	3.01	17	1.67	11	0.72	13	3.35	2	0.84
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	10	0.36	6	0.23	-	-	3	0.20	2	0.52	-	-
G	ภูมิศาสตร์ ภูมิศาสตร์วิทยา	69	2.45	37	1.39	8	0.79	4	0.26	6	1.55	-	-
H	สังคมศาสตร์	538	19.13	520	19.59	218	21.41	178	11.68	37	9.54	17	7.17
J	รัฐศาสตร์	143	5.09	131	4.93	43	4.22	8	0.52	-	-	-	-
K	กฎหมาย	101	3.59	63	2.37	3	0.29	-	-	-	-	-	-
L	การศึกษา	115	4.09	82	3.09	19	1.87	16	1.05	2	0.52	-	-
M	ศิลปกรรม	1	0.04	-	-	-	-	-	-	2	0.52	-	-
N	วิศวกรรม	2	0.07	28	1.05	2	0.20	1	0.07	1	0.26	-	-
P	ภาษานovelวรรณคดี	174	6.19	107	4.04	17	1.67	129	8.45	11	2.84	7	2.95
Q	วิทยาศาสตร์	456	16.22	459	17.29	281	27.60	623	40.83	136	35.05	144	60.76
R	สหเวชศาสตร์	241	8.56	167	6.29	131	12.87	79	5.18	28	7.21	7	2.95
S	เกษตรศาสตร์	159	5.65	67	2.52	6	0.59	88	5.77	43	11.07	21	8.87
T	เทคโนโลยี	271	9.64	543	20.45	140	13.76	331	21.69	105	27.05	30	12.66
U	ยุทธศาสตร์	1	0.04	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	นาวิกศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Z	บรรณารักษศาสตร์	6	0.21	-	-	-	-	3	0.20	-	-	-	-
FIC	นวนิยาย	109	3.88	182	6.85	23	2.26	8	0.52	2	0.52	-	-
	รวม	2,812	100	2,655	100	1,018	100	1,526	100	388	100	237	100

ตารางที่ 14 แสดงถึงจำนวนครั้งของการใช้หนังสือทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศที่ได้รับบริจาคในปี 2529-2531

หนังสือที่ได้รับบริจาคในปี 2529 พบว่าในช่วง 3 ปี คือ ตั้งแต่ปี 2529 - 2531 มีการใช้หนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ สำหรับการใช้นหนังสือภาษาไทยมีการใช้จำนวน 2,812 ครั้ง หนังสือภาษาต่างประเทศมีการใช้จำนวน 1,526 ครั้ง หนังสือภาษาไทย หมวดที่มีการใช้มากที่สุด คือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 538 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.13 รองลงมาคือหมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 456 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.22 หมวดที่มีการใช้น้อยที่สุด คือ หมวด M คีตกกรรม และหมวด U ยุทธศาสตร์ หมวดที่ไม่มีการใช้เลย คือ หมวด V นาวิกศาสตร์ สำหรับการใช้นหนังสือภาษาต่างประเทศ หมวดที่มีการใช้มากที่สุดคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 623 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40.83 รองลงมาคือหมวด T เทคโนโลยี จำนวน 331 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.69 หมวดที่มีการใช้น้อยที่สุดคือหมวด N วิจิตรศิลป์ จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.07 และหมวดที่ไม่มีการใช้เลยคือหมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด K กฎหมาย หมวด M คีตกกรรม และหมวด V นาวิกศาสตร์

หนังสือที่ได้รับบริจาคในปี 2530 และมีการใช้ตั้งแต่ปี 2530-2531 ปรากฏว่ามีการใช้นหนังสือภาษาไทย มากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ การใช้นหนังสือภาษาไทยมีการใช้จำนวน 2,655 ครั้ง หนังสือภาษาต่างประเทศมีการใช้จำนวน 388 ครั้ง หนังสือภาษาไทยหมวดที่มีการใช้มากที่สุดคือ หมวด T เทคโนโลยี จำนวน 543 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.45 รองลงมาคือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 520 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.59 หมวดที่มีการใช้น้อยที่สุดคือ หมวด A งานเขียนทั่ว ๆ ไป จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.04 หมวดที่ไม่มีการใช้เลยคือ หมวด M คีตกกรรม หมวด U ยุทธศาสตร์ หมวด V นาวิกศาสตร์ และหมวด Z บรรณารักษศาสตร์ สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ หมวดที่มีการใช้มากที่สุดคือหมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 136 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 35.05 รองลงมาคือ หมวด T เทคโนโลยี จำนวน 105 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.05 หมวดที่มีการใช้น้อยที่สุดคือหมวด N วิจิตรศิลป์ จำนวน

1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.26 หมวดที่ไม่มีการใช้เลยคือหมวด U ยุทธศาสตร์
หมวด V นาวิกศาสตร์ และหมวด Z บรรณารักษศาสตร์

หนังสือที่ได้รับบริจาคในปี 2531 และมีการใช้ในปี 2531 ปรากฏ
ว่ามีการใช้หนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ การใช้หนังสือ
ภาษาไทยมีการใช้จำนวน 1,018 ครั้ง หนังสือภาษาต่างประเทศ มีการใช้
จำนวน 237 ครั้ง หนังสือภาษาไทยหมวดที่มีการใช้มากที่สุดคือหมวด Q
วิทยาศาสตร์ จำนวน 281 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.60 รองลงมาคือหมวด H
สังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 21.41 หมวดที่มีการใช้น้อยที่สุด คือ หมวด N
วิจิตรศิลป์ จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.20 หมวดที่ไม่มีการใช้เลยคือ
หมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด E-F ประวัติศาสตร์
สหรัฐอเมริกา หมวด M คีตกกรรม หมวด U ยุทธศาสตร์ หมวด V นาวิก
ศาสตร์ และหมวด Z บรรณารักษศาสตร์ สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ
หมวดที่มีการใช้มากที่สุดคือหมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 144 ครั้ง คิดเป็น
ร้อยละ 60.76 รองลงมาคือหมวด T เทคโนโลยี จำนวน 30 ครั้ง คิดเป็น
ร้อยละ 12.66 หมวดที่มีการใช้น้อยที่สุดคือหมวด D ประวัติศาสตร์ทั่วไปและ
ประวัติศาสตร์โลกเก่า จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.84 หมวดที่ไม่มีการ
ใช้เลยคือหมวด A งานเขียนทั่ว ๆ ไป หมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่
เกี่ยวข้อง หมวด E-F ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา หมวด G ภูมิศาสตร์
มานุษยวิทยา หมวด J รัฐศาสตร์ หมวด K กฎหมาย หมวด L การศึกษา
หมวด M คีตกกรรม หมวด N วิจิตรศิลป์ หมวด U ยุทธศาสตร์ และหมวด Z
บรรณารักษศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หนังสือของผู้ใช้ที่มีสถานภาพต่าง ๆ กัน

ข้อมูลในส่วนนี้ได้แสดงไว้ในตารางที่ 15 - 16 เป็นการจำแนกปริมาณหรือความถี่ของการใช้หนังสือตามสถานภาพของผู้ใช้ ซึ่งได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา ข้าราชการ สำหรับตารางที่ 15 เป็นการใช้นี้หนังสือภาษาไทยทั้งหมดของผู้ใช้ที่มีสถานภาพต่าง ๆ กัน ตารางที่ 16 เป็นการใช้นี้หนังสือภาษาต่างประเทศของผู้ใช้ที่มีสถานภาพต่าง ๆ กัน

ภาษาไทย

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	หนังสือที่จัดทําปี 2529						หนังสือที่จัดทําปี 2530						หนังสือที่จัดทําปี 2531					
		อาจารย์		นักศึกษา		ข้าราชการ		อาจารย์		นักศึกษา		ข้าราชการ		อาจารย์		นักศึกษา		ข้าราชการ	
		จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
A	งานเขียนทั่ว ๆ ไป	6	1.43	27	0.44	1	0.24	1	0.41	2	0.05	-	-	-	-	4	0.26	-	-
B	ปรัชญา ศาสนา	17	4.06	470	7.61	47	11.49	17	6.97	436	11.36	21	10.29	7	12.73	143	9.43	13	13.54
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	6	1.43	106	1.71	13	3.18	1	0.41	8	0.21	-	-	-	-	-	-	-	-
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	39	9.30	399	6.45	39	9.54	18	7.38	109	2.84	17	8.33	-	-	21	1.39	-	-
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	1	0.24	18	0.29	-	-	1	0.41	4	0.10	1	0.49	-	-	-	-	-	-
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	13	3.10	132	2.14	21	5.13	4	1.64	49	1.28	5	2.46	2	3.64	24	1.58	1	1.04
H	สังคมศาสตร์	124	29.59	1565	25.33	68	16.63	73	29.92	868	22.62	44	21.57	14	25.45	367	24.21	28	29.17
J	รัฐศาสตร์	10	2.39	460	7.44	8	1.96	16	6.56	234	6.10	16	7.84	3	5.45	90	5.94	9	9.38
K	กฎหมาย	9	2.15	164	2.65	4	0.98	2	0.82	70	1.83	3	1.47	5	9.09	2	0.13	5	5.20
L	การศึกษา	63	15.04	153	2.48	37	9.05	13	5.33	73	1.90	9	4.41	2	3.64	19	1.25	4	4.17
M	ศิลปกรรม	-	-	1	0.02	-	-	1	0.41	9	0.23	-	-	-	-	-	-	-	-
N	วิจารณ์ศิลป์	9	2.15	124	2.01	10	2.44	1	0.41	45	1.17	4	1.96	-	-	5	0.33	-	-

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	หนังสือที่จัดทําปี 2529						หนังสือที่จัดทําปี 2530						หนังสือที่จัดทําปี 2531					
		อาจารย์		นักศึกษา		ข้าราชการ		อาจารย์		นักศึกษา		ข้าราชการ		อาจารย์		นักศึกษา		ข้าราชการ	
		จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
P	ภาษาและวรรณคดี	25	5.97	297	4.81	25	6.11	11	4.51	165	4.30	5	2.46	-	-	26	1.72	1	1.04
Q	วิทยาศาสตร์	31	7.40	749	12.12	2	0.49	33	13.52	527	13.73	2	0.98	6	10.91	318	20.98	4	4.17
R	แพทยศาสตร์	43	10.25	433	7.00	91	22.25	9	3.69	229	5.97	29	14.22	6	10.91	170	11.22	15	15.62
S	เกษตรศาสตร์	2	0.48	331	5.36	12	2.93	7	2.87	240	6.25	13	6.37	3	5.45	106	6.99	4	4.17
T	เทคโนโลยี	10	2.39	509	8.24	8	1.96	32	13.10	596	15.53	15	7.35	6	10.91	195	12.86	4	4.17
U	ยุทธศาสตร์	2	0.48	22	0.36	2	0.49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.04
V	นาวิกศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Z	บรรณารักษศาสตร์	-	-	42	0.68	12	2.93	-	-	5	0.13	11	5.39	1	1.82	4	0.26	6	6.25
FIC	นวนิยาย	9	2.15	177	2.86	9	2.20	4	1.64	169	4.40	9	4.41	-	-	22	1.45	1	1.04
	รวม	419	100	6,179	100	409	100	244	100	3,838	100	204	100	55	100	1,516	100	96	100

ตารางที่ 15 แสดงถึงการใช้นั่งสือภาษาไทย โดยแบ่งตามสถานภาพของผู้ใช้ ซึ่งแบ่งตามอาจารย์ นักศึกษา ข้าราชการ

สำหรับหนังสือภาษาไทยที่มีการจัดหาในปี 2529 และมีการใช้ในปี 2529-2531 พบว่า อาจารย์ใช้มากที่สุดคือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 124 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.59 รองลงมาใช้หมวด L การศึกษา จำนวน 63 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.04 หมวดที่อาจารย์ใช้น้อยที่สุดคือ หมวด E-F ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.24 หมวดที่อาจารย์ไม่ได้ใช้เลย คือ หมวด M คีตกกรรม หมวด V นาวิกศาสตร์ หมวด Z บรรณารักษศาสตร์ สำหรับการใช้นั่งสือของนักศึกษาพบว่าใช้มากที่สุดคือหมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 1,565 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.33 รองลงมาใช้หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 749 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.12 หมวดที่นักศึกษาใช้น้อยที่สุดคือหมวด M คีตกกรรม จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.02 หมวดที่นักศึกษาไม่ได้ใช้เลยคือ หมวด V นาวิกศาสตร์ สำหรับการใช้นั่งสือของข้าราชการใช้มากที่สุดคือ หมวด R แพทยศาสตร์ จำนวน 91 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.25 รองลงมาคือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 68 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.63 หมวดข้าราชการใช้น้อยที่สุดคือหมวด A งานเขียนทั่วไป จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.24

สำหรับหนังสือภาษาไทยที่มีการจัดหาในปี 2530 และมีการใช้ในปี 2530-2531 พบว่า อาจารย์ใช้มากที่สุดคือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 73 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.92 รองลงมาใช้หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 33 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.52 หมวดที่อาจารย์ใช้น้อยที่สุดคือ หมวด E-F ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.24 หมวดที่อาจารย์ไม่ได้ใช้เลย คือ หมวด M คีตกกรรม หมวด V นาวิกศาสตร์ หมวด Z บรรณารักษศาสตร์ สำหรับการใช้นั่งสือของนักศึกษาพบว่าใช้มากที่สุดคือหมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 868 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.62 รองลงมาคือหมวด T เทคโนโลยี จำนวน 596 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.53 หมวดที่ใช้น้อยที่สุดคือ หมวด A งานเขียนทั่วไป จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.05 สำหรับการใช้นั่งสือของข้าราชการใช้มากที่สุดคือหมวด H สังคมศาสตร์

จำนวน 44 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.57 รองลงมาคือหมวด R แพทยศาสตร์
 จำนวน 29 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.22 หมวดที่ใช้บ่อยที่สุดคือหมวด E-F
 ประวัติศาสตร์ สหรัฐอเมริกา ใช้จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.49

สำหรับหนังสือภาษาไทยที่มีการจัดหา ในปี 2531 และมีการใช้ในปี
 2531 พบว่า อาจารย์ใช้มากที่สุดคือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 14 ครั้ง
 คิดเป็นร้อยละ 25.45 รองลงมาคือ หมวด B ปรัชญา ศาสนา จำนวน 7
 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.73 หมวดที่ใช้บ่อยที่สุดคือหมวด Z บรรณารักษศาสตร์
 จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.82

สำหรับการใช้ของนักศึกษาพบว่าใช้มากที่สุดคือหมวด H สังคมศาสตร์
 จำนวน 367 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.21 รองลงมาคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์
 จำนวน 318 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.98 หมวดที่ใช้บ่อยที่สุดคือ หมวด K
 กฎหมาย ใช้จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.13 สำหรับการใช้ของ
 ข้าราชการพบว่าใช้มากที่สุดคือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 28 ครั้ง คิด
 เป็นร้อยละ 29.17 รองลงมาคือ หมวด R แพทยศาสตร์ ใช้จำนวน 15
 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.62

ภาษาต่างประเทศ

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	หนังสือที่จัดทําปี 2529						หนังสือที่จัดทําปี 2530						หนังสือที่จัดทําปี 2531					
		อาจารย์		นักศึกษา		ข้าราชการ		อาจารย์		นักศึกษา		ข้าราชการ		อาจารย์		นักศึกษา		ข้าราชการ	
		จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
A	งานเขียนทั่วไป	-	-	3	0.11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.16	-	-
B	ปรัชญา ศาสนา	26	1.96	22	0.80	-	-	2	0.33	2	0.17	1	7.69	4	1.40	5	0.79	-	-
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	10	0.75	10	0.36	2	5.13	3	0.50	9	0.78	1	7.69	-	-	2	0.32	-	-
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	2	0.15	9	0.33	8	20.51	-	-	2	0.17	-	-	-	-	-	-	-	-
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	11	0.83	6	0.22	-	-	3	0.50	5	0.43	-	-	-	-	-	-	1	7.69
H	สังคมศาสตร์	50	3.77	215	7.82	4	10.26	20	3.33	78	6.78	2	15.39	10	3.52	30	4.73	2	15.38
J	รัฐศาสตร์	11	0.83	5	0.18	-	-	3	0.50	1	0.09	-	-	-	-	-	-	-	-
K	กฎหมาย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
L	การศึกษา	10	0.75	10	0.36	-	-	4	0.67	1	0.09	-	-	-	-	-	-	-	-
M	ศิลปกรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.17	-	-	-	-	-	-	-	-
N	วิจิตรศิลป์	-	-	10	0.36	1	2.57	1	0.17	1	0.09	-	-	-	-	-	-	-	-

ภาษาต่างประเทศ

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	หนังสือจัดหาปี 2529						หนังสือจัดหาปี 2530						หนังสือจัดหาปี 2531					
		อาจารย์		นักศึกษา		ข้าราชการ		อาจารย์		นักศึกษา		ข้าราชการ		อาจารย์		นักศึกษา		ข้าราชการ	
		จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
P	ภาษาและวรรณคดี	43	3.25	115	4.18	2	5.13	14	2.33	14	1.22	1	7.69	8	2.82	20	3.16	1	7.69
Q	วิทยาศาสตร์	571	43.03	1223	44.49	5	12.82	260	43.26	638	55.43	4	30.77	151	53.17	362	57.19	5	38.46
R	แพทยศาสตร์	193	14.54	164	5.97	-	-	131	21.80	61	5.30	-	-	37	13.03	78	12.32	-	-
S	เกษตรศาสตร์	165	12.43	223	8.11	6	15.38	49	8.15	64	5.56	-	-	19	6.69	42	6.64	4	30.78
T	เทคโนโลยี	231	17.41	730	26.56	8	20.51	106	17.63	264	22.94	4	30.77	55	19.37	93	14.69	-	-
U	ยุทธศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	นาวิกศาสตร์	-	-	-	-	-	-	2	0.33	9	0.78	-	-	-	-	-	-	-	-
Z	บรรณารักษศาสตร์	-	-	-	-	3	7.69	1	0.17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
FIC	นวนิยาย	4	0.30	4	0.15	-	-	2	0.33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	รวม	1,327	100	2,749	100	39	100	601	100	1,151	100	13	100	284	100	633	100	13	100

76 34040

ตารางที่ 16 แสดงถึงการใช้นั่งสือภาษาต่างประเทศ โดยแบ่งตามสถานภาพของผู้ใช้ โดยแบ่งเป็นอาจารย์ นักศึกษา ข้าราชการ

สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศที่มีการจัดหาในปี 2529 และมีการใช้ในปี 2529-2531 พบว่าอาจารย์ใช้มากที่สุดคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 571 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 43.03 รองลงมาใช้หมวด T เทคโนโลยี จำนวน 231 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.41 หมวดที่ใช้น้อยที่สุดคือ หมวด E-F ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.15 หมวดที่อาจารย์ไม่ได้ใช้เลยคือ หมวด A งานเขียนทั่วไป หมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด K กฎหมาย หมวด M คีตกกรรม หมวด N วิจารณ์ศิลป์ หมวด U ยุทธศาสตร์ หมวด V นาวิกศาสตร์ และหมวด Z บรรณารักษศาสตร์ สำหรับการใช้นั่งสือของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาใช้มากที่สุดคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 1,223 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.49 รองลงมาใช้หมวด T เทคโนโลยี จำนวน 730 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.56 หมวดที่ใช้น้อยที่สุดคือ หมวด A งานเขียนทั่วไป จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.11 หมวดที่นักศึกษาไม่ได้ใช้เลยคือ หมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด U ยุทธศาสตร์ หมวด V นาวิกศาสตร์ และหมวด Z บรรณารักษศาสตร์ สำหรับการใช้นั่งสือของข้าราชการใช้มากที่สุดคือ หมวด E-F ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา และหมวด T เทคโนโลยี จำนวน 8 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.51 รองลงมาคือหมวด S เกษตรศาสตร์ จำนวน 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.38 หมวดที่ใช้น้อยที่สุดคือ หมวด N วิจารณ์ศิลป์ จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.57 หมวดที่ไม่ได้ใช้เลยคือหมวด A งานเขียนทั่วไป หมวด B ปรัชญา ศาสนา หมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด G กฎศาสตร์ หมวด J รัฐศาสตร์ หมวด K กฎหมาย หมวด L การศึกษา หมวด M คีตกกรรม หมวด R แพทยศาสตร์ หมวด U ยุทธศาสตร์ และหมวด V นาวิกศาสตร์

สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศที่มีการจัดหาในปี 2530 และมีการใช้ในปี 2530-2531 พบว่าอาจารย์ใช้มากที่สุดคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 260 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 43.26 รองลงมาคือหมวด R แพทยศาสตร์

จำนวน 131 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.80 หมวดที่ใช้น้อยที่สุดคือ หมวด N
 วิจารณ์ศิลป์ และหมวด Z บรรณารักษศาสตร์ ใช้จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ
 0.17 หมวดที่ไม่ได้ใช้เลยคือ หมวด A งานเขียนทั่ว ๆ ไป หมวด C
 ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด E-F ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา
 หมวด K กฎหมาย หมวด M คีตกกรรม และหมวด U ยุทธศาสตร์ สำหรับ
 การใช้ของนักศึกษาพบว่านักศึกษาใช้มากที่สุดคือหมวด Q จำนวน 638 ครั้ง
 คิดเป็นร้อยละ 55.43 รองลงมาคือหมวด T เทคโนโลยี จำนวน 264 ครั้ง
 คิดเป็นร้อยละ 22.94 หมวดที่ใช้น้อยที่สุดคือ หมวด J รัฐศาสตร์ หมวด L
 การศึกษา และหมวด N วิจารณ์ศิลป์ จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.09
 หมวดที่ไม่ได้ใช้เลยคือหมวด A งานเขียนทั่ว ๆ ไป หมวด C ประวัติศาสตร์
 และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด K กฎหมาย หมวด U ยุทธศาสตร์ หมวด Z
 บรรณารักษศาสตร์ และหมวด FIC นวนิยาย สำหรับการใช้ของข้าราชการ
 พบว่าข้าราชการใช้มากที่สุดคือหมวด Q วิทยาศาสตร์ และหมวด T เทคโนโลยี
 จำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30.75 รองลงมาคือหมวด H สังคมศาสตร์
 หมวดที่ใช้น้อยที่สุดคือ หมวด B ปรัชญา ศาสนา หมวด D ประวัติศาสตร์
 ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า และหมวด P ภาษาและวรรณคดี จำนวน 1
 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.69 หมวดที่ไม่ได้ใช้เลยคือหมวด A งานเขียนทั่ว ๆ ไป
 หมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด E-F ประวัติศาสตร์
 สหรัฐอเมริกา หมวด G ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา หมวด J รัฐศาสตร์
 หมวด K กฎหมาย หมวด L การศึกษา หมวด M คีตกกรรม หมวด N
 วิจารณ์ศิลป์ หมวด R แพทยศาสตร์ หมวด S เกษตรศาสตร์ หมวด U
 ยุทธศาสตร์ หมวด V นาวิกศาสตร์ หมวด Z บรรณารักษศาสตร์ และหมวด
 FIC นวนิยาย

สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศที่มีการจัดหาในปี 2531 และมีการ
 ใช้ในปี 2531 พบว่าอาจารย์ใช้มากที่สุดคือหมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน
 151 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 53.17 รองลงมาคือหมวด T เทคโนโลยี จำนวน
 55 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.37 หมวดที่ใช้น้อยที่สุดคือหมวด B ปรัชญา
 ศาสนา จำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.40 หมวดที่ไม่ได้ใช้เลยคือ หมวด

A งานเขียนทั่วไป หมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด D ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า หมวด E-F ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา หมวด G ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา หมวด J รัฐศาสตร์ หมวด K กฎหมาย หมวด L การศึกษา หมวด M คีตกกรรม หมวด N วิจิตรศิลป์ หมวด U ยุทธศาสตร์ หมวด V นาวิกศาสตร์ หมวด Z บรรณารักษศาสตร์ และหมวด FIC นวนิยาย สำหรับนักศึกษาใช้มากที่สุดคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 362 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 57.19 รองลงมาคือ หมวด T เทคโนโลยี จำนวน 93 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.69 หมวดที่นักศึกษาใช้น้อยที่สุดคือหมวด A งานเขียนทั่ว ๆ ไป จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.16 หมวดที่ไม่ได้ใช้เลยคือ หมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด E-F ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา หมวด G ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา หมวด J รัฐศาสตร์ หมวด K กฎหมาย หมวด L การศึกษา หมวด M คีตกกรรม หมวด N วิจิตรศิลป์ หมวด U ยุทธศาสตร์ หมวด V นาวิกศาสตร์ หมวด Z บรรณารักษศาสตร์ และหมวด FIC นวนิยาย สำหรับข้าราชการใช้มากที่สุด คือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 38.46 รองลงมาคือหมวด S เกษตรศาสตร์ จำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30.78 หมวดที่ใช้น้อยที่สุดคือ หมวด P ภาษาและวรรณคดี จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.69 หมวดที่ไม่ได้ใช้เลยคือ หมวด A งานเขียนทั่ว ๆ ไป หมวด B ปรัชญาศาสนา หมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด D ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า หมวด E-F ประวัติศาสตร์ สหรัฐอเมริกา หมวด J รัฐศาสตร์ หมวด K กฎหมาย หมวด L การศึกษา หมวด M คีตกกรรม หมวด N วิจิตรศิลป์ หมวด R แพทยศาสตร์ หมวด T เทคโนโลยี หมวด U ยุทธศาสตร์ หมวด V นาวิกศาสตร์ หมวด Z บรรณารักษศาสตร์ และหมวด FIC นวนิยาย

เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้หนังสือ

ในระยะเวลา 3 ปีคือ 2529-2531 มีการจัดหาและการใช้หนังสือแต่ละหมวดหมู่วิชาของหนังสือ ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ แตกต่างกัน ดังตารางที่ 17-19 โดยตารางที่ 17 เป็นการเปรียบเทียบการจัดหาและการใช้หนังสือทั้งหมด ส่วนตารางที่ 18 และ 19 เป็นการจัดหาและการใช้หนังสือจำแนกตามวิธีการจัดหา

ตารางที่ 17 การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในปี 2529-2531

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	ภาษาไทย		ภาษาต่างประเทศ	
		การจัดหา	จำนวนการใช้	การจัดหา	จำนวนการใช้
		จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนครั้ง(ร้อยละ)	จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนครั้ง(ร้อยละ)
A	งานเขียนทั่ว ๆ ไป	28 (0.57)	41 (0.32)	7 (0.14)	4 (0.06)
B	ปรัชญา ศาสนา	503 (10.23)	1171 (9.04)	61 (1.21)	62 (0.91)
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	49 (1.00)	134 (1.03)	3 (0.06)	-
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	245 (4.99)	642 (4.95)	69 (1.36)	37 (0.54)
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	9 (0.18)	25 (0.19)	31 (0.61)	21 (0.31)
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	111 (2.26)	251 (1.94)	69 (1.36)	26 (0.38)
H	สังคมศาสตร์	966 (19.65)	3,151 (24.31)	813 (16.08)	411 (6.04)
J	รัฐศาสตร์	275 (5.59)	846 (6.53)	74 (1.46)	20 (0.29)
K	กฎหมาย	170 (3.46)	264 (2.04)	11 (0.22)	-
L	การศึกษา	180 (3.66)	373 (2.88)	75 (1.48)	25 (0.37)
M	ศิลปกรรม	6 (0.12)	11 (0.08)	3 (0.06)	2 (0.03)

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	ภาษาไทย		ภาษาคำ प्रदेश	
		การจัดหา	จำนวนการใช้	การจัดหา	จำนวนการใช้
		จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนครั้ง(ร้อยละ)	จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนครั้ง(ร้อยละ)
H	วิจิตรศิลป์	52 (1.07)	198 (1.53)	9 (0.18)	13 (0.19)
P	ภาษาอนุสาวรีย์	258 (5.25)	555 (4.28)	243 (4.81)	218 (3.20)
Q	วิทยาศาสตร์	622 (12.65)	1672 (12.90)	1524 (30.14)	3219 (47.27)
R	มนุษยศาสตร์	443 (9.01)	1025 (7.91)	305 (6.03)	664 (9.75)
S	เกษตรศาสตร์	228 (4.63)	718 (5.54)	577 (11.41)	572 (8.40)
T	เทคโนโลยี	481 (9.78)	1375 (10.61)	1133 (22.40)	1491 (21.89)
U	ยุทธศาสตร์	11 (0.22)	27 (0.21)	11 (0.22)	- -
V	นาวิกศาสตร์	1 (0.03)	- -	6 (0.12)	11 (0.16)
Z	บรรณารักษศาสตร์	60 (1.22)	81 (0.62)	19 (0.37)	4 (0.06)
FIC	นวนิยาย	218 (4.43)	400 (3.09)	14 (0.28)	10 (0.15)
	รวม	4,916 (100.00)	12,960 (100.00)	5,057 (100.00)	6,810 (100.00)

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าหนังสือภาษาไทยที่มีการจัดหาและการใช้เป็นอันดับหนึ่งคือ หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 966 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 19.65 มีการใช้จำนวน 3151 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.31 หนังสือที่จัดหาและมีการใช้เป็นอันดับรองลงมา คือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 622 เล่ม มีการใช้จำนวน 1,672 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.90 หมวดที่มีการจัดหาน้อยที่สุดคือหมวด M คณิตกรรม จำนวน 6 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.12 มีการใช้จำนวน 11 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.08

สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ หมวดที่มีการจัดหาอันดับหนึ่งคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 1,524 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 30.14 มีการใช้จำนวน 3,219 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 47.27 รองลงมาคือ หมวด T เทคโนโลยี จำนวน 1,133 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 22.40 มีการใช้จำนวน 1,491 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.89 หมวดที่มีการจัดหาน้อยที่สุดคือหมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และหมวด M คณิตกรรม จำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.06 หมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ไม่มีการใช้เลย ส่วนหมวด M คณิตกรรม มีการใช้จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.03

ตารางที่ 18 การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปี

2529-2531

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	ภาษาไทย		ภาษาต่างประเทศ	
		การจัดหา	จำนวนการใช้	การจัดหา	จำนวนการใช้
		จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนครั้ง(ร้อยละ)	จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนครั้ง(ร้อยละ)
A	งานเขียนทั่วไป	10 (0.57)	32 (0.49)	5 (0.22)	4 (0.09)
B	ปรัชญา ศาสนา	172 (9.83)	694 (10.72)	9 (0.39)	10 (0.21)
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	10 (0.57)	82 (1.27)	-	-
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	108 (6.17)	374 (5.78)	20 (0.87)	11 (0.24)
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	2 (0.11)	9 (0.14)	15 (0.66)	16 (0.34)
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	34 (1.94)	137 (2.12)	15 (0.66)	15 (0.32)
H	สังคมศาสตร์	459 (26.23)	1,875 (28.96)	195 (8.54)	179 (3.84)
J	รัฐศาสตร์	140 (8.00)	529 (8.17)	15 (0.66)	12 (0.26)
K	กฎหมาย	46 (2.63)	97 (1.50)	2 (0.08)	-
L	การศึกษา	51 (2.91)	157 (2.42)	11 (0.48)	7 (0.15)
M	ศิลปกรรม	4 (0.23)	10 (0.15)	-	-

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	ภาษาไทย		ภาษาต่างประเทศ	
		การจัดหา	จำนวนการใช้	การจัดหา	จำนวนการใช้
		จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนครั้ง(ร้อยละ)	จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนครั้ง(ร้อยละ)
H	วิศวกรรมศิลป์	32 (1.84)	166 (2.56)	3 (0.13)	11 (0.24)
P	ภาษาและวารสารคดี	112 (6.40)	257 (3.96)	68 (2.98)	71 (1.52)
Q	วิทยาศาสตร์	125 (7.14)	476 (7.35)	875 (38.31)	2,316 (49.71)
R	แพทยศาสตร์	147 (8.40)	486 (7.51)	217 (9.50)	550 (11.81)
S	เกษตรศาสตร์	54 (3.09)	486 (7.51)	183 (8.01)	420 (9.01)
T	เทคโนโลยี	182 (10.40)	421 (6.50)	625 (27.36)	1,025 (22.00)
U	อุตสาหกรรม	7 (0.40)	26 (0.40)	10 (0.44)	- -
V	นาวิกศาสตร์	1 (0.06)	-	4 (0.18)	11 (0.24)
Z	บรรณารักษศาสตร์	13 (0.74)	75 (0.16)	12 (0.53)	1 (0.02)
FIC	นวนิยาย	41 (2.34)	86 (1.33)	-	-
	รวม	1,750 (100.00)	6,475 (100.00)	2,284 (100.00)	4,659 (100.00)

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า หนังสือภาษาไทยที่มีการจัดซื้อ และการใช้เป็นอันดับหนึ่งคือ หมวด H สังคมศาสตร์ จัดซื้อจำนวน 459 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 26.23 มีการใช้จำนวน 1,875 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.96 รองลงมาคือหมวด T เทคโนโลยี จัดซื้อจำนวน 182 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 10.40 มีการใช้ 421 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.50 หมวดที่มีการจัดซื้อจำนวนน้อยแต่มีการใช้มากคือ หมวด S เกษตรศาสตร์ จัดซื้อจำนวน 54 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 3.09 แต่มีการใช้จำนวน 486 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.51 หมวดที่มีการจัดซื้อน้อยที่สุดคือ หมวด V นาวิกศาสตร์ จำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.06 ซึ่งไม่มีการใช้เลย

สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ หมวดที่มีการซื้อและการใช้อันดับหนึ่งคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 875 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 38.31 มีการใช้จำนวน 2,316 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 49.71 รองลงมาคือหมวด T เทคโนโลยี จัดซื้อจำนวน 625 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 27.36 มีการใช้ 1,025 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.00 หมวดที่มีการจัดซื้อจำนวนน้อยที่สุดคือ หมวด K กฎหมาย จำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.08 และไม่มีการใช้เลย

ตารางที่ 19 การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่ได้รับบริจาคในปี
2529-2531

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	ภาษาไทย		ภาษาต่างประเทศ	
		การจัดหา จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนการใช้ จำนวนครั้ง(ร้อยละ)	การจัดหา จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนการใช้ จำนวนครั้ง(ร้อยละ)
A	งานเขียนทั่วไป	18 (0.57)	9 (0.14)	2 (0.07)	-
B	ปรัชญา ศาสนา	331 (10.45)	477 (7.36)	52 (1.88)	53 (2.47)
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	39 (1.23)	52 (0.80)	3 (0.11)	-
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	137 (4.33)	268 (4.13)	49 (1.77)	26 (1.21)
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	7 (0.22)	16 (0.25)	16 (0.58)	5 (0.23)
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	77 (2.43)	114 (1.76)	54 (1.95)	10 (0.46)
H	สังคมศาสตร์	507 (16.01)	1,276 (19.68)	618 (22.29)	232 (10.79)
J	รัฐศาสตร์	135 (4.26)	317 (4.89)	59 (2.13)	8 (0.37)
K	กฎหมาย	124 (3.92)	167 (2.58)	9 (0.32)	-
L	การศึกษา	129 (4.07)	216 (3.33)	64 (2.31)	18 (0.85)
M	ศิลปกรรม	2 (0.06)	1 (0.02)	3 (0.11)	2 (0.09)

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	ภาษาไทย		ภาษาต่างประเทศ	
		การจัดหา	จำนวนการใช้	การจัดหา	จำนวนการใช้
		จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนครั้ง(ร้อยละ)	จำนวนเล่ม(ร้อยละ)	จำนวนครั้ง(ร้อยละ)
H	วิจิตรศิลป์	20 (0.63)	32 (0.49)	6 (0.22)	2 (0.09)
P	ภาษาและวรรณคดี	146 (4.62)	298 (4.60)	175 (6.30)	147 (6.83)
Q	วิทยาศาสตร์	497 (15.71)	1,196 (18.44)	649 (23.40)	903 (41.98)
R	แพทยศาสตร์	296 (9.35)	539 (8.31)	88 (3.17)	114 (5.30)
S	เกษตรศาสตร์	174 (5.50)	232 (3.57)	394 (14.21)	152 (7.07)
T	เทคโนโลยี	299 (9.44)	954 (14.70)	508 (18.32)	466 (21.66)
U	สุขภาพศาสตร์	4 (0.13)	1 (0.02)	1 (0.04)	-
V	นาวิกศาสตร์	-	-	2 (0.07)	-
Z	บรรณารักษศาสตร์	47 (1.48)	6 (0.09)	7 (0.25)	3 (0.14)
FIC	นวนิยาย	177 (5.59)	314 (4.84)	14 (0.50)	10 (0.46)
	รวม	3,166 (100.00)	6,485 (100.00)	2,773 (100.00)	2,151 (100.00)

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า หนังสือภาษาไทยที่ได้รับบริจาค และมีการใช้เป็นอันดับหนึ่งคือหนังสือในหมวด H สังคมศาสตร์ ได้รับบริจาค จำนวน 507 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 16.01 มีการใช้จำนวน 1,276 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.68 หมวดที่ได้รับบริจาครองลงมาคือหมวด Q วิทยาศาสตร์ ได้รับบริจาคจำนวน 497 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 15.71 มีการใช้จำนวน 1,196 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.44 หมวด T เทคโนโลยี ได้รับบริจาค จำนวน 299 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 9.44 และมีการใช้จำนวน 954 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.70 หมวดที่ได้รับบริจาค่น้อยที่สุดคือหมวด M คณิตกรรม ได้รับ บริจาคจำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.06 และมีการใช้จำนวน 1 ครั้ง คิด เป็นร้อยละ 0.02

สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ หมวดที่ได้รับบริจาคและมีการใช้ เป็นอันดับหนึ่งคือ หนังสือในหมวด Q วิทยาศาสตร์ ได้รับบริจาคจำนวน 649 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 23.40 มีการใช้จำนวน 903 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 41.98 รองลงมาคือหมวด T เทคโนโลยี ที่ได้รับบริจาคจำนวน 508 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 18.32 มีการใช้จำนวน 466 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.66 หมวดที่ได้รับบริจาค่น้อยที่สุดคือหมวด U ยุทธศาสตร์ จำนวน 1 เล่ม คิดเป็น ร้อยละ 0.04 และไม่มีการใช้เลย

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือ

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือ แสดงไว้ใน ตารางที่ 20-25 โดยที่ตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยทั้งหมด ตารางที่ 21-22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยที่จัดซื้อและบริจาค ตารางที่ 23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาอังกฤษทั้งหมด ตารางที่ 24-25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือที่จัดซื้อและบริจาค

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทย

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	การจัดหา		การใช้		ผ.บ.ศ.สัมพันธ์ r
		จำนวนเล่ม	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	
A	งานเขียนทั่วไป	28	0.57	41	0.32	0.9828**
B	ปรัชญา ศาสนา	503	10.23	1,171	9.04	
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	49	1.00	134	1.03	
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	245	4.99	642	4.95	
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	9	0.18	25	0.19	
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	111	2.26	251	1.94	
H	สังคมศาสตร์	966	19.65	3,151	24.31	
J	รัฐศาสตร์	275	5.59	846	6.53	
K	กฎหมาย	170	3.46	264	2.04	
L	การศึกษา	180	3.66	373	2.88	
M	ศิลปกรรม	6	0.12	11	0.08	
N	วิศวกรรม	52	1.07	198	1.53	
P	ภาษาและวรรณคดี	258	5.25	555	4.28	
Q	วิทยาศาสตร์	622	12.65	1,672	12.90	
R	แพทยศาสตร์	443	9.01	1,025	7.91	
S	เกษตรศาสตร์	228	4.63	718	5.54	
T	เทคโนโลยี	481	9.78	1,375	10.61	
U	ยุทธศาสตร์	11	0.22	27	0.21	
V	นาวาศาสตร์	1	0.03	-	-	
Z	บรรณารักษศาสตร์	60	1.22	81	0.62	
FIC	นวนิยาย	218	4.43	400	3.09	
	รวม	4,916	100.00	12,960	100.00	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.01$

r ($df = 19, \alpha = .01$) จากตารางมีค่าเท่ากับ .549
(Two-tailed test)

จากตารางที่ 20 พบว่าการใช้หนังสือภาษาไทย มีความสัมพันธ์ทาง
บวกในระดับสูงกับการจัดหาหนังสือภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
เท่ากับ 0.9828 และเพื่อที่จะทราบว่าการใช้หนังสือภาษาไทยมีความสัมพันธ์
กับการจัดหาจริงหรือไม่ จึงได้ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์ดังกล่าว โดย
ใช้ตารางสำเร็จรูป (Critical values of the Correlation
Coefficient) พบว่าการใช้หนังสือภาษาไทยมีความสัมพันธ์กันจริงกับการ
จัดหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่า r ที่คำนวณได้เท่ากับ
0.9828 มีค่าสูงกว่า r จากตารางซึ่งเท่ากับ 0.549 ($df = 19, \alpha = .01$)

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยที่จัดซื้อ

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	การจัดหา		การใช้		ส.ป.ส.สัมพันธ์ r	
		จำนวนเล่ม	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ		
A	งานเขียนทั่วไป	10	0.57	32	0.49	.9676**	
B	ปรัชญา ศาสนา	172	9.83	694	10.72		
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	10	0.57	82	1.27		
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	108	6.17	374	5.78		
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	2	0.11	9	0.14		
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	34	1.94	137	2.12		
H	สังคมศาสตร์	459	26.23	1,875	28.96		
J	รัฐศาสตร์	140	8.00	529	8.17		
K	กฎหมาย	46	2.63	97	1.50		
L	การศึกษา	51	2.91	157	2.42		
M	ศิลปกรรม	4	0.23	10	0.15		
H	วิจารณ์ศิลป์	32	1.84	166	2.56		
P	ภาษาและวรรณคดี	112	6.40	257	3.96		
Q	วิทยาศาสตร์	125	7.14	476	7.35		
R	แพทยศาสตร์	147	8.40	486	7.51		
S	เกษตรศาสตร์	54	3.09	486	7.51		
T	เทคโนโลยี	182	10.40	421	6.50		
U	อุตสาหกรรม	7	0.40	28	0.40		
V	นาวิกศาสตร์	1	0.06	-	-		
Z	บรรณารักษศาสตร์	13	0.74	75	1.16		
FIC	นวนิยาย	41	2.34	86	1.33		
	รวม	1,750	100.00	6,475	100.00		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.01$

r ($df = 19, \alpha = 0.01$) จากตารางมีค่าเท่ากับ .549

ในตารางที่ 21 นี้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาหนังสือภาษาไทยด้วยการจัดซื้อกับการใช้หนังสือภาษาไทยที่จัดซื้อ มา ปรากฏว่า เป็นความสัมพันธ์ในทางบวกและอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.9676 และเมื่อทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังกล่าว โดยใช้ตารางสำเร็จรูปพบว่า มีความสัมพันธ์กันจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่า r ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.9676 มีค่าสูงกว่าค่า r จากตารางซึ่งเท่ากับ 0.549 ($df = 19, \alpha = 0.01$)

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยที่ได้รับบริจาค

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	การจัดหา		การใช้		ค.ป.ส.สัมพันธ์ r	
		จำนวนเล่ม	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ		
A	งานเขียนทั่วไป	18	0.57	9	0.14	0.9601**	
B	ปรัชญา ศาสนา	331	10.45	477	7.36		
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	39	1.23	52	0.80		
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	137	4.33	268	4.13		
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	7	0.22	16	0.25		
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	77	2.43	114	1.76		
H	สังคมศาสตร์	507	16.01	1,276	19.68		
J	รัฐศาสตร์	135	4.26	317	4.89		
K	กฎหมาย	124	3.92	167	2.58		
L	การศึกษา	129	4.07	216	3.33		
M	ศิลปะกรรม	2	0.06	1	0.02		
H	วิจารณ์ศิลป์	20	0.63	32	0.49		
P	ภาษาและวรรณคดี	146	4.62	298	4.60		
Q	วิทยาศาสตร์	497	15.71	1,198	18.44		
R	แพทยศาสตร์	296	9.35	539	8.31		
S	เกษตรศาสตร์	174	5.50	232	3.57		
T	เทคโนโลยี	299	9.44	954	14.70		
U	ยุทธศาสตร์	4	0.13	1	0.02		
V	นาวาศาสตร์	-	-	-	-		
Z	บรรณารักษศาสตร์	47	1.48	6	0.09		
FIC	นวนิยาย	177	5.59	314	4.84		
	รวม	3,166	100.00	6,485	100.00		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.01$

r ($df = 18, \alpha = 0.01$) จากตารางมีค่าเท่ากับ .561 จากตารางที่ 22 พบว่าการใช้หนังสือภาษาไทยที่ได้รับบริจาค มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการจัดหาหนังสือภาษาไทยด้วยการได้รับบริจาค โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.9601 และเมื่อทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังกล่าว โดยใช้ตารางสำเร็จรูป พบว่ามีความสัมพันธ์กันจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่า r ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.9601 มีค่าสูงกว่าค่า r จากตารางซึ่งเท่ากับ 0.561 ($df = 18, \alpha = 0.01$)

หมายเหตุ ในการวิเคราะห์ได้ตัดหมวด V นาวิกศาสตร์ ทั้งนี้ เนื่องจากไม่มีการจัดหาและไม่มีการใช้

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	การจัดหา		การใช้		ผ.บ.ส.สัมพันธ์ r
		จำนวนเล่ม	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	
A	งานเขียนทั่วไป	7	0.14	4	0.06	0.9253**
B	ปรัชญา ศาสนา	61	1.21	62	0.91	
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	3	0.06	-	-	
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	69	1.36	37	0.54	
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	31	0.61	21	0.31	
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	69	1.36	26	0.38	
H	สังคมศาสตร์	813	16.08	411	6.04	
J	รัฐศาสตร์	74	1.46	20	0.29	
K	กฎหมาย	11	0.22	-	-	
L	การศึกษา	75	1.48	25	0.37	
M	ศิลปกรรม	3	0.06	2	0.03	
N	วิศวกรรม	9	0.18	13	0.19	
P	ภาษาและวรรณคดี	243	4.81	218	3.20	
Q	วิทยาศาสตร์	1,524	30.14	3,219	47.27	
R	แพทยศาสตร์	305	6.03	664	9.75	
S	เกษตรศาสตร์	577	11.41	572	8.40	
T	เทคโนโลยี	1,133	22.40	1,491	21.89	
U	ยุทธศาสตร์	11	0.22	-	-	
V	นาวิกศาสตร์	6	0.12	11	0.16	
Z	บรรณารักษศาสตร์	19	0.37	4	0.06	
FIC	นวนิยาย	14	0.28	10	0.15	
	รวม	5,057	100.00	6,810	100.00	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.01$

r ($df = 19$, $\alpha = 0.01$) จากตารางมีค่าเท่ากับ 0.549
จากตารางที่ 23 พบว่าการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศมีความ
สัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการจัดหา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ
0.9253 และเมื่อทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังกล่าว โดยใช้
ตารางสำเร็จรูป พบว่ามีความสัมพันธ์กันจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.01 โดยค่า r ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.9253 มีค่าสูงกว่าค่า r จากตาราง
ซึ่งเท่ากับ 0.549 ($df = 19$, $\alpha = .01$)

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการและการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อ

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	การจัดการ		การใช้		ส.ป.ส.สัมพันธ์ r
		จำนวนเล่ม	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	
A	งานเขียนทั่วไป	5	0.22	4	0.09	0.9709**
B	ปรัชญา ศาสนา	9	0.39	10	0.21	
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	20	0.87	11	0.24	
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	15	0.66	16	0.34	
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	15	0.66	15	0.32	
H	สังคมศาสตร์	195	8.54	179	3.84	
J	รัฐศาสตร์	15	0.66	12	0.26	
K	กฎหมาย	2	0.08	-	-	
L	การศึกษา	11	0.48	7	0.15	
M	ศิลปกรรม	-	-	-	-	
N	วิศวกรรม	3	0.13	11	0.24	
P	ภาษาและวรรณคดี	68	2.98	71	1.52	
Q	วิทยาศาสตร์	875	38.31	2,316	49.71	
R	แพทยศาสตร์	217	9.50	550	11.81	
S	เกษตรศาสตร์	183	8.01	420	9.01	
T	เทคโนโลยี	625	27.36	1,025	22.00	
U	ยุทธศาสตร์	10	0.44	-	-	
V	นาวิกศาสตร์	4	0.18	11	0.24	
Z	บรรณารักษศาสตร์	12	0.53	1	0.02	
FIC	นวนิยาย	-	-	-	-	
	รวม	2,284	100.00	4,659	100.00	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.01$

r ($df = 16, \alpha = 0.01$)

จากตารางที่ 24 พบว่าการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการจัดหาด้วยการซื้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.9709 และเมื่อทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้ตารางสำเร็จรูป พบว่ามีความสัมพันธ์กันจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่า r ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.9709 มีค่าสูงกว่าค่า r จากตารางซึ่งเท่ากับ 0.590 ($df = 16, \alpha = .01$)

หมายเหตุ ในการวิเคราะห์ได้ตัดหมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมวด M คีตกกรรม และหมวด FIC นวนิยาย เนื่องจากไม่มีการจัดหาและการใช้

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศที่ได้รับบริจาค

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	การจัดหา		การใช้		ผ.บ.ส.สัมพันธ์ r	
		จำนวนเล่ม	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ		
A	งานเขียนทั่วไป	2	0.07	-	-	0.8558**	
B	ปรัชญา ศาสนา	52	1.88	53	2.47		
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	3	0.11	-	-		
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	49	1.77	26	1.21		
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	16	0.58	5	0.23		
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	54	1.95	10	0.46		
H	สังคมศาสตร์	618	22.29	232	10.79		
J	รัฐศาสตร์	59	2.13	8	0.37		
K	กฎหมาย	9	0.32	-	-		
L	การศึกษา	64	2.31	18	0.85		
M	ศิลปกรรม	3	0.11	2	0.09		
N	วิจารณ์ศิลป์	6	0.22	2	0.09		
P	ภาษาและวรรณคดี	175	6.30	147	6.83		
Q	วิทยาศาสตร์	649	23.40	903	41.98		
R	แพทย์ศาสตร์	88	3.17	114	5.30		
S	เกษตรศาสตร์	394	14.21	152	7.07		
T	เทคโนโลยี	508	18.32	466	21.66		
U	ยุทธศาสตร์	1	0.04	-	-		
V	นาวิกศาสตร์	2	0.07	-	-		
Z	บรรณารักษศาสตร์	7	0.25	3	0.14		
FIC	นวนิยาย	14	0.50	10	0.46		
	รวม	2,773	100.00	2,151	100.00		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.01$

r ($df = 19, \alpha = .01$) จากตารางมีค่าเท่ากับ 0.549 จากตารางที่ 25 พบว่าการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศที่ได้รับบริจาคมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการจัดหาด้วยการได้รับบริจาค โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.8558 และเมื่อทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังกล่าวโดยใช้ตารางสำเร็จรูป พบว่ามีความสัมพันธ์กันจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01. โดยค่า r ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.8558 มีค่าสูงกว่าค่า r จากตารางซึ่งเท่ากับ 0.549 ($df = 19, \alpha = 0.01$)

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอายุของหนังสือที่มีการใช้

ข้อมูลในส่วนนี้ได้แสดงไว้ในตารางที่ 26 - 28 เป็นการจำแนก
ปริมาณหรือจำนวนครั้งของการใช้หนังสือ จำแนกตามกลุ่มอายุของหนังสือและ
ภาษาของหนังสือ

ตารางที่ 26 การใช้หนังสือจำแนกตามกลุ่มอายุของหนังสือ

กลุ่มอายุ	ปริมาณหนังสือ (จำนวนเล่ม)	ปริมาณการใช้ (จำนวนครั้ง)	ร้อยละ	อัตราส่วนของจำนวนครั้ง ต่อ 1 เล่ม
0-5 ปี	6,652	13,990	70.76	2.10
6-10 ปี	2,441	4,406	22.29	1.80
11-15 ปี	484	795	4.02	1.64
16-20 ปี	250	364	1.84	1.46
20 ปีขึ้นไป	146	215	1.09	1.47
รวม	9,973	19,770	100	1.98

จากตารางที่ 26 พบว่าหนังสือที่มีช่วงอายุ 0-5 ปี จะมีปริมาณการใช้สูงกว่าทุกกลุ่มอายุเท่ากับ 13,990 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 70.76 รองลงมาได้แก่หนังสือที่อยู่ในกลุ่มอายุ 6-10 ปี คิดเป็นจำนวน 4,406 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.29 สำหรับหนังสือที่มีปริมาณการใช้น้อยที่สุดได้แก่หนังสือที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป เท่ากับ 215 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.09

แต่หากพิจารณาการใช้โดยเฉลี่ยเป็นอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อ 1 เล่ม พบเช่นเดียวกันว่าหนังสือที่อยู่ในกลุ่มอายุ 0-5 ปี มีอัตราส่วนเป็นจำนวนครั้งต่อเล่มสูงสุดเท่ากับ 2.10 ครั้งต่อเล่ม รองลงมาได้แก่หนังสือในกลุ่มอายุ 6-10 ปี เท่ากับ 1.80 ครั้งต่อเล่ม และต่ำสุดคือหนังสือที่อยู่ในกลุ่มอายุ 16-20 ปีขึ้นไป เท่ากับ 1.46 ครั้งต่อเล่ม

จากการเปรียบเทียบการใช้ทั้ง 2 แบบ จึงเห็นได้ว่าการใช้หนังสือในกลุ่มอายุ 0-5 ปี มากที่สุดและค่อยๆ ลดลงตามลำดับอายุของหนังสือที่มากขึ้น

ตารางที่ 27 การใช้หนังสือจำนวนกตามกลุ่มอายุและภาษาของหนังสือ

กลุ่มอายุ หนังสือ	หนังสือภาษาไทย				หนังสือภาษาต่างประเทศ			
	จำนวนหนังสือ (เล่ม)	จำนวนการใช้ (ครั้ง)	ร้อยละ	อัตราส่วน (ครั้ง/เล่ม)	จำนวนหนังสือ (เล่ม)	จำนวนการใช้ (ครั้ง)	ร้อยละ	อัตราส่วน (ครั้ง/เล่ม)
0-5 ปี	4,190	10,023	79.93	2.39	2,462	3,967	54.86	1.61
6-10 ปี	942	2,064	16.46	2.19	1,499	2,342	32.39	1.56
11-15 ปี	220	392	3.13	1.78	264	403	5.57	1.53
16-20 ปี	49	57	0.46	1.16	201	307	4.25	1.53
20 ปีขึ้นไป	8	3	0.02	0.38	138	212	2.93	1.54
รวม ¹	5,409	12,539	100	2.32	4,564	7,231	100	1.58

จากตารางที่ 27 แสดงการใช้หนังสือ จำแนกตามกลุ่มอายุและภาษาของหนังสือ พบว่าหนังสือภาษาไทยที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จะมีการใช้สูงสุด จำนวน 10,023 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 79.93 รองลงมาได้แก่ หนังสือที่อยู่ในกลุ่มอายุ 6-10 ปี มีการใช้จำนวน 2,064 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.46 และน้อยที่สุดในกลุ่มอายุ 20 ปีขึ้นไป ซึ่งมีการใช้จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.02 สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ พบว่าหนังสือที่มีการใช้มากที่สุดได้แก่ หนังสือที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จะมีการใช้สูงสุดจำนวน 3,967 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 54.86 รองลงมาได้แก่ หนังสือที่อยู่ในกลุ่มอายุ 6-10 ปี มีการใช้จำนวน 2,342 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 32.39 และน้อยที่สุดในกลุ่มอายุ 20 ปีขึ้นไป ซึ่งมีการใช้จำนวน 212 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.93

สำหรับการใช้โดยเฉลี่ยเป็นอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อ 1 เล่ม พบว่าหนังสือภาษาไทยที่มีช่วงอายุ 0-5 ปี มีอัตราส่วนการใช้คิดเป็นจำนวนครั้งต่อเล่มสูงสุดเท่ากับ 2.39 รองลงมาได้แก่ หนังสือในกลุ่มอายุ 6-10 ปี เท่ากับ 2.19 ครั้งต่อเล่ม และน้อยที่สุดได้แก่ หนังสือที่อยู่ในกลุ่มอายุ 20 ปีขึ้นไป เท่ากับ 0.38 ครั้งต่อเล่ม ส่วนหนังสือภาษาต่างประเทศพบว่าหนังสือที่มีอยู่ในช่วงอายุ 0-5 ปี มีอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อเล่มสูงสุดเท่ากับ 1.61 และน้อยที่สุดได้แก่ หนังสือที่มีอายุอยู่ในช่วง 11-15 ปี และ 16-20 ปี ซึ่ง มีอัตราส่วนการใช้คิดเป็นจำนวนครั้งต่อเล่มเท่ากัน คือ 1.53 ต่อเล่ม

แสดงให้เห็นว่าหนังสือภาษาไทยและหนังสือภาษาต่างประเทศที่มีการใช้มากที่สุดจะอยู่ในกลุ่มอายุ 0-5 ปี และจะมีการใช้น้อยลงตามลำดับอายุของหนังสือที่มากขึ้น นั่นคือ มีการใช้หนังสือใหม่มากกว่าหนังสือเก่านั่นเอง

ตารางที่ 28 การใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่และกลุ่มอายุของหนังสือ

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	0-5 ปี				6-10 ปี				11-15 ปี				16-20 ปี				20 ปีขึ้นไป			
		จำนวนหนังสือ (เล่ม)	จำนวนการใช้ (ครั้ง)	ร้อยละของ การใช้	อัตราส่วน 1 ครั้งต่อ เล่ม	จำนวนหนังสือ (เล่ม)	จำนวนการใช้ (ครั้ง)	ร้อยละของ การใช้	อัตราส่วน 1 ครั้งต่อ เล่ม	จำนวนหนังสือ (เล่ม)	จำนวนการใช้ (ครั้ง)	ร้อยละของ การใช้	อัตราส่วน 1 ครั้งต่อ เล่ม	จำนวนหนังสือ (เล่ม)	จำนวนการใช้ (ครั้ง)	ร้อยละของ การใช้	อัตราส่วน 1 ครั้งต่อ เล่ม	จำนวนหนังสือ (เล่ม)	จำนวนการใช้ (ครั้ง)	ร้อยละของ การใช้	อัตราส่วน 1 ครั้งต่อ เล่ม
A	งานเขียนทั่ว ๆ ไป	14	35	0.25	2.50	7	5	0.11	0.71	8	3	0.38	0.38	3	1	0.27	0.33	3	1	0.46	0.33
B	ปรัชญา ศาสนา	272	670	4.79	2.46	190	410	9.31	2.16	89	135	17.00	1.52	13	18	4.95	1.38	-	-	-	-
C	ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	19	91	0.65	4.79	4	19	0.43	4.75	22	18	2.27	0.82	7	6	1.65	0.86	-	-	-	-
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า	195	492	3.52	2.52	90	110	2.50	1.22	22	76	9.57	3.45	5	1	0.27	0.20	2	-	-	-
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	7	10	0.07	1.43	29	35	0.79	1.21	4	1	0.13	0.25	-	-	-	-	-	-	-	-
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา	109	163	1.17	1.50	44	61	1.38	1.39	21	42	5.29	2.00	6	11	3.02	1.83	-	-	-	-
H	สังคมศาสตร์	1,237	2,779	19.86	2.25	497	720	16.34	1.45	34	56	7.05	1.65	9	4	1.10	0.44	2	3	1.39	1.50
J	รัฐศาสตร์	278	770	5.50	2.77	54	88	2.00	1.63	5	3	0.38	0.6	7	5	1.38	0.71	5	-	-	-
K	กฎหมาย	103	152	1.09	1.48	64	95	2.16	1.48	11	15	1.89	1.36	2	-	-	-	1	2	0.93	2.00
L	การศึกษา	192	314	2.24	1.64	47	64	1.45	1.36	12	20	2.52	1.67	4	-	-	-	-	-	-	-
M	ศิลปกรรม	3	10	0.07	3.33	5	1	0.02	0.20	-	-	-	-	1	2	0.55	2	-	-	-	-
N	วิจิตรศิลป์	38	186	1.33	4.89	18	23	0.52	1.28	3	-	-	-	2	2	0.55	1	-	-	-	-

หมวดหมู่	ประเภทของหนังสือ	0-5 ปี				6-10 ปี				11-15 ปี				16-20 ปี				20 ปีขึ้นไป			
		จำนวนหนังสือ (เล่ม)	จำนวนการใช้ (ครั้ง)	ร้อยละของการใช้	อัตราส่วน 1 ครั้งต่อเล่ม	จำนวนหนังสือ (เล่ม)	จำนวนการใช้ (ครั้ง)	ร้อยละของการใช้	อัตราส่วน 1 ครั้งต่อเล่ม	จำนวนหนังสือ (เล่ม)	จำนวนการใช้ (ครั้ง)	ร้อยละของการใช้	อัตราส่วน 1 ครั้งต่อเล่ม	จำนวนหนังสือ (เล่ม)	จำนวนการใช้ (ครั้ง)	ร้อยละของการใช้	อัตราส่วน 1 ครั้งต่อเล่ม	จำนวนหนังสือ (เล่ม)	จำนวนการใช้ (ครั้ง)	ร้อยละของการใช้	อัตราส่วน 1 ครั้งต่อเล่ม
P	ภาษาและวรรณคดี	265	518	3.71	1.95	173	216	4.90	1.25	30	15	1.89	0.5	31	21	5.77	0.68	2	3	1.39	0.50
Q	วิทยาศาสตร์	1,322	3,148	22.50	2.38	501	1,206	27.37	2.41	120	137	17.25	1.14	113	238	65.38	2.11	90	162	75.00	1.80
R	แพทยศาสตร์	597	1,460	10.44	2.45	135	218	4.95	1.61	13	7	0.88	0.54	3	4	1.10	1.33	-	-	-	-
S	เกษตรศาสตร์	627	1,033	7.38	1.65	156	235	5.34	1.51	19	21	2.64	1.11	2	1	0.27	0.50	1	-	-	-
T	เทคโนโลยี	1,155	1,799	12.86	1.56	321	727	16.50	2.26	64	245	30.86	3.83	38	50	13.74	1.32	36	45	20.83	1.22
U	ยุทธศาสตร์	11	27	0.19	2.45	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	นาวิกศาสตร์	4	11	0.08	2.75	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Z	บรรณารักษศาสตร์	72	83	0.59	1.15	5	2	0.05	0.4	2	-	-	0.5	-	-	-	-	-	-	-	-
FIC	นวนิยาย	132	239	1.71	1.81	88	171	3.88	1.94	5	-	-	-	3	-	-	-	4	-	-	-
	รวม	6,652	13,990	100	2.10	2,441	4,406	100	1.80	484	794	100	1.64	250	364	100	1.46	146	216	100	1.47

จากตารางที่ 28 เป็นการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างหมวดหมู่หนังสือและกลุ่มอายุของหนังสือที่มีการใช้ พบว่าหนังสือที่มีอายุในช่วง 0-5 ปี มีการใช้สูงสุดในทุกหมวดหมู่ และจะมีการใช้ลดลงตามลำดับอายุของหนังสือที่มากขึ้น ยกเว้นหนังสือหมวด A งานเขียนทั่วไป ใช้หนังสือในกลุ่มอายุช่วง 11-15 ปี มากกว่ากลุ่มอายุ 0-5 ปี และหมวด D ประวัติศาสตร์ทั่วไป และประวัติศาสตร์โลกเก่า ใช้หนังสือในกลุ่มอายุช่วง 11-15 ปี มากกว่ากลุ่มอายุ 0-5 ปี หมวด E-F ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา ใช้หนังสือในกลุ่มอายุช่วง 6-10 ปีมากกว่ากลุ่มอายุ 0-5 ปี ส่วนหมวด G ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา ใช้หนังสือในกลุ่มอายุช่วง 11-15 ปี มากกว่ากลุ่มอายุ 0-5 ปี

เมื่อพิจารณาการใช้โดยเฉลี่ยเป็นอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อ 1 เล่ม ของทุกหมวดหมู่หนังสือและกลุ่มอายุ พบว่าหนังสือที่มีอายุในช่วง 0-5 ปี จะมีการใช้ เป็นอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อเล่มสูงกว่าทุกกลุ่มอายุ และลดลงตามลำดับอายุที่มากขึ้นดังนี้ กลุ่มอายุ 0-5 ปี เท่ากับ 2.10 ครั้งต่อเล่ม กลุ่มอายุ 6-10 ปี เท่ากับ 1.80 ครั้งต่อเล่ม กลุ่มอายุ 11-15 ปี เท่ากับ 1.64 ครั้งต่อเล่ม กลุ่มอายุ 16-20 ปี เท่ากับ 1.46 ครั้งต่อเล่ม และช่วงอายุ 20 ปีขึ้นไป เท่ากับ 1.47 ครั้งต่อเล่ม ซึ่งพบว่าในช่วงอายุ 20 ปีขึ้นไป จะมีการใช้ เป็นอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อเล่มมากกว่าหนังสือในกลุ่มอายุ 16-20 ปี เมื่อศึกษาแต่ละหมวดวิชา พบว่าหนังสือที่มีอายุในช่วง 0-5 ปี จะมีการใช้ เป็นอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อเล่มสูงสุดทุกหมวดหมู่ และจะมีการใช้ เป็นอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อเล่มลดลงตามลำดับอายุที่มากขึ้น ยกเว้นหนังสือหมวด G ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา ที่มีอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อเล่มของหนังสือในช่วงอายุ 11-15 ปี มากกว่า 0-5 ปี

บทที่ 5

บทสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นบทสรุปการวิจัยเรื่อง การจัดหาและ การใช้หนังสือของ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ โดยกล่าวถึง วัตถุประสงค์ สมมติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดหาและ การใช้หนังสือของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาถึงวัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้หอสมุดกลางจัดซื้อ
2. เพื่อวิเคราะห์ปริมาณและประเภทของหนังสือที่จัดหามาในช่วงปี พ.ศ. 2529-2531 จำแนกตามหมวดหมู่วิชาของระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน
3. เพื่อวิเคราะห์ปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาเข้ามาในช่วงปี พ.ศ. 2529-1531 จำแนกตามหมวดหมู่วิชาของระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาหนังสือและการใช้หนังสือที่จัดหาเข้ามาในช่วงปี พ.ศ. 2529-2531
5. เพื่อศึกษาถึงอายุของหนังสือที่มีการใช้

สมมติฐานการวิจัย

1. การจัดหาหนังสือของห้องสมุดและการใช้หนังสือของผู้ใช้ห้องสมุดมีความสัมพันธ์กัน
2. อัตราส่วนการใช้หนังสือภาษาไทยมีมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ
3. หนังสือที่มีปริมาณการใช้สูงจะมีอายุไม่เกิน 5 ปี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ต้องการศึกษาในแง่ของการจัดหาและการใช้หนังสือ จึงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมการวิจัยครั้งนี้ 2 ชนิดได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นการศึกษาวัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือเพื่อให้ห้องสมุดจัดซื้อ และแบบบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ของหนังสือแต่ละเล่ม รายละเอียดต่าง ๆ ประกอบด้วย เลขเรียกหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง เลขทะเบียน ปีที่จัดหา วิธีการจัดหา (จัดซื้อหรือได้รับบริจาค) ปริมาณการยืมหรือความถี่ในการยืม สถานภาพของผู้ยืม (อาจารย์, ข้าราชการนักศึกษา) คณะ/หน่วยงานที่สั่งซื้อ หนังสือที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัยนี้เป็นหนังสือที่หอสมุดกลางจัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2529-2531 และเป็นหนังสือทั่วไปที่จัดเก็บในชั้นเก็บ ซึ่งผู้ใช้สามารถยืมออกนอกหอสมุดกลางได้ มีจำนวน 9,973 เล่ม แบ่งเป็นหนังสือภาษาไทย 4,916 เล่ม และหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 5,057 เล่ม แบบสอบถามที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัยเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการคัดเลือกหนังสือ เพื่อจัดซื้อ จัดหาของ อาจารย์ได้จากคณะต่าง ๆ ดังนี้ คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ คณะเภสัชศาสตร์ และคณะวิทยาการจัดการ จำนวน 314 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลจากแบบบันทึกของหนังสือแต่ละชื่อเรื่อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ หาค่าอัตราส่วน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ของการคัดเลือกหนังสือ เพื่อจัดซื้อจัดหาของอาจารย์

1.1 อาจารย์คัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อมากที่สุด ได้แก่ ใช้ประกอบการเตรียมการสอนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การใช้ประกอบการวิจัย และน้อยที่สุดเพื่อใช้ประกอบการทดลอง

1.2 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดสั่งซื้อมากที่สุด ได้แก่ ใช้ประกอบการเรียนการสอน รองลงมาใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา และน้อยที่สุดเพื่อใช้ประกอบการทดลอง

1.3 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดสั่งซื้อมากที่สุด ได้แก่ ใช้ประกอบการเตรียมการสอน รองลงมาใช้ประกอบการวิจัย และน้อยที่สุดเพื่อใช้ประกอบการอภิปราย/สัมมนา

1.4 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะทรัพยากรธรรมชาติในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดสั่งซื้อมากที่สุด ได้แก่ ใช้ประกอบการเตรียมการสอน รองลงมาใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา และน้อยที่สุดเพื่อใช้ประกอบการศึกษาหาความรู้ทั่วไป

1.5 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะ เกษศาสตร์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดสั่งซื้อมากที่สุด ได้แก่ ใช้ประกอบการเตรียม

การสอน รองลงมาใช้ประกอบการวิจัย และน้อยที่สุดใช้ประกอบการ
อภิปรายสัมมนา

1.6 วัตถุประสงค์ของอาจารย์คณะวิทยาการจัดการในการ
คัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดสั่งซื้อมากที่สุดได้แก่ ใช้ประกอบการเตรียม
การสอน รองลงมาใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา และน้อยที่สุดใช้
ประกอบการอภิปราย/สัมมนา ส่วนใช้ประกอบการทดลองไม่มีเลย

2. ปริมาณการจัดหาหนังสือของหอสมุดกลาง

2.1 หนังสือภาษาไทย

2.1.1 ในปี 2529-2531 หอสมุดกลางได้จัดหา
หนังสือภาษาไทยน้อยกว่าหนังสือภาษาอังกฤษ แบ่งเป็นหมวดหมู่ที่จัดหามากที่สุด
จนถึงน้อยที่สุดตามลำดับดังนี้

หมวด H สังคมศาสตร์	จำนวน 966 เล่ม คิดเป็นร้อยละ	19.65
หมวด Q วิทยาศาสตร์	จำนวน 622 เล่ม คิดเป็นร้อยละ	12.65
หมวด B ปรัชญา ศาสนา	จำนวน 503 เล่ม คิดเป็นร้อยละ	10.23
หมวด T เทคโนโลยี	จำนวน 481 เล่ม คิดเป็นร้อยละ	9.78
ปริมาณหนังสือภาษาไทยที่จัดหาเข้ามาจำนวนน้อยคือ		
หมวด M คีตกกรรม	จำนวน 6 เล่ม คิดเป็นร้อยละ	0.12
หมวด V นาวิกศาสตร์	จำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ	0.03

2.1.2 การจัดหาหนังสือด้วยการได้รับบริจาคมี
ปริมาณมากกว่าการจัดซื้อ โดยได้รับบริจาคจำนวน 3,166 เล่ม และมีการจัด
ซื้อจำนวน 1,750 เล่ม

หอสมุดกลางได้จัดซื้อมีปริมาณมากตามลำดับหมวดหมู่ดังนี้

หมวด H สังคมศาสตร์	จำนวน 459 เล่ม คิดเป็นร้อยละ	26.23
หมวด T เทคโนโลยี	จำนวน 182 เล่ม คิดเป็นร้อยละ	10.40
หมวด B ปรัชญา ศาสนา	จำนวน 172 เล่ม คิดเป็นร้อยละ	9.83

ปริมาณการจัดซื้อหนังสือภาษาไทยน้อยตามลำดับดังนี้

หมวด E-F ประวัติศาสตร์

สหรัฐอเมริกา จำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.11

หมวด V นาวิกศาสตร์ จำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.06

2.2 หนังสือภาษาต่างประเทศ

2.2.1 หอสมุดกลางได้จัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศมากกว่าหนังสือภาษาไทย แบ่งเป็นหมวดหมู่ที่จัดหามากที่สุดจนถึงน้อยที่สุดตามลำดับดังนี้

หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 1,524 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 30.14

หมวด T เทคโนโลยี จำนวน 1,133 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 22.40

หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 813 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 16.08

หมวด S เกษตรศาสตร์ จำนวน 577 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 11.41

ปริมาณหนังสือภาษาต่างประเทศที่จัดหาเข้ามาจำนวนน้อยคือ

หมวด C ประวัติศาสตร์และ

ศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.06

หมวด M คติกรรม จำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.06

2.2.2 การจัดหาหนังสือด้วยการได้รับบริจาคมีปริมาณมากกว่าการจัดซื้อ โดยได้รับบริจาค จำนวน 2,773 เล่ม และมีการจัดซื้อจำนวน 2,284 เล่ม

หอสมุดกลางได้จัดซื้อที่มีปริมาณมากตามลำดับหมวดหมู่ดังนี้

หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 875 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 38.31

หมวด T เทคโนโลยี จำนวน 625 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 27.36

หมวด R แพทยศาสตร์ จำนวน 217 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 9.50

ปริมาณการจัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศน้อยตามลำดับดังนี้

หมวด N วิจารณ์ศิลป์ จำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.13

หมวด C ประวัติศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ไม่ได้มีการจัดซื้อ

หมวด M คติกรรม ไม่ได้มีการจัดซื้อ

และหนังสือนวนิยายภาษาอังกฤษ ไม่ได้มีการจัดซื้อ

3. ปริมาณการใช้หนังสือ

3.1 หนังสือภาษาไทย

3.1.1 ในปี พ.ศ.2529-2531 ผู้ใช้หอสมุดกลางได้ใช้หนังสือภาษาไทยในปริมาณที่สูงและมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ โดยมีปริมาณการใช้จำนวน 12,960 ครั้ง สามารถแบ่งปริมาณการใช้ตามหมวดหมู่ดังต่อไปนี้

หมวด H สังคมศาสตร์	จำนวน 3,151 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ 24.31
หมวด Q วิทยาศาสตร์	จำนวน 1,672 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ 12.90
หมวด T เทคโนโลยี	จำนวน 1,375 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ 10.61

3.1.2 ปริมาณการใช้หนังสือที่หอสมุดกลางได้รับบริจาคมากกว่าหนังสือที่หอสมุดกลางได้จัดซื้อ สำหรับการใช้น้ำหนังสือที่บริจาคจำนวน 6,485 ครั้ง มีผู้ใช้มากเรียงลำดับดังนี้

หมวด H สังคมศาสตร์	จำนวน 1,276 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ 19.68
หมวด Q วิทยาศาสตร์	จำนวน 1,196 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ 18.44
หมวด T เทคโนโลยี	จำนวน 954 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ 14.70

ส่วนหนังสือที่ได้รับการสั่งซื้อมีปริมาณการใช้ 6,475 ครั้ง ผู้ใช้มากเรียงลำดับดังนี้

หมวด H สังคมศาสตร์	จำนวน 1,875 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ 28.96
หมวด B ปรัชญา ศาสนา	จำนวน 694 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ 10.72
หมวด R แพทยศาสตร์	จำนวน 486 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ 7.51
หมวด S เกษตรศาสตร์	จำนวน 486 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ 7.51

3.2 หนังสือภาษาต่างประเทศ

3.2.1 ในปี พ.ศ.2529-2531 ผู้ใช้หอสมุดกลางได้ใช้หนังสือภาษาต่างประเทศในปริมาณที่น้อยกว่าหนังสือภาษาไทย โดยมีปริมาณการใช้จำนวน 6,810 ครั้ง แบ่งปริมาณการใช้ตามหมวดหมู่ดังต่อไปนี้

หมวด Q วิทยาศาสตร์	จำนวน 3,219 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ 47.27
หมวด T เทคโนโลยี	จำนวน 1,491 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ 21.89

หมวด R แพทยศาสตร์	จำนวน	664 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ	9.75
หมวด H สังคมศาสตร์	จำนวน	411 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ	6.04

3.2.2 ปริมาณการใช้หนังสือที่หอสมุดกลางสั่งซื้อมากกว่าหนังสือที่หอสมุดกลางได้รับบริจาค

สำหรับการใช้หนังสือสั่งซื้อจำนวน 4,659 ครั้ง มีผู้ใช้มากเรียงลำดับดังนี้

หมวด Q วิทยาศาสตร์	จำนวน	2,316 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ	49.71
หมวด T เทคโนโลยี	จำนวน	1,025 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ	22.00
หมวด R แพทยศาสตร์	จำนวน	550 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ	11.81
หมวด S เกษตรศาสตร์	จำนวน	420 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ	9.01

ส่วนหนังสือที่ได้รับการบริจาคมีปริมาณการใช้จำนวน 2,151 ครั้ง มีผู้ใช้มากเรียงลำดับดังนี้

หมวด Q วิทยาศาสตร์	จำนวน	903 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ	41.98
หมวด T เทคโนโลยี	จำนวน	466 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ	21.66
หมวด H สังคมศาสตร์	จำนวน	232 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ	10.79
หมวด S เกษตรศาสตร์	จำนวน	152 ครั้ง	คิดเป็นร้อยละ	7.07

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือ

4.1 หนังสือภาษาไทย จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยทั้งหมด ตลอดจนหาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือ จำแนกตามวิธีการจัดหาคือจัดซื้อและได้รับบริจาคและหาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และเมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของความสัมพันธ์แล้ว สามารถสรุปได้ว่าการจัดหาหนังสือภาษาไทยของหอสมุดกลาง กับการใช้หนังสือภาษาไทยของผู้ใช้หอสมุดกลางมีความสัมพันธ์กัน

4.2 หนังสือภาษาต่างประเทศ เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศทั้งหมด ตลอดจนหาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ จำแนกตามวิธีการจัดหา คือ การจัดซื้อและได้รับบริจาค รวมทั้งหาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหา

และการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ จำแนกตามหมวดหมู่หนังสือ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศอยู่ในระดับสูง และเมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของความสัมพันธ์นั้นแล้ว สามารถสรุปได้ว่าการจัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศของหอสมุดกลางกับการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศของผู้ใช้หอสมุดกลางมีความสัมพันธ์กัน

5. อายุของหนังสือที่มีการใช้ จากการศึกษาถึงอายุของหนังสือที่มีการใช้ พบว่าหนังสือที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จะมีปริมาณการใช้มากกว่าหนังสือที่อยู่ในกลุ่มอายุอื่น ๆ คือมีปริมาณการใช้คิดเป็นร้อยละ 70.76 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอายุ 6-10 ปี เท่ากับร้อยละ 22.29 กลุ่มอายุ 11-15 ปี เท่ากับร้อยละ 4.02 กลุ่มอายุ 16-20 ปี เท่ากับร้อยละ 1.84 และกลุ่มอายุ 20 ปีขึ้นไป เท่ากับร้อยละ 1.09 ตามลำดับ และเมื่อจำแนกปริมาณการใช้ตามกลุ่มอายุและหมวดหมู่ของหนังสือ พบเช่นเดียวกันว่า หนังสือที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จะมีปริมาณการใช้สูงกว่าหนังสือในกลุ่มอายุอื่น ๆ ทั้ง 21 หมวดหมู่ ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้หนังสือต้องการใช้หนังสือใหม่ ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อ 3

เมื่อศึกษาปริมาณการใช้ตามกลุ่มอายุและภาษาของหนังสือพบว่า หนังสือภาษาไทยที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จะมีปริมาณการใช้มากกว่าหนังสือในกลุ่มอายุอื่น ๆ แต่เมื่อพิจารณาถึงปริมาณการใช้ของหนังสือภาษาต่างประเทศ พบว่าหนังสือภาษาต่างประเทศที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จะมีปริมาณการใช้มากกว่าหนังสือในกลุ่มอื่น ๆ แต่สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป มีการใช้มากกว่ากลุ่มอายุ 16-20 ปี และ 11-15 ปี

สำหรับการศึกษาการใช้โดยเฉลี่ยเป็นอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อ 1 เล่ม พบว่าหนังสือที่มีอายุ ในช่วง 0-5 ปี มีการใช้มากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ โดยมีอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อ 1 เล่ม ตามลำดับกลุ่มอายุดังนี้ กลุ่มอายุ 0-5 ปี เท่ากับ 2.10 ครั้งต่อเล่ม กลุ่มอายุ 6-10 ปี เท่ากับ 1.80 ครั้งต่อเล่ม กลุ่มอายุ 11-15 ปี เท่ากับ 1.64 ครั้งต่อเล่ม กลุ่มอายุ 16-20 ปี เท่ากับ 1.46 ครั้งต่อเล่ม

เมื่อนำหนังสือกลุ่มอายุต่าง ๆ มาจำแนกตามภาษาของหนังสือพบว่า หนังสือภาษาไทยมีการใช้หนังสือที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี มากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ โดยมีอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อ 1 เล่มดังนี้ 0-5 ปี เท่ากับ 2.39 ครั้งต่อเล่ม รองลงมากลุ่มอายุ 6-10 ปี เท่ากับ 2.19 ครั้งต่อเล่ม กลุ่มอายุ 11-15 ปี เท่ากับ 1.78 ครั้งต่อเล่ม และต่ำสุดได้แก่กลุ่มอายุ 20 ปีขึ้นไป เท่ากับ 0.38 ครั้งต่อเล่ม ส่วนหนังสือภาษาอังกฤษจะมีอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อ 1 เล่ม ดังนี้ กลุ่มอายุ 0-5 ปี เท่ากับ 1.61 ต่อเล่ม กลุ่มอายุ 6-10 ปี เท่ากับ 1.56 ครั้งต่อเล่ม สำหรับกลุ่มอายุ 11-15 ปี และกลุ่มอายุ 16-20 ปี มีอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อเล่มเท่ากัน คือ 1.53 ต่อเล่ม และกลุ่มอายุ 20 ปีขึ้นไป เท่ากับ 1.54 ครั้งต่อเล่ม

เมื่อนำหนังสือกลุ่มอายุต่าง ๆ มาจำแนกตามหมวดหมู่ พบว่าอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อเล่มของหนังสือที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี แทบทุกหมวดสูงกว่าในกลุ่มอายุอื่น ๆ ยกเว้น หมวด T เทคโนโลยี ที่พบว่าหนังสือในกลุ่มอายุ 11-15 ปี มีอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อเล่มสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ เท่ากับ 3.83 ครั้งต่อเล่ม หมวด D ประวัติศาสตร์ทั่วไปและประวัติศาสตร์โลกเก่า หนังสือในกลุ่มอายุ 11-15 ปี มีอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อเล่มสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ เท่ากับ 3.45 ครั้งต่อเล่ม และหมวด G ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา หนังสือในกลุ่มอายุ 11-15 ปี มีอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อเล่มสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ เท่ากับ 2.0 ครั้งต่อเล่ม หมวด Q วิทยาศาสตร์ หนังสือในกลุ่มอายุ 6-10 ปี มีอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อเล่มสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ เท่ากับ 2.41 ครั้งต่อเล่ม หมวด T เทคโนโลยี หนังสือในกลุ่มอายุ 6-10 ปี มีอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อเล่มสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ เท่ากับ 2.26 ครั้งต่อเล่ม หมวด FIC นวนิยาย หนังสือในกลุ่มอายุ 6-10 ปี มีอัตราส่วนของจำนวนครั้งต่อเล่มเท่ากับ 1.94 ครั้งต่อเล่ม

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 5 ประการ คือ ประการแรก ศึกษาถึงวัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือเพื่อให้หอสมุดกลางจัดซื้อ ประการที่สอง เพื่อศึกษาปริมาณหมวดหมู่หนังสือที่จัดหามาในปี พ.ศ. 2529-2531 ประการที่สาม เพื่อศึกษาปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหามาในปี พ.ศ. 2529-2531 ประการที่สี่ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหนังสือที่จัดหามากับการใช้หนังสือที่จัดหามาในปี พ.ศ. 2529-2531 และประการสุดท้าย เพื่อศึกษาถึงอายุของหนังสือที่มีการใช้ และจากการทำวิจัยสามารถอภิปรายผลของการวิจัยตามวัตถุประสงค์ และแนวเหตุผลที่ตั้งไว้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้หอสมุดกลางจัดซื้อ จากผลการวิจัยพบว่าวัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อมากที่สุดคือ ใช้ประกอบการเตรียมการสอนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ฌีมา สวัสดิ์สรพ์ (ฌีมา สวัสดิ์สรพ์. 2522 : 158) รองลงมาได้แก่การใช้ประกอบการวิจัย และน้อยที่สุดเพื่อใช้ประกอบการทดลอง

2. ปริมาณหมวดหมู่ของหนังสือที่จัดหาในปี 2529-2531 จากผลการวิจัยพบว่า ในช่วง 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 ถึง 2531 หอสมุดกลางได้จัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศมากกว่าหนังสือภาษาไทย โดยหอสมุดกลางได้จัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 5,057 เล่ม และหนังสือภาษาไทย จำนวน 4,916 เล่ม เนื่องจากคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ได้สั่งซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศมากกว่าสั่งซื้อหนังสือภาษาไทย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าหลักสูตรการสอนของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เน้นหนักทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนหนังสือภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีผลิตจำนวนน้อย ดังนั้นปริมาณหนังสือภาษาต่างประเทศที่ได้รับจึงมากกว่าหนังสือภาษาไทย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะต่างไปจากงานวิจัยของชนิดา จริญญาพรพงศ์ (2532 : 116) และ

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2528 : 39) ซึ่งพบว่าหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้จัดหาหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ

3. ปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาในปี พ.ศ.2529-2531 ปริมาณการใช้หนังสือในช่วง 3 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2529 ถึง 2531 พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดได้ใช้หนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ โดยมีปริมาณการใช้หนังสือภาษาไทย จำนวน 12,960 ครั้ง และมีปริมาณการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 6,810 ครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือภาษาไทยอ่านง่ายกว่าภาษาต่างประเทศ สามารถอ่านได้ทันทีโดยไม่ต้องแปล ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ นงนวล ล้ำซ่า (2514) และ วรนุช อุษณกร (2533)

การศึกษาเหตุผลในการไม่ใช้หนังสือภาษาอังกฤษของอาจารย์และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่า เหตุผลในการไม่ใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ เพราะอาจารย์มีหนังสือส่วนตัวเพียงพอแก่การศึกษาค้นคว้า เหตุผลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้แก่ การอ่านภาษาต่างประเทศ ทำให้นักศึกษาต้องใช้เวลาในการแปลมาก ส่วนเหตุผลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ได้แก่ นักศึกษามักจะค้นคว้าหาข้อมูลจากหนังสือภาษาไทยมากกว่าค้นคว้าจากหนังสือภาษาต่างประเทศ (วรนุช อุษณกร, 2533 : 85)

นอกจากนี้ จากผลการวิจัยยังพบว่า หนังสือภาษาไทยปริมาณการใช้มากที่สุด คือ หมวด H สังคมศาสตร์ ทั้งนี้คงเป็นเพราะว่าหอสมุดกลางได้จัดหาหมวดนี้มากที่สุด ผู้ใช้จึงมีโอกาเลือกใช้หนังสือได้มาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิดา จรียาพรพงศ์ (2532) กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2528) และนงนวล ล้ำซ่า (2514) ซึ่งพบว่า มีการใช้หนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศทุกหมวดรวมทั้งหมวดสังคมศาสตร์ สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศก็เช่นเดียวกัน ปริมาณการใช้มากที่สุด คือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นหนังสือภาษาต่างประเทศที่หอสมุดกลางได้จัดหาหนังสือหมวดนี้มากที่สุด อีกทั้ง เป็นหนังสือพื้นฐานของหลายคณะ ใช้อ่านประกอบมาก

และเป็นหนังสือที่มีราคาแพง นักศึกษาไม่สามารถซื้อใช้ส่วนตัวได้ จึงมีการใช้หนังสือหมวดนี้มาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์, (กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์, 2528 : 40)

ในด้านสถานภาพของผู้ใช้ซึ่งได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา และข้าราชการ จากผลการวิจัยพบว่าทั้งหนังสือภาษาไทยและหนังสือภาษาต่างประเทศ นักศึกษาใช้มากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบและนโยบายของหอสมุดกลางที่จัดหาทรัพยากรห้องสมุด เพื่อสนองความต้องการของนักศึกษา (ชนิดา จรียาพรพงศ์, 2532 : 119) สำหรับอาจารย์ ใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศน้อยกว่านักศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแตกต่างของจำนวนบุคลากร เพราะจำนวนอาจารย์ในมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักศึกษา ฉะนั้นอาจารย์ที่มาใช้หนังสือจึงน้อยกว่านักศึกษา ส่วนข้าราชการนั้นถึงแม้ว่ามีจำนวนมากกว่าอาจารย์ แต่มีวัตถุประสงค์ในการใช้หนังสือเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมบ้างไม่มากนักเหมือนอาจารย์และนักศึกษากล่าวคือ อาจารย์ใช้ หนังสือเพื่อการค้นคว้าและวิจัย ตลอดจนเตรียมการสอน และนักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้หนังสือเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ประกอบการทำรายงานหรืองานวิจัย (ชนิดา จรียาพรพงศ์, 2532 : 119)

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือในปี พ.ศ. 2529-2531

จากผลการวิจัยพบว่าในช่วง 3 ปี ระหว่างปี 2529-2531 หอสมุดกลางได้จัดหาหนังสือภาษาไทยหมวดหมู่ต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้ หมวด H สังคมศาสตร์มากที่สุด หมวด Q วิทยาศาสตร์ รองลงมา และหมวด V นาวิกศาสตร์ น้อยที่สุด และมีปริมาณการใช้สอดคล้องกับการจัดหาคือหมวด H สังคมศาสตร์มากที่สุด หมวด Q วิทยาศาสตร์ รองลงมา และหมวด V นาวิกศาสตร์ ไม่มีการใช้เลย ทั้งนี้เป็นเพราะหนังสือหมวด V นาวิกศาสตร์ ไม่มีความสัมพันธ์กับหลักสูตร การจัดหาจึงน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2528) นอกจากนี้จากการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติพบว่า การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยมีความสัมพันธ์กัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อ 1

สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ จากผลการวิจัยพบว่าหอสมุดกลางได้จัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศหมวดหมู่ต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้ หมวด Q วิทยาศาสตร์ มากที่สุด หมวด T เทคโนโลยี รองลงมา และหมวด M คณิตกรรม น้อยที่สุด และมีปริมาณการใช้สอดคล้องกับการจัดหาคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ มากที่สุด หมวด T เทคโนโลยี รองลงมา นอกจากนี้จากการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติพบว่าการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผลการวิจัยสำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อที่ 1 ของการวิจัยที่ตั้งไว้

5. อายุของหนังสือที่มีการใช้ จากการศึกษาถึงอายุของหนังสือที่มีการใช้ พบว่าหนังสือที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จะมีการใช้มากกว่าหนังสือที่อยู่ในกลุ่มอายุอื่นๆ คือมีปริมาณการใช้คิดเป็นร้อยละ 70.76 รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุ 6-10 ปี เท่ากับร้อยละ 22.29 กลุ่มอายุ 11-15 ปี เท่ากับร้อยละ 4.02 กลุ่มอายุ 16-20 ปี เท่ากับ 1.84 และกลุ่มอายุ 20 ปีขึ้นไป เท่ากับ 1.09 ตามลำดับ และเมื่อจำแนกปริมาณการใช้ตามกลุ่มอายุและหมวดหมู่ของหนังสือ พบเช่นเดียวกันว่า หนังสือที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จะมีปริมาณการใช้สูงกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ ทั้ง 21 หมวดหมู่ ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้หนังสือต้องการใช้หนังสือใหม่ ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อ 3 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมศรี ปรากฏประทานพร (2531 : 108) ที่พบเช่นเดียวกันว่าหนังสือที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จะมีปริมาณการใช้สูงกว่าหนังสือในกลุ่มอื่น ๆ

สำหรับปริมาณการใช้ตามกลุ่มอายุและภาษาของหนังสือ พบว่าหนังสือภาษาไทยที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จะมีปริมาณการใช้มากกว่าหนังสือในกลุ่มอายุอื่น ๆ โดยมีปริมาณการใช้คิดเป็นร้อยละดังนี้ 0-5 ปี เท่ากับร้อยละ 79.93 รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุ 6-10 ปี เท่ากับร้อยละ 16.46 และต่ำสุด

ได้แก่ กลุ่มอายุ 20 ปีขึ้นไป เท่ากับร้อยละ 0.02 ส่วนหนังสือภาษาต่างประเทศที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จะมีปริมาณการใช้มากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ มีปริมาณการใช้คิดเป็นร้อยละดังนี้ 0-5 ปี เท่ากับร้อยละ 54.86 รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุ 6-10 ปี เท่ากับ 32.39 และต่ำสุดได้แก่ กลุ่มอายุ 20 ปีขึ้นไป เท่ากับร้อยละ 2.93 ซึ่งเหตุผลที่ออกมาเช่นนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้ต้องการหนังสือใหม่ ดังนั้นอัตราการใช้นี้จะลดลงตามลำดับอายุของหนังสือที่มากขึ้น หรือหนังสือยิ่งเก่าก็ยิ่งมีการใช้น้อยตามลำดับ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัย ไปปฏิบัติ

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดหาหนังสือให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ โดยถือว่า ความต้องการใช้หนังสือของผู้ใช้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการวางแผนการจัดหาหนังสือ เข้าห้องสมุดเท่า ๆ กับหลักสูตร ประมวลการสอน และรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา

2. บรรณารักษ์ควรจัดหาหนังสือภาษาไทยให้มากกว่าหนังสือภาษาอังกฤษ เพราะถึงแม้ว่า ภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในระดับสูง แต่ปรากฏว่าผู้ใช้นิยมอ่านหนังสือภาษาอังกฤษน้อยกว่าหนังสือภาษาไทย

3. บรรณารักษ์ควรจัดหาหนังสือใหม่ ๆ เข้าห้องสมุด เพราะปรากฏว่าผู้ใช้บริการนิยมใช้หนังสือที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี มากกว่าหนังสือที่อยู่ในกลุ่มอายุอื่น ๆ

4. หอสมุดกลางควรที่จะเพิ่มปริมาณการจัดหาหนังสือที่มีผู้ใช้เป็นจำนวนมาก เช่น หนังสือหมวด Q วิทยาศาสตร์ หมวด S เกษตรศาสตร์ และลดปริมาณการจัดหาหนังสือที่มีผู้ใช้จำนวนน้อย

5. ควรแนะนำและส่งเสริมการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ เพื่อให้มีการใช้หนังสือมากขึ้น ทั้งนี้จากสถิติการจัดหาและการใช้หนังสือบางหมวดยังมีการใช้หนังสือน้อยกว่าการจัดหา

6. จากผลการวิจัยและการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง จะพบว่าผู้ใช้ห้องสมุดจะใช้หนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศในปริมาณที่สูง ดังนั้นห้องสมุดควรมุ่งพัฒนาหนังสือภาษาไทยให้สมบูรณ์ และเหมาะสม ตลอดจนทำให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยนั่นเอง

7. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อหนังสือแต่ละหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับสภาพการใช้หนังสือ และเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาทรัพยากรของหอสมุดกลางให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการใช้หนังสือทุกประเภทในห้องสมุด ทั้งหนังสือจองและหนังสืออ้างอิง เพื่อจะทราบข้อมูลการใช้อย่างสมบูรณ์

2. ควรศึกษาการใช้ ทั้งการใช้ภายในห้องสมุด และการใช้ภายนอกห้องสมุด โดยการยืมออก เพื่อจะทราบถึงสภาพการใช้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาค่าการใช้หนังสือของแต่ละชั้นปีหรือแต่ละภาควิชา เพื่อจะทราบการใช้หนังสือของแต่ละกลุ่มว่าเป็นอย่างไร

4. ควรศึกษาความต้องการและการใช้หนังสือของอาจารย์และนักศึกษาที่ต่างคณะกัน

5. ควรศึกษาลักษณะบางประการของหนังสือภาษาต่างประเทศที่ไม่มีผู้ใช้

6. ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการใช้ อันได้แก่ ปัจจัยภายในห้องสมุด อาทิเช่น การบริการ การจัดชั้นหนังสือ บรรยากาศของห้องสมุด และปัจจัยภายนอกห้องสมุด อาทิเช่น ความรู้ สติปัญญา และเวลาของผู้ใช้ห้องสมุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

จุรี อุษกรณ์. การจัดการทรัพยากรห้องสมุด : นโยบายและการดำเนินการ
จัดหาของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2527.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพงษ์. การเลือกและจัดหาวัสดุห้องสมุด. กรุงเทพฯ :
บูรพาสาส์น, 2527.

นุชรี ตรีโลจน์วงศ์. การเลือกและจัดหาวัสดุห้องสมุด. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

ผกา สัตยธรรม. เทคนิคการสอนอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสำหรับผู้สนใจ
การเรียนการสอนทุกระดับชั้น. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2524.

มันน์มาส ชวลิต และสิรินทร์ ช่างโชติ. คู่มือบรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เกษมบรรณกิจ, 2514.

รัญจวน อินทรกำแหง. การเลือกหนังสือ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2520.

สงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัย. คู่มือการใช้ห้องสมุด หอสมุดกลางมหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. สงขลา : มหาวิทยาลัย
 สงขลานครินทร์, 2532.

สุทธิลักษณ์ อำนวยวงศ์. บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 14.
 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2515.

----- . บรรณารักษศาสตร์ภูมิหลัง. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

วารสาร

จิรวัดน์ จักรพันธ์, ม.ร.ว., "เลือกหนังสือทำไม", วารสารห้องสมุด,
 3 (พฤศจิกายน-มิถุนายน 2506), 220-293.

ปัทมาจารย์ วีระพันธ์, มาลี เสียงไทย และอชญา แสงกระจ่าง, "รายงาน
 วิจัยเรื่องการสำรวจการจัดซื้อหนังสือ ในปี พ.ศ.2524 กับการใช้
 หนังสือในปี พ.ศ.2525 ของห้องสมุดกลาง มธ." วารสารโดมทัศน์,
 6 (มกราคม-มิถุนายน 2528), 43-59.

วิทยานิพนธ์

✓ กุลวรา ชุพงศ์ไพโรจน์, "ศึกษาการจัดหาและการใช้หนังสือ ณ สำนัก
 หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง" (ปริญญาโท กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528).

✓ จรรยา ไพโรจน์กุล, "ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของหนังสือที่ยืมออกกับ
 ประเภทของหนังสือที่ใช้ภายในห้องสมุดของห้องสมุดมหาวิทยาลัย"
 (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532).

จิรวรรณ ชุ่มอินทรจักร, "การจัดหาและการใช้หนังสือห้องสมุดบริติช เคาน์ซิล"
(วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532).

ชนิดา จริยาพรพงศ์, "การจัดหาและการใช้หนังสือของหอสมุดกลาง สถาบัน
วิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2525-2527" (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532).

ณิศา สวัสดิ์สรณ์, "การสำรวจการใช้ทรัพยากรห้องสมุดจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เพื่อประกอบการสอนของคณาจารย์" (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522).

นางนวล ลำซ่า, "การจัดซื้อหนังสือและการใช้หนังสือของห้องสมุดวิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร ในระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ.2510-2512)
(วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร, 2514).

บุญสิริ สุวรรณเพชร, "การศึกษาเปรียบเทียบแผนการจัดหาวัสดุห้องสมุดของ
บรรณารักษ์กับความต้องการใช้วัสดุห้องสมุดของนักศึกษาและอาจารย์
วิทยาลัย เอกชน" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523).

พัลลภ สรรพกิจ, "ทัศนคติของนิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร ปีการศึกษา 2512 ที่มีต่อห้องสมุดของวิทยาลัย"
(วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร, 2514).

พูลสุข ศรีภิรมย์, "การจัดหาหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ ปรึญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522).

วรนุช อุษณกร, "ลักษณะบางประการของหนังสือภาษาอังกฤษที่ไม่มีผู้ใช้ใน หอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี" (วิทยานิพนธ์ ปรึญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533).

สมศรี ปรากฏประทานพร, "การใช้หนังสือของห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา วิทยาเขตพัฒนการพระนครศรีอยุธยา" (วิทยานิพนธ์ ปรึญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531).

ภาษาอังกฤษ

หนังสือ

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology & Education. 4th. ed. Tokyo : McGraw-Hill, 1976.

Ford, Stephen. The Acquisition of Library Materials. revised edition. Chicago : American Library Association, 1978.

Goldhor, Herbert. Selection and Acquisitions Procedures in Medium-Sized and Large Libraries. Normal, Ill : The Illinois University Bookstore, 1963.

Lancaster, F.W. The Measurement and Evaluation of Library Service. Washington, D.C. : Information Resources Press, 1977.

Melcher, Daniel. Melcher on Acquisition. Chicago : American Library Association, 1971.

Owens, Charlotte G. "Acquisition of Library Materials," in The Library, an Introduction for Librarian Assistants, pp. 15 : New York : Special Library Association. 1967.

5LR575

Arthur, Antony, "Collection Management : An Australian Project," Australian Academic and Research Libraries, 17 (March 1986), 29-38.

✓ Baughman, James C., "Toward a Structural Approach to Collection Development," College & Research Libraries, 38 (May 1977), 241-248.

Bingham, Robbie Barnes, "Collection Development in University Libraries : an Investigation of Relationship between Categories of Selectors and Usage of Selected Items," Dissertation Abstracts International, 40 (April 1980), 5230-A.

- Bonn, George S., "Evaluation of the Collection,"
Library Trends, (January 1974), 265-297.
- Burns, Robert W., "Library Use as a Performance Measure :
It's Background and Rationale," Journal of
Academic Librarianship, 4 (March 1978), 4-11.
- Burr, Robert L., "Evaluating Library Collections : A
Case Study," Journal of Academic Librarianship,
5 (November 1979), 256-260.
- Christensen, John O., "Management of Popular Reading
Collections," Collection Management, 6 (Fall/
Winter 1984), 75-82.
- Christiansen, Dorothy E.; Davis, C. Roger; Reed-Scott,
Jutta "Guide to Collection Evaluation through Use
and User Studies," Library Resources & Technical
Services, 27 (October/December 1983), 432-440.
- Cubberley, Carol W., "Organization for Collection
Development in Medium - Sized Academic Libraries,"
Library Acquisition Practice & Theory, 11 (1987),
297-323.
- Edelman, Handred and Tatum, G. Marvin, Jr., "The
Development of Collections in American University
Libraries," College & Research Libraries, 3 (May
1976).

Evans, G. Edward, "Book Selection and Book Collection Usage in Academic Libraries," Library Quarterly, 3 (July 1970), 297-308.

Folster, Marry B., "A Study of the Use of Information Sources by Social Science Researchers," Journal of Academic Librarianship, 15 (March 1969), 7-11.

Gelfand, Morris A., "Technique of Library Evaluators in the Middle States Association," College & Research Libraries, 19 (July 1958), 305-320.

Hardesty, Larry, "Use of Library Materials at a Small Liberal Arts College : A Replication," Collection Management, 10 (3/4 1988), 61-81.

Intner, Sheila S., "Responsibilities of Technical Service Librarians to Process of Collection Evaluation," Library Trends, 22 (Winter 1985), 425-429.

Jenks, George M., "Circulation and Its Relationship to the Book Collection and Academic Department," College & Research Libraries, 37 (March 1976), 145-152.

Kelland, John Laurence, "An Evaluation of the Vertebrate Zoology Collection of the R.M. Cooper Library University," Collection Management, 7 (Spring 1985), 33-45.

- Knightly, John J., "Library Collection and Academic Circula : Quantitative Relationship," College & Research Libraries, 4 (July 1975), 295-301.
- McGrath, William E. "Collection Evaluation-Theory and the Search for Structure," Library Trends, (Winter 1985), 241-266.
- "The Significance of Books Used According to a Classified Profile of Academic Departments," College & Research Libraries, 33 (May 1972), 212-218.
- Metz, Paul. "The Use of the General Collection in the Library of Congress," Library Quarterly, 49 (October 1979), 415-433.
- Oberg, Larry R. "Evaluating the Conspectus Approach for Smaller Library Collection," College & Research Libraries, 49 (May 1988), 187-196.
- Peasgood, Adrian, N., "Toward Demand-Led Book Acquisition? Experiences in the University of Sussex Library," Journal of Librarianship, 18 (October 1986), 242-256.
- Schad, Jasper G., "Pittsburg University Studies of Collection Usage : Symposium," Journal of Academic Librarianship, 5 (May 1979), 60-62.

Voigt, Melvin J., "Circulation Studies Cannot Reflect Use," Journal of Academic Librarianship, 5 (May 1979), 66.

Weimer, Eugene Jr. and others, "Collection Evaluation : a Practical Guide to Literature," Library Acquisition : Practice and Theory, 8 (1984), 65-76.

White, Herbert S., "The Use and Misuse of Library User Studies," Library Journal, 110 (December 1985), 70-71.

ภาคผนวก

29 มกราคม 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางดิษณา โสมพะโยม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กำลัง
รวบรวมข้อมูล เพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "การจัดหาและการใช้หนังสือ
ของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่" วัตถุประสงค์
ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาหนังสือและการใช้
หนังสือ ตลอดจนการวิเคราะห์ปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุด
ซึ่งคาดว่าจะผลการศึกษาจะเป็นแนวทางในการวางแผนการคัดเลือก และจัดหา
หนังสือของห้องสมุดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้และมีความเหมาะสม
ในแต่ละสาขาวิชา

ข้อมูลที่ได้นี้เป็นการศึกษาวัตถุประสงค์ของอาจารย์ในการคัดเลือก
หนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดจัดซื้อ เป็นข้อมูลที่จะนำไปประกอบการวิจัย เรื่องการจัด
หาหนังสือของห้องสมุด ส่วนการใช้หนังสือ ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลจากบัตรยืมของ
หนังสือ

ข้าพเจ้าจึงเรียนมา เพื่อขอความกรุณาจากท่านได้โปรดกรอก
แบบสอบถามตามนี้ด้วย อนึ่งวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะสำเร็จไม่ได้ หากขาดความ
ร่วมมือจากท่าน ข้าพเจ้าจึงขอขอบคุณอย่างยิ่งมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นางดิษณา โสมพะโยม)

แบบสอบถาม

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามที่ต้องการทราบวัตถุประสงค์ของ
 อาจารย์ในการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดจัดซื้อ เป็นแบบสอบถามที่มีคำถาม
 7 ข้อ เพื่อนำไปประกอบการวิจัย เรื่องการจัดหาหนังสือของห้องสมุด ส่วนการ
 ใช้หนังสือผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลจากบัตรยืมของหนังสือ

โปรดเขียนเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่เห็นสมควร และ เติมข้อความลงใน
 ช่องว่าง

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 20-29 ปี 30-39 ปี 40-49 ปี 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

 ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่น ๆ (โปรดระบุ .....

4. สังกัดภาควิชา .....

คณะ .....

5. จำนวนปีที่สอนในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

 1-4 ปี 5-9 ปี 10-14 ปี 15-19 ปี 20 ปี-

6. ท่านใช้วิธีการสอนแบบ (ตอบได้เกิน 1 ข้อ)

การอภิปราย หมายถึง การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในกลุ่มตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง บุคคลในกลุ่มมีความสนใจปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน (ผกา สัตยธรรม 2524 : 32)

- บรรยายอย่างเดียว (Lecture)
- บรรยาย-มอบหมายงานให้ทำ (Lecture-Assignment)
- บรรยาย-ทดลอง (Lecture-Laboratory/Experiment)
- อภิปราย (Discussion) / สัมมนา (Seminar)
- บรรยาย-อภิปราย/สัมมนา (Lecture-discussion)
- มอบหมายงานให้ทำอย่างเดียว
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
- .....

7. วัตถุประสงค์ของการคัดเลือกหนังสือ เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อหนังสือของท่านมีดังนี้ (ตอบได้เกิน 1 ข้อ)

- ใช้ประกอบการเตรียมการสอน
- ใช้ประกอบการมอบหมายงานนักศึกษา
- ใช้ประกอบการเขียนตำรา
- ใช้ประกอบการวิจัย
- ใช้ประกอบการอภิปราย/สัมมนา
- ใช้ประกอบการทดลอง
- เพื่อศึกษาหาความรู้ทั่วไป
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
- .....

ประวัติผู้เขียน

นางศิษณา โสัมพะโยม สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขา
บรรณารักษศาสตร์ จากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปี
การศึกษา 2514 ได้เข้าศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษ
ศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เมื่อปีการศึกษา
2531 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่ง บรรณารักษ์ ระดับ 6 งานพัฒนาทรัพยากร
ห้องสมุด ฝ่ายหอสมุดคู่มือหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร สำนักวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่